

ÅRSBERETNING

1972

Rigsombudsmanden på Færøerne

ÅRSBERETNING

1972

Rigsombudsmanden på Færøerne

ISBN 87 503 1407 6

Statens trykningskontor

Sm 01-3

I N D H O L D S F O R T E G N E L S E

	side
Forord	5
Statsretlige forhold	7
Lovgivning og administration på Færøerne ..	11
Befolkningsforhold	13
Fangst og tilvirkning af fisk og fiske- produkter	20
Håndværk, industri, handel m.v.	27
Landbrug	30
Eksport og Import	33
Skibsflåden	40
Finansieringen af de nye fiskerskibe	44
Fiskeriets rentabilitet	48
Arbejds lønninger og pristal	54
Indkomstbeskatning	56
Penge og kreditforhold	61
Offentlige udgifter m.v.	65
Nationalregnskabet for Færøerne	75
Sociale forhold	82
Sundhedsvæsen	88
Undervisning m.v.	95
Folkekirken på Færøerne	107
Kulturelle forhold	109
Offentlige anlægsarbejder og samfærdsel ...	116
Rets- og politivæsen	127
Valg	130

Redaktionen sluttet den 9. februar 1973

F O R O R D

Årsberetningen for 1972 fremtræder i en noget anden skikkelse end de hidtidige årsberetninger.

I det ydre fremtræder den i offset tryk og i indholdet er indføjet afsnittene "Statsretlige forhold", "Lovgivning og administration på Færøerne", "Industri" og "Landbrug". I de enkelte afsnit er der gjort forsøg på at skildre baggrunden for oversigterne og i visse afsnit, især de nationaløkonomiske, er visse definitioner indarbejdet i teksten. Dette er gjort i forhåbning om, at årsberetningen derved til en vis grad vil blive mere brugbar som opslagsbog for blandt andre interesserede i samfundsforhold.

Årsberetningen vil i år nå ud til nye kredse og skal måske dække nye behov. Med henblik på at øge dens anvendelighed vil jeg gerne bede alle interesserede om at fremkomme med kritik og forslag til overvejelse til brug for efterfølgende udgaver.

En række institutioner, organisationer, foreninger, virksomheder og enkeltpersoner har bistået rigsombudet med tilvejebringelse af det meget store talmateriale. Jeg vil takke for den umådelige imødekommenhed og den meget hurtige besvarelse af vore spørgsmål. Dette har været en forudsætning for at kunne udsende denne årsberetning i rette tid.

Endelig vil jeg rette en tak til mine medarbejdere, der med flid og indsigt har været i stand til at følge mine (og deres egne) intentioner.

RIGSOMBUDSMANDEN PÅ FÆRØERNE, den 9. februar 1973.

Leif Groth

STATSRETTLIGE FORHOLD

I henhold til lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre udgør Færøerne inden for lovens rammer et selvstyrende folkesamfund i det danske rige.

Sager og sagsområder vedrørende Færøerne opdeles i særanligg-
gønder, hvor Færøernes lagting har den lovgivende og Færøernes
landsstyre den udøvende myndighed, og fællesanliggønder, der admi-
nistreres af rigsmyndighederne efter dansk lovgivning, idet det
dog er muligt i henhold til hjemmestyrelovens § 9 at overlade det
færøske hjemmestyre at give de nærmere bestemmelser for de særlige
færøske forhold og overtage administrationen af det pågældende om-
råde. Eksempelvis er de 3 sygehuse institutioner under landssty-
ret, selvom sygehuse er fællesanliggende, ligesom det kan nævnes,
at Føroya gjaldstova (Færøernes oppebørselskontor) udbetaler og
modtager meget store beløb for staten.

Hjemmestyreloven angiver en række sager og sagsområder, der
principielt betragtes som særanliggønder med den virkning, at hjem-
mestyret og rigsmyndighederne kan bestemme, at de overgår til hjem-
mestyret med den følge, at dette overtager de dermed forbundne ud-
gifter.

Indtil nu har hjemmestyret bl. a. overtaget Færøernes egen
styrelsesordning, kommunale forhold, direkte og indirekte skatter,
trafikkølsen, bortset fra luftfart, erhvervsforhold i al almindelig-
hed og højere undervisning, bortset fra læreruddannelsen og maskin-
mesteruddannelsen.

Hovedparten af de overtagne områder administreres af lands-
styret med hjemmel i lagtingslove, men enkelte områder administ-
res dog af en statslig myndighed på landsstyrets vegne. Således
kan nævnes, at monstring af fiskere sker hos landfogeden (politi-
mesteren) eller sysselmændene, at motorregistret og skibsregistret
føres af landfogeden, at tinglysningsvæsenet forestås af sorenskri-
veren (dommeren), der ligeledes er den stedlige overformynder og
endelig, at rigsombudsmanden på Færøerne i sin egenskab af formand
for kirkeinspektionen er med til at administrere den af lagtinget
givne bevilling til vedligeholdelse af kirkegårde og udvendig ved-
ligeholdelse af kirker.

Anliggønder, der ikke i henhold til hjemmestyreloven henhø-
rer under det færøske hjemmestyre, er fællesanliggønder og vareta-

ges af rigsmyndighederne, der ligeledes har afgørelsen i spørgsmål, der angår rigets forhold til udlandet.

Blandt de vigtigste fællesanliggender skal nævnes skoleforhold, sociale forhold og sundhedsforhold. Herudover kan som statsinstitutioner nævnes postvæsenet, skibstilsynet, folkekirken, politiet og domstolene.

Rigslove kan i henhold til hjemmestyreloven ikke sættes i kraft på Færøerne, forinden de er kundgjort af rigsombudet. Dette sker, efter sagen har været forelagt det færøske hjemmestyre.

Lovgivning, der kun vedrører færøske forhold, eksempelvis folkeskoleloven og de sociale love, bliver først behandlet i lagtinget, hvorefter de forelægges folketinget til beslutning. Love, der ikke udelukkende omfatter Færøerne, bliver først vedtaget i folketinget og derefter forelagt hjemmestyret, forinden loven sættes i kraft på Færøerne. I mange tilfælde sker ikraftsættelsen i form af kgl. anordning, idet loven udtrykkeligt giver ministeren ret til at sætte loven i kraft på Færøerne ved kgl. anordning med de ændringer, der er nødvendiggjort af de særlige færøske forhold.

Fællesanliggenderne administreres efter dansk lovgivning og udgifterne til disse områder udredes i form af fuldkommen udgiftsdækning, tilskud eller andre former for subsidiering efter retningslinier, der stort set modsvarer de, der gælder for Danmark, dog i de fleste tilfælde fastlagt under hensyn til Færøernes særlige struktur og forholdene iøvrigt.

De enkelte afsnit i årsberetningen indeholder mere specificerede, omend ikke udtømmende oplysninger om udgiftsfordelingen, idet de forskellige refusionsordninger vil blive beskrevet direkte eller ved hjælp af tabellerne over driftsudgifter.

Tages de forskellige refusionsordninger inden for hovedområderne i betragtning, vil de samlede driftsudgifter groft taget blive fordelt således, at folkeskolens driftsudgifter betales med 45 % af statskassen, 35 % af landskassen og 20 % af kommunerne, af de sociale driftsudgifter dækkes 45 % af statskassen, 35-40 % af landskassen, 5-6 % af kommunerne og resten direkte af befolkningen i form af medlemskontingenter m.v. Hospitalsudgifterne, der udgør hovedparten af udgifterne til sundhedsvæsen, fordeles i princippet med halvdelen til statskassen og halvdelen til landskassen, idet dog statshospitalets udgifter fuldt ud betales af staten.

Rigsombudsmanden på Færøerne er rigets øverste repræsentant på Færøerne og leder af rigets administration.

Rigsombudet er bindeledet mellem hjemmestyret og rigsmyndighederne i alle fællesanliggender, hvor riget alene har den afgørende myndighed, og administrerer de fleste skolesager, sociale sager og sundhedssager. Det er endvidere overøvrighed, d.v.s. administrerer en række familieretlige sager, såsom separation og skilsmisse, bevillinger til adoption og navnebevillinger.

LOVGIVNING OG ADMINISTRATION PÅ FÆRØERNE

Færøernes hjemmestyre

Færøernes lagting

Lagtingets partier: Socialdemokratiet (sd.), Tjóðveldispartiet (tjv.), Sambandspartiet (sb.), Folkeflokkun (flk.), Gl. selvstyre (gl.s.), Fremskridtspartiet (fr.).

Formandskab

Formand: J. Fr. Øregaard, sd.

Næstformand: Knút Wang, flk.

Sekretær: Agnar Nielsen, sb., og Signar Hansen, tjv.

Medlemmer

Hákun Djurhuus	lærer	Klaksvík	flk.
Poul Jacob Olsen	skibsfører	Klaksvík	sd.
Finnbogi Isaksen	journalist	Tórshavn	tjv.
Jógvan Sundstein	revisor	Tórshavn	flk.
Jóh. Martin Olsen	forstander	Runavík	sb.
Jógvan Olsen	skibsfører	Toftir	sb.
J. Fr. Øregaard	købmand	Norðagøta	sd.
Signar Hansen	lærer	Fuglafjørður	tjv.
Agnar Nielsen	dykker	Vestmanna	sb.
Jógvan Durhuus	postekspediter	Vestmanna	tjv.
Knút Wang	redaktør	Tórshavn	flk.
Sigfried Skaale	bogholder	Tórshavn	flk.
Trygve Samuelson	advokat	Tórshavn	sb.
Martin Joensen	fagforeningsformand	Tórshavn	sd.
Hilmar Kass	navigationsskolelærer	Tórshavn	gl.s.
Hanus við Hogadalsá	direktør	Tórshavn	tjv.
Erlendur Patursson	cand. polit.	Tórshavn	tjv.
Kjartan Mohr	direktør	Tórshavn	fr.
Leon Joensen	fiskekontrollør	Servágur	sb.
Haldor Hansen	fiskekontrollør	Servágur	sd.
Demmus Hentze	landsretssagfører	Tórshavn	flk.
Tórólvur Olsen	fisker	Sandur	sd.
Andreas Djurhuus	købmand	Vágur	sb.
Joen Pauli Thomsen	bibliotekar	Vágur	sd.
Hilmar Bech	lærer	Porkeri	sd.
Ove Mikkelsen	styrmand	Vágur	tjv.

Færøernes landsstyre

Atli Dam, lagmand: Styrelsesanliggender, samfærdsel og markedsanliggender.

Peter F. Christiansen, vicelagmand: Finanssager, landbrug og Nordisk Råd.

Jákup Lindenskov: Sundhedssager, offentlig forsyning og industrisager herunder skibsbygning.

Eli Nolsøe: Fiskeri, handelssager og retsvæsen.

Asbjørn Joensen: Kommunal-, skole-, kirke- og kultursager.

Landsstyrets administration

Kontorchef Johan Djurhuus

Folketingsmænd

Hákun Djurhuus, flk., og Johan Nielsen, sd.

Rigsmyndigheder

Rigsombudet på Færøerne

Rigsombudsmand Leif Groth

Kontorchef Arne Juul Arnskov

Fuldmægtig Klaus Hermann: Sociale sager.

Fuldmægtig Bent Klinte (fra 1. juni 1973 fuldmægtig J. F. Varder): Sundhedssager og erhvervsager.

Fuldmægtig John Arne Sørensen: Undervisningssager, kulturelle sager og sekretariatssager.

Fuldmægtig Jonna Waage: Overøvrighedssager og kirkesager.

Vicebiskop J. Joensen

Sorenskriver (dommer) E. B. R. Oppermann

Landfoged (politimester) J. K. E. K. Klerens

Landslæge H. D. Joensen

BEFOLKNINGSFORHOLD

Færøernes folketal opgøres af Danmarks Statistik ved folketællinger, der foretages ca. hvert 5. år. Sidste folketælling fandt sted den 16. november 1970. Tallene fra denne tælling er ikke færdigbearbejdede, men der foreligger på indeværende tidspunkt kun opgørelse af befolkningens fordeling efter køn og alder, medens bl.a. fordelingen i socio-økonomiske grupper endnu ikke er opgjort.

For 1973, hvor der ikke har været folketælling, er registerfolketallet, der angiver landsfolkeregistrets indhold en bestemt dag, anvendt.

De 7 områder, der er anvendt i nedenstående tabeller, er: Tórshavn-området (Tórshavn og Tórshavn udenbys kommuner), Klaksvík-området (Klaksvík og Hvannasund kommuner), Norderøerne iøvrigt, Skålefjord-området (Sjógv, Skáli, Runavík og Nes kommuner), Sandø-området (Sandur, Húsavík, Skopun, Skálavík og Skúvoy kommuner). Suderø samt de resterende kommuner på Færøerne, betegnet "Øvrige områder" (Elduvík, Oyndarfjørður, Fuglafjørður, Leirvík, Gøta, Sund, Eiði, Gjógv, Funning, Haldarsvík, Saksun, Hvalvík, Hósvík, Kollafjørður, Vestmanna, Kvívík, Kaldbak, Kirkjubø, Hest, Nólsoy, Bø, Sørvágur, Miðvágur, Sandavágur, Mykines).

Tabel 1 a. Befolkningen 1950-1973, fordelt på områder

	<u>Absolutte tal</u>				
<u>Område</u>	<u>1950</u>	<u>1960</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1973</u>
Tórshavn	6.086	8.042	10.534	11.696	11.857
Klaksvík	3.328	4.185	4.551	4.716	4.796
Norderøerne	1.120	901	771	710	714
Skålefjord	2.927	3.261	3.640	3.919	4.105
Sandø	1.712	1.736	1.684	1.633	1.670
Suderø	6.268	6.045	5.734	5.573	5.531
Øvrige om- råder	10.340	10.426	10.208	10.363	10.489
<u>Ialt</u>	<u>31.781</u>	<u>34.596</u>	<u>37.122</u>	<u>38.610</u>	<u>39.162</u>

Tabel 1 b. Befolkningen 1950-1973, fordelt på områder
Procentvis fordeling

<u>Område</u>	<u>1950</u>	<u>1960</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1973</u>
Tórshavn	19,2	23,2	28,4	30,3	30,3
Klaksvík	10,5	12,1	12,3	12,2	12,2
Norderøerne	3,5	2,6	2,1	1,8	1,8
Skålefjorden	9,2	9,4	9,8	10,2	10,5
Sandø	5,4	5,0	4,5	4,2	4,3
Suderø	19,7	17,5	15,4	14,4	14,1
Øvrige om- råder	32,5	30,2	27,5	26,9	26,8
<u>Ialt</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>

Udviklingen har fra 1950 til 1966 været præget af en befolkningskoncentration i Tórshavn og Klaksvík på bekostning af alle andre områder, især Sandø og "Øvrige områder". I 1950 boede knap 30 % af Færøernes befolkning i disse to områder. I 1966 var denne andel steget til over 40 %. Årene efter 1966 er præget af en vis stabilisering. Tórshavns andel er fortsat stigende, men væsentlig langsommere, og Suderøs andel er fortsat faldende, men også væsentlig langsommere.

I de følgende tabeller er befolkningen fordelt på grupper af kommuner efter antallet af indbyggere i hver kommune på den pågældende tællings tidspunkt.

Tabel 2 a. Befolkningen 1950-1973, fordelt efter kom-
munernes størrelse
Absolutte tal

<u>Kommuner</u>	<u>1950</u>	<u>1960</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1973</u>
Under 200	2.155	2.405	2.339	2.297	2.326
200 - 499	5.908	4.238	2.909	2.713	2.789
500 - 999	7.748	9.153	10.318	10.612	9.794
1000-1999	5.178	5.417	5.528	5.821	8.955
Over 2000	10.792	13.383	16.028	17.167	15.298
<u>Ialt</u>	<u>31.781</u>	<u>34.596</u>	<u>37.122</u>	<u>38.610</u>	<u>39.162</u>

Tabel 2 b. Befolkningen 1950 - 1973 fordelt efter kommunernes størrelse

Procentvis fordeling

<u>Kommuner</u>	<u>1950</u>	<u>1960</u>	<u>1966</u>	<u>1970</u>	<u>1973</u>
Under 200	6,8	6,9	6,3	5,9	5,9
200 - 499	18,6	12,2	7,8	7,0	7,1
500 - 999	24,3	26,5	27,8	27,5	25,0
1000-1999	16,3	15,7	14,9	15,1	22,9
Over 2000	34,0	38,7	43,2	44,5	39,1 ¹⁾
	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>

1) der var i Frodebo kommune 2019 indbyggere i 1970 og 1976 indbyggere i 1973.

Den andel af befolkningen, der bor i de større kommuner har været jævnt stigende. I 1950 boede 50% af befolkningen i kommuner med over 1.000 indbyggere og i 1973 bor 62% af befolkningen i disse kommuner. Det er hovedsageligst kommunerne under 500 indbyggere, der har måttet erfare en nedgang i befolkningsandelen, idet disse som følge af afvandring hver især har et stadig faldende befolkningstal. I 1950 boede en fjerdedel af befolkningen i kommuner under 500 indbyggere, medens andelen i 1973 er faldet til en ottendedel.

Tabel 3 a. Den samlede befolkning fordelt efter alder

<u>Alder</u>	<u>1950</u>		<u>1960</u>		<u>1966</u>		<u>1970</u>	
	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>
0 - 4 år	3.980	12,5	3.931	11,4	4.241	11,4	4.388	11,4
5 - 9 år	3.519	11,1	3.723	10,8	3.880	10,5	4.070	10,5
10-14 år	2.878	9,1	3.707	10,7	3.662	9,9	3.809	9,9
15-19 år	2.632	8,3	3.194	9,2	3.544	9,5	3.307	8,6
20-39 år	9.552	30,0	8.765	25,3	9.342	25,2	9.779	25,2
40-59 år	5.858	18,4	7.280	21,0	7.984	21,5	8.333	21,6
60-69 år) 3.362	10,6	2.214	6,4	2.415	6,5	2.685	7,0
70 år og) 1.782	5,2	2.054	5,5	2.239	5,8
derover								
<u>I a l t</u>	<u>31.781</u>	<u>100,0</u>	<u>34.596</u>	<u>100,0</u>	<u>37.122</u>	<u>100,0</u>	<u>38.610</u>	<u>100,0</u>

Tabel 3 b. Den kvindelige befolknings
fordeling efter alder

<u>Alder</u>	<u>1950</u>		<u>1960</u>		<u>1966</u>		<u>1970</u>	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
0-4 år	1.905	12,4	1.912	11,5	2.039	11,5	2.151	11,7
5-9 år	1.715	11,1	1.853	11,1	1.884	10,6	1.966	10,6
10-14 år	1.385	9,0	1.776	10,7	1.829	10,3	1.858	10,1
15-19 år	1.290	8,4	1.512	9,1	1.641	9,3	1.601	8,7
20-39 år	4.581	29,8	4.090	24,5	4.237	23,9	4.383	23,7
40-59 år	2.805	18,2	3.412	20,5	3.802	21,6	4.008	21,7
60-69 år } 70 år og } derover }	1.716	11,1	1.140	6,9	1.175	6,6	1.261	6,8
			942	5,7	1.090	6,2	1.233	6,7
<u>I a l t</u>	<u>15.397</u>	<u>100,0</u>	<u>16.637</u>	<u>100,0</u>	<u>17.697</u>	<u>100,0</u>	<u>18.461</u>	<u>100,0</u>

Tabel 3 c. Den mandlige befolknings
fordeling efter alder

<u>Alder</u>	<u>1950</u>		<u>1960</u>		<u>1966</u>		<u>1970</u>	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
0 - 4 år	2.075	12,6	2.019	11,2	2.202	11,3	2.237	11,1
5 - 9 år	1.804	11,0	1.870	10,4	1.996	10,3	2.104	10,4
10-14 år	1.493	9,1	1.931	10,8	1.833	9,4	1.951	9,7
15-19 år	1.342	8,2	1.682	9,4	1.903	9,8	1.706	8,5
20-39 år	4.971	30,4	4.675	26,0	5.105	26,3	5.396	26,7
40-59 år	3.053	18,7	3.868	21,5	4.182	21,5	4.325	21,5
60-69 år } 70 år og } derover }	1.646	10,0	1.074	6,0	1.240	6,4	1.424	7,1
			840	4,7	964	5,0	1.006	5,0
<u>I a l t</u>	<u>16.384</u>	<u>100,0</u>	<u>17.959</u>	<u>100,0</u>	<u>19.425</u>	<u>100,0</u>	<u>20.159</u>	<u>100,0</u>

Antallet af børn under 15 år har med små variationer udgjort knap en trediedel af befolkningen, medens antallet af personer over 60 år er steget med ca. en femtedel fra 10,6% i 1950 til 12,8% i 1970.

Kvinderne udgør knap 48% af befolkningen, en andel, der har været nogenlunde konstant i det betragtede tidsrum.

Bortset fra gruppen "70 år og derover" er der overskud af mænd i alle aldersgrupper, især er overskuddet stort i aldersgruppen "20 - 39 år" der omfatter knap 24% af kvinderne og knap 27% af mændene, således at "kvindeunderskuddet" i denne aldersgruppe er på over 1000. Knap 7% af kvinderne bliver over 70 år medens kun 5% af mændene når op i denne aldersgruppe.

Tabel 4 er udarbejdet på grundlag af landslægens medicinalberetningers oplysninger om fødte og døde på Færøerne samt et beregnet fødselsoverskud i årene 1960-1972. Tallene er sat i forhold til et beregnet befolkningstal pr. 1. juli i det pågældende år. I antallet af fødte indgår alle levendefødte på Færøerne uanset moderens hjemsted. Antallet af døde omfatter derimod alle døde, hjemmehørende på Færøerne, uanset dødsstedet, medens forsvundne ikke er medregnet.

Fødselstallet for 1972 foreligger endnu ikke, men er skønnet på basis af de foreliggende opgørelser for årets 3 første kvartaler sammenholdt med de tilsvarende kvartaler i 1971.

Tabel 4. Fødselsoverskudet 1960 - 1972

<u>År</u>	<u>Levendefødte</u>		<u>Døde</u>		<u>Fødsels-</u> <u>overskud</u>
	<u>Antal</u>	<u>Pr.1.000</u> <u>indb.</u>	<u>Antal</u>	<u>Pr.1.000</u> <u>indb.</u>	<u>Pr.1.000</u> <u>indb.</u>
1960	761	22,0	275	7,9	14,1
1961	777	22,2	206	5,9	16,3
1962	798	22,4	234	6,6	15,8
1963	847	23,6	252	7,0	16,6
1964	859	23,6	259	7,1	16,5
1965	891	24,6	275	7,4	17,2
1966	967	26,0	271	7,3	18,7
1967	951	25,3	299	8,0	17,3
1968	882	23,2	278	7,3	15,9
1969	845	22,0	278	7,2	14,8
1970	816	21,1	298	7,7	13,4
1971	786	20,3	316	8,2	12,1
1972 ¹⁾	810	20,8	275	7,1	13,7

1) foreløbige tal

Den gennemsnitlige årlige nettoudvandring i hver af perioderne mellem folketællingerne i 1945 (31/12), 1950 (31/12), 1955 (30/11), 1960 (26/9), 1966 (1/4) og 1970 (16/11), samt i perioden mellem sidste folketælling i 1970 og 31. december 1972 er beskrevet i tabel 5. Den sidste beregning må tages med det forbehold, at man regner registertal i 1972 og folketællingstal i 1970.

Den gennemsnitlige årlige nettoudvandring er opgjort som forskellen mellem det gennemsnitlige årlige fødselsoverskud og den gennemsnitlige årlige befolkningstilvækst i hver af perioderne, der tillige er sat i relation til det gennemsnitlige folketal i den pågældende periode.

Tabel 5. Nettoudvandringen 1945 - 1972.

Periode	Gnsł. årligt fødselsoverskud		Gnsł. årlig befolkningstilvækst		Gnsł. årlig nettoudvandring	
	Antal	Pr. 1.000 indb.	Antal	Pr. 1.000 indb.	Antal	Pr. 1.000 indb.
1945-1950	555	18,2	521	17,1	34	1,1
1950-1955	562	17,5	137	4,3	425	13,2
1955-1960	565	16,9	443	13,2	122	3,7
1960-1966	589	16,4	459	12,8	130	3,6
1966-1970	605	16,0	322	8,5	283	7,5
1970-1972	504	13,0	260	6,7	244	6,3

Bevægelserne i nettoudvandringen afspejler ret nøje konjunkturudviklingen. Der er især grund til at pege på den store udvandring i årene 1950-55 og den store, omend noget mindre, udvandring i årene 1966-70.

Som nævnt i indledningen er folketællingens resultater med hensyn til bl. a. befolkningens erhvervsfordeling endnu ikke færdigbearbejdede. Da de nyeste tal for erhvervsfordelingen derfor er fra 1966, er der ikke fundet anledning til at kommentere disse tal.

Tabel 6. Befolkningens fordeling efter husstandsover-
hovedets erhverv

<u>Erhverv</u>	<u>1950</u>		<u>1960</u>		<u>1966</u>	
	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>	<u>Antal</u>	<u>%</u>
Fiskeri	11.499	36,2	11.044	31,9	8.950	24,1
Landbrug	1.631	5,1	1.461	4,2	1.178	3,2
Minedrift, stenbrud o.l.)			353	1,0	291	0,8
Fremstillingsvirk- somhed	5.552	17,5	6.292	18,1	6.825	18,4
Off. værker, kloakv. o.l.)			155	0,5	296	0,8
Bygge- og anlægsvirk- somhed	2.261	7,1	2.122	6,1	3.984	10,7
Handel og omsætning	3.064	9,6	3.028	8,8	2.902	7,8
Transportvirksomhed	2.846	9,0	3.857	11,2	4.141	11,2
Adm., lib. erhverv, service	1.472	4,6	2.250	6,5	3.436	9,2
Uoplyst	551	1,7	451	1,3	933	2,5
Pensionister o.l.	<u>2.905</u>	<u>9,2</u>	<u>3.583</u>	<u>10,4</u>	<u>4.186</u>	<u>11,3</u>
I a l t	<u>31.781</u>	<u>100,0</u>	<u>34.596</u>	<u>100,0</u>	<u>37.122</u>	<u>100,0</u>

FANGST OG TILVIRKNING AF FISK OG FISKEPRODUKTER

Det altdominerende hovederhverv på Færøerne er fiskeriet og produktionen af fiskeprodukter.

Den samlede fiskefangst, omregnet til hel, urensset fisk, udgjorde i året 1972 efter en foreløbig opgørelse knap 200.000 tons. Det er en tilbagegang på godt 7.000 tons i forhold til 1971, men det samlede fangstresultat er dog dobbelt så stort som i 1960.

Af den samlede fangst udgør sild og industrifisk 119.000 tons, hvilket er en stigning i forhold til 1971 på 1 - 2%, medens det øvrige fiskeri er gået tilbage med ca. 10.000 tons eller ca. 11%. Siden 1960 er fangsten af sild og industrifisk blevet 10-doblet, medens den øvrige fangst, navnlig af torsk og kuller, der var stigende i den første del af 1960'erne, nu ligger væsentlig under niveauet for 10 år siden.

Tabel 7. Samlede fiskefangster fordelt på fiskearter
(hel urensset fisk)

<u>1.000 tons</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>
Torsk	84,1	95,1	86,7	71,2	61,4
Kuller	9,3	7,8	11,2	13,0	11,3
Hellefisk	-	-	1,9	4,2	1,4
Storsej	1,2	1,4	5,0	6,2	7,9
Sild	11,4	34,6	45,0	75,0	66,5
Makrel	-	-	3,0	2,1	3,6
Industrifisk	-	-	19,6	32,0	47,2
Anden fisk	3,4	6,0	3,9	4,1	7,8
Ialt	<u>109,4</u>	<u>144,9</u>	<u>176,3</u>	<u>207,8</u>	<u>207,1</u>

Ved bedømmelsen af fangstresultaterne må det tages i betragtning, at der gennem hele perioden er sket en omfattende fornyelse af fiskerflåden, specielt anskaffelse af kraftblokskibe til sildefiskeri, fabrikstrawlere og i de seneste år industrifisktrawlere, jfr. afsnittet om skibsflåden.

Hovedparten af torsken fanges ved Grønland, New Foundland og Nordnorge, hvor den flækkes, renses og saltet ombord til saltfisk. Kulleren fanges hovedsagelig ved Færøerne og Island, hvorfra den sammen med den her fangede torsk landes på Færøerne til filét-skæring eller saltning. Tidligere skete landingerne i vid udstrækning direkte i udlandet - hovedsageligt i Storbritannien -

i fersk, iset tilstand som "isfisk". Dette har nu kun ringe betydning. Silden og industrifisken fanges nu næsten udelukkende i Nordsoen og anvendes overvejende til saltning og krydring og til produktion af sildemel og sildeolie eller landes fersk i fremmed havn. Fangstmængdernes fordeling på de enkelte fangstfelter fremgår iøvrigt af tabel 8.

Tabel 8. Samlede fiskefangster fordelt på fangstfelter
(hel, urenset fisk)

<u>1.000 tons</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>
v. Færøerne	21,3	20,2	38,5	33,6	34,7
v. Island	14,4	8,5	4,7	12,2	15,1
v. Grønland	50,7	66,1	18,7	8,2	17,5
v. New Foundland	9,7	15,5	21,6	17,9	17,8
Barentshavet	3,5	-	29,4	28,1	6,2
Nordhavet	9,8	31,5	-	-	-
Nordsoen	-	<u>3,1</u>	<u>63,4</u>	<u>107,8</u>	<u>115,8</u>
Ialt	<u>109,4</u>	<u>144,9</u>	<u>176,3</u>	<u>207,8</u>	<u>207,1</u>

Gennem perioden har fangstfelternes betydning for det færøske fiskeri ændret sig væsentligt. Således tages over halvdelen af fangsterne, nemlig silden og industrifisken, nu i Nordsoen, hvor der i 1960 intet færøsk fiskeri foregik. Barentshavet, som i 1969 og 1970 var et betydeligt fiskefelt, har som følge af dårligere fangstmuligheder svindende betydning. Fiskeriet ved Færøerne har siden midten af 1960^{erne} haft en stærkt øget betydning, medens fiskefangsterne ved Grønland (herunder Nordhavet), der i midten af 1960^{erne} udgjorde over 90.000 tons, nu kun er ca. 1/5 heraf.

Saltfisk er fremdeles Færøernes hovedprodukt. I 1972 har produktionen heraf andraget ca. 19.000 tons, eller ca. 500 tons mindre end i 1971.

Tabel 9. Produktion af saltfisk, fordelt på fangstfelter

<u>tons</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>
v. Grønland/ New Foundland	21.567	30.228	10.409	11.208	9.831
v. Island	2.220	2.294	1.963	3.304	5.290
v. Norge	1.321	-	5.368	1.904	60
v. Færøerne	<u>1.032</u>	<u>1.377</u>	<u>4.378</u>	<u>3.141</u>	<u>3.898</u>
Ialt	<u>26.140</u>	<u>33.899</u>	<u>22.117</u>	<u>19.557</u>	<u>19.079</u>

Produktionen ved Grønland og New Foundland udgjorde i 1972 52% af den samlede saltfiskeproduktion mod 57% i 1971 og 89% i 1965.

Saltfiskproduktionen ved Norge, som havde et vældigt opsving i 1969 og 1970, er nu på det nærmeste ophørt.

Tidligere landedes omkring halvdelen af saltfisken direkte i udlandet, men denne andel er nu kun en mindre del (ca. 10%), medens hovedparten landes på Færøerne, hvorfra den exporteres i pakket tilstand. Tidligere blev en del af saltfisken industrielt tørret til klipfisk, men produktionen af klipfisk er nu helt ophørt, da det ikke længere er rentabelt at producere klipfisk til de priser, der kan opnås på markedet.

Hjemmefiskeriet, der omfatter de fangster af fersk fisk i færøske og islandske farvande, der landes til filétfabrikkerne på Færøerne, har i de seneste år udviklet sig meget stærkt. De færøske skibes landinger var således i 1972 over 5 gange så store som i 1960 og over 3 gange så store som i 1965. I 1972 var de færøske fangster ca. 6.000 tons eller omkring 20% større end i 1971.

Tabel 10. Ferskfisklandinger på Færøerne
(slagtet fisk med hoved)

<u>tons</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972^{x)}</u>
Torsk	2.628	4.730	15.174	11.245	16.100
Kuller	3.336	3.790	11.578	9.634	9.100
Sej	540	734	3.105	5.131	2.500
Hellefisk	-	-	2.780	1.219	600
Andet	<u>863</u>	<u>1.280</u>	<u>2.530</u>	<u>2.947</u>	<u>8.000</u>
Landinger ialt	<u>7.367</u>	<u>10.534</u>	<u>35.167</u>	<u>30.176</u>	<u>36.300</u>

Årsagen til den stærke fremgang i hjemmefiskeriet siden midten af 60^{erne} er formentlig i første række, at fiskerigrænsens udflytning i 1964 og det derefter gældende trawlforbud har medført stigende fiskeforekomster. Hertil kommer oprettelsen af flere filétfabrikker i midten af 60^{erne} og anskaffelse af flere mindre fiskebåde til brug i hjemmefiskeriet, ligesom de større stållineskibe nu i videre omfang lander til filétfabrikkerne fremfor at lande fersk fisk i England eller fiske ved Grønland til saltfisk. I 1970 landede islandske skibe ca. 3.700 tons til de færøske fabrik-

x) foreløbige tal

ker som følge af en langvarig fiskerstrejke i Island. Disse landinger udgjorde i 1971 kun 667 tons og er i 1972 næsten helt bortfaldet.

Hjemmefiskeriet er endvidere blevet betydelig bedre fordelt over årets måneder, hvilket har givet filétfabrikkerne bedre muligheder for at udnytte deres kapacitet.

Den råfisk, der landes på Færøerne, anvendes nu hovedsagelig til industriformål, d.v.s. overvejende filétskæring, eller til saltning. Tidligere blev en væsentlig del solgt fersk til udlændet som isfisk, jfr. tabel 11.

Tabel 11. De samlede ferskfiskelandinger fordelt efter anvendelse
(slagtet fisk med hoved)

<u>tons</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>
Til saltning	2.454	3.102	8.562	12.822	10.334
Til isfisk	3.477	84	502	371	281
Til industri	1.238	7.202	21.833	21.432	19.311
Til konsum	<u>198</u>	<u>146</u>	<u>298</u>	<u>542</u>	<u>250</u>
Ialt	<u>7.367</u>	<u>10.534</u>	<u>31.195</u>	<u>35.167</u>	<u>30.176</u>

Næsten al kuller og sej anvendes til filétskæring. Torsken anvendes til filétskæring og til saltning, eventuelt først efter filétskæring. Hvor stor en del af torsken der anvendes til saltfisk eller til frosne filéter, afhænger af udviklingen i eksportpriserne på disse to produkter.

Tabel 12. Tilvirkning af fersk fisk, landet på Færøerne

<u>tons</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972^{x)}</u>
Frosne filéter	629	3.014	6.150	11.039	7.000
Saltede filéter	-	-	345	736	1.100
Saltfisk	1.090	1.377	4.041	3.787	5.400
Andet	.	.	2.627	3.006	2.700

Foruden den filéproduktion, der finder sted i land, foregår der en betydelig produktion af frosne filéter ombord i 4 fabriks-trawlere, hvoraf 2 er anskaffet i 1969 og 1 i 1968, medens en fjerde, mindre fabriksstrawler har været i drift siden 1966. Tabel 10 indeholder en oversigt over udviklingen i den samlede færøske produktion af frosne filéter, der viser at filéproduktionen i 1972 er 3 til 4 gange så stor som i 1965.

x) foreløbige tal

Tabel 13. Samlet produktion af frosne filéter

<u>tons</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972^{x)}</u>
I land	629	3.014	6.150	11.039	7.000
På skibe	-	-	5.656	3.333	3.400
Ialt	629	3.014	11.806	14.372	10.400

Den filétproduktion, der finder sted på Nordafars filétfabrik i Færingehavn på Grønland, hvortil færøske fiskere indhandler, medregnes ikke i den færøske produktion og eksport. Fabrikken har i 1972 produceret 805 tons frosne filéter mod 752 tons i 1971 og 416 tons i 1970. Af den i 1972 modtagne mængde ferskfisk på godt 2.500 tons hidrører kun ca. en femtedel fra færøske både, resten fra norske og grønlandske.

Sildefangsten undergår for tiden en stærk udvikling på Færøerne. Tidligere foregik sildefiskeriet alene som garnfiskeri fra en række ældre træskibe, og hele fangsten, bortset fra den andel, der anvendtes til agn, blev saltet i tønder ombord. Denne form for sildefangst har i sidste halvdel af 1960^{erne} været i stærk tilbagegang og er siden 1970 helt ophørt.

I stedet for er der i slutningen af 1964 påbegyndt et omfattende fiskeri af sild fra de såkaldte kraftblokskibe. Ved hjælp af asdic-instrumenter lokaliseres større sildestimer, der derefter hurtigt indfanges ved brug af ringnot og kraftblok. Desuden er der i slutningen af 1968 påbegyndt trawling efter industrifisk med stål- og trætrawlere. En betydelig del af kraftblokskibenes fangster landes i Danmark og England, hvor de navnlig anvendes til konsum, medens resten, tilligemed trawlernes fangster, landes på Færøerne hovedsagelig til industribrug. I tabel 14 er givet en oversigt over udviklingen i de samlede fangster af sild og industrifisk fordelt efter, hvor fangsterne er landet.

x) foreløbige tal

Tabel 14. Samlet fangst af sild og industrifisk
fordelt efter landingspladser
(hel, urenset fisk)

<u>tons</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972¹⁾</u>
<u>Landingssted</u>					
Færøerne:					
Kraftblokskibe ²⁾	-	16.293	64.047	63.936	65.700
Garnskibe	11.417	13.219	-	-	-
Fjordsild	-	39	1.572	1.762	400
Færøerne ialt	11.417	29.551	65.619	65.698	66.100
Danmark	-	4.850	33.976	42.337	49.000
Andre lande	-	218	9.564	9.306	4.000
Ialt	11.417	34.619	109.159	117.341	119.100

Den stadige stigning i de seneste års samlede fangst af sild og industrifisk skyldes især kraftige stigninger i fiskeriet efter industrifisk. Af de samlede fangster på ca. 119.000 tons er ca. 68.000 tons industrifisk, hvilket er ca. 21.000 tons mere end i 1971.

Nedgangen i sildefiskeriet må bl.a. ses på baggrund af, at der både i 1971 og i 1972 var en international aftale om tidsmæssige og kvantitative begrænsninger af sildefiskeriet i Nordsøen.

Landingerne i Danmark er steget noget stærkere end landingerne på Færøerne. Den beskedne stigning i de samlede fangster må ses på baggrund af, at flere skibe har deltaget i dette fiskeri. Således er antallet af kraftblokskibe i løbet af 1972 forøget med 2 til 22 og industrifisktrawlerne med 3 til 22.

Foruden den sild, som i 1972 er landet på Færøerne af færøske skibe, er der også landet visse mindre mængder fra udenlandske skibe. Til gengæld har færøske skibe - også fragtskibe - i de seneste år indkøbt sild i skotske havne hovedsagelig til saltning ombord eller til landing direkte i Danmark.

1) foreløbige tal

2) incl. industrifisktrawlere

Tabel 15. Sild og industrifisk, landet på Færøerne
(hel, urensset fisk)

<u>tons</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972^{x)}</u>
Af færøske skibe	11.417	29.551	65.619	65.698	66.100
Af udenl. skibe	-	-	3.245	1.368	1.500
Indkøbt i Skotland	-	-	4.829	792	1.200
<u>Ialt</u>	<u>11.417</u>	<u>29.551</u>	<u>73.693</u>	<u>67.858</u>	<u>68.800</u>

x) foreløbige tal

Den mængde sild og industrifisk, der i 1972 har været til rådighed for den færøske produktion, er ca. 1.000 tons større end i 1971. De landede mængder er anvendt som angivet i nedenstående tabel 16.

Tabel 16. Sild og industrifisk, landet på Færøerne,
fordelt efter anvendelse
(hel, urensset fisk)

<u>tons</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>
Til saltning	9.417	13.219	4.246	5.734	2.963
Til industribrug	445	13.481	51.480	62.975	62.283
Til frysning, for- ædling m. v.	1.555	2.851	4.579	4.984	2.612
<u>Ialt</u>	<u>11.417</u>	<u>29.551</u>	<u>60.305</u>	<u>73.693</u>	<u>67.858</u>

Den del af fangsterne, der landes iset i kasser eller fra køletanke ombord, anvendes enten til saltning eller til forædling (filétering, frysning eller krydring), men størstedelen af fangsterne landes til de færøske sildemel- og sildeoliefabrikker til produktion af olie og mel. Endvidere har fabrikkerne i 1972 anvendt ca. 12.000 tons fiskeaffald i melproduktionen mod ca. 14.000 tons i 1971.

De i foranstående tabel angivne tilførsler af sild og industrifisk samt fiskeaffaldet har dannet grundlag for den i tabel 17. angivne produktion.

Tabel 17. Produktion af sild og industrifisk, landet på Færøerne

<u>tons</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972^{x)}</u>
Sildemel	62	2.184	13.731	14.379	10.300
Sildeolie	18	1.580	5.821	5.032	2.600
Saltsild	7.761	9.033	2.488	2.611	6.100
Kryddersild	43	781	416	293	900
Sildefilét	-	-	841	1.115	1.200

x) foreløbige tal

HÅNDVÆRK, INDUSTRI, HANDEL M. V.

Selv om det er begrænset, hvad der findes af statistisk materiale vedrørende disse områder, kan man dog på grundlag af de af Búskaparráðið udarbejdede oversigter over bruttofaktorindkomsten, der foreligger opgjort for årene 1962-70, få et vist billede af de pågældende områders betydning for den færøske økonomi.

Tabel 18 a. Bruttofaktorindkomsten for håndværk og industri, handel m. v. 1962-65 og 1968-70

<u>Årets priser</u>					
<u>1.000 kr.</u>	<u>1962</u>	<u>1965</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>
I Håndværk og industri	31.505	42.367	60.379	68.331	80.344
II Handel, forlystelser og hoteller	39.291	42.072	49.209	50.180	56.671
III Bygge- og anlægsvirksomhed	18.118	42.820	53.950	50.350	60.600
IV Skibsfart og transport	11.738	23.080	29.360	29.216	31.560
I - IV ialt	<u>100.652</u>	<u>150.339</u>	<u>192.898</u>	<u>198.077</u>	<u>229.175</u>
Bruttofaktorindk. ialt	<u>264.572</u>	<u>373.818</u>	<u>453.723</u>	<u>489.753</u>	<u>590.587</u>

Tabel 18 b. Bruttofaktorindkomsten for håndværk og industri, handel m. v. 1962-65 og 1968-70
(andel af bruttofaktorindkomsten i %)

	<u>1962</u>	<u>1965</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>
	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>
I Håndværk og industri	12	11	13	14	14
II Handel, forlystelser og hoteller	15	11	11	10	10
III Bygge- og anlægsvirksomhed	7	11	12	10	10
IV Skibsfart og transport	4	6	6	6	5
I - IV ialt	<u>38</u>	<u>39</u>	<u>42</u>	<u>40</u>	<u>39</u>
Bruttofaktorindk. ialt	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

De nævnte erhverv har i den tid, der er foretaget nationalindkomstberegninger, bidraget til bruttofaktorindkomsten med omkring 40 % af denne. Håndværk og industri, der i 1962 bidrog med

12 %, bidrog i 1969 og 1970 med 14 %, hvilket især skyldes den i midten af 1960^{erne} foretagne udbygning af fiskeindustrien. "Bygge- og anlægsvirksomhed" havde et betydeligt opsving fra 1962 til midten af 1960^{erne}, hvor aktiviteten kulminerede. Dette opsving skyldtes især den store tilflytning til Tórshavn, Klaksvík og Skålefjordsområdet. Efter at denne er standset, er erhvervets andel af bruttofaktorindkomsten stagneret på et lavere niveau.

I forbindelse med Búskaparráðiðs opgørelse over nationalregnskaberne har det været muligt samtidig at udarbejde en oversigt over antallet af industrivirksomheder i de nævnte perioder. Det skal hertil bemærkes, at grænsen mellem industri og håndværk er flydende, men man har i nedenstående tabel medtaget sådanne virksomheder, der uanset deres størrelse normalt må karakteriseres som industrivirksomheder.

Tablet 19. Antal industrivirksomheder

	<u>1962</u>	<u>1965</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>
Bryggerier og sukkervarefabrikker	4	4	3	4	4
Skibsværfter og bådebyggerier	8	8	8	8	8
Konservesfabrikker	4	4	5	5	5
Tekstilfabrikker	1	2	2	2	2
Cementstøberier	4	7	8	10	9
Net- og krogfabrikker	5	6	7	8	6
Uldspinderier	3	5	3	3	3
Margarinefabrikker	3	3	3	3	2
Stenbrud og stenhuggerier	6	6	7	9	9
Fiskeindustri	19	17	18	19	21
Industrivirksomheder ialt	<u>57</u>	<u>62</u>	<u>67</u>	<u>71</u>	<u>69</u>

I henhold til lagtingslov nr. 68 af 24. september 1970 er der blevet stiftet en færøsk industrifond. Det er fondens formål at yde lån til industri- og håndværksvirksomheder som bistand ved omstilling til ændrede markedsforhold eller igangsættelse, udvidelse eller rationalisering. Fondens udlånskapital har som grundlag en grundfond på 4½ mill. kr., tilvejebragt ved tilskud på 2 mill. kr. fra staten og 2½ mill. kr. fra landskassen, og derudover finansieres fondens virksomhed ved lån, bl. a. fra investeringsfonden på Færøerne, der har bevilget lån på 10 mill. kr.

I tiden indtil 31. marts 1972 har fonden modtaget 27 ansøgninger om lån på tilsammen 25 mill. kr. Heraf er 7 lånetilsagn

blevet givet til samlet beløb på 7,6 mill. kr., 9 er blevet afslået, medens 10 fortsat er under behandling. 1 ansøgning er taget tilbage.

Ingen af de bevilgede lån er pr. 31. marts 1972 kommet til udbetaling. Fondens udlånsrente er 9 % p. a.

Tabel 20. Antal aktieselskaber i 1960-1965 og 1970-72

	<u>Pr. 1. januar</u>	<u>Tilgang</u>	<u>Afgang</u>	<u>Pr. 31. december</u>
1960	191	16	4	203
1965	183	20	3	200
1970	264	25	3	286
1971	286	30	3	313
1972	313	41	0	354

I tallene indgår også kommanditselskaber. Der findes nu 39 kommanditselskaber. Det forholdsvis høje antal skyldes skattelovgivningen, hvorefter aktieselskaber beskattes som personer, medens kommanditisterne i et kommanditselskab kun beskattes af det udbetalte udbytte. Det har derfor været almindeligt, især ved investeringer i fiskerskibe, at oprette et kommanditselskab, hvor et aktieselskab har stået som komplementar.

LANDBRUG

Alle spørgsmål vedrørende landbrug er overtaget som særansvarende. Dette skete straks ved hjemmestyreordningens begyndelse, idet dog den såkaldte kongsjord først blev overtaget af de færøske myndigheder i 1955.

Kongsjorden, der omfatter 310 brug med tilsammen 1.150 marker, fæstes inden for familien. Kongsjorden stammer oprindeligt fra kirken, men blev efter reformationen lagt ind under kronen. Præstejorden er den jord, der hørte ind under præsteembederne og enkelte andre statse embeder og som i forbindelse med landbrugsreformerne for ca. 60 år siden blev skilt ud fra disse embeder og givet i fæste. Før udskillelsen var der 10 brug med tilsammen 144 marker. Dette blev i løbet af årene ændret, så der i dag er 110 brug med både indmark og udmark og et større antal alene med indmark. Odelsjorden, der ejes af indehaveren bliver traditionelt delt ved arveskifte og omfatter nu et meget stort antal brug. Den udgør ca. 1.100 marker mod fæstejordens 1.300 marker. Af de 420 fæstebrug må man regne med, at ca. 150 d.v.s. brugene over 4 marker er tilstrækkelig store til, at familien kan leve af disse medens 200 er så store, at de giver produktion til salg. De øvrige er så små, at de kun delvis dækker familiens eget forbrug.

Der findes ikke nogen egentlig opgørelse over odelsjordens fordeling, men man må regne med, at langt den overvejende del af odelsjorden er fordelt på så små størrelser, at produktionen til salg fra odelsgodset er relativt lille.

Udover de nævnte brug findes der de såkaldte træbrug, d.v.s. små jordlodder, der er udskilt af haugen og dyrkes alene til familiens eget forbrug.

De statistiske oplysninger om landbrugets produktion er på grund af de mange små brug, der alene avler til familiens egen forsyning, noget usikre.

Tabel 21.

	<u>Kvæghold</u>				
	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>
Antal besætninger	1.621	1.156	877	810	762
Hornkvæg ialt	2.977	2.589	2.555	2.550	2.368
Heraf køer og kvier, der har kælvet	2.121	1.839	1.740	1.699	1.591
Antal malkekøer m.m. gennemsnitlig pr. besætning	<u>1,3</u>	<u>1,6</u>	<u>2,0</u>	<u>2,1</u>	<u>2,1</u>

Det vil bemærkes, at der er sket et meget væsentligt fald i antallet af besætninger, men der er dog fortsat et meget stort antal besætninger med en enkelt ko. 60% af besætningerne er så store, at der sælges mælk fra dem. Man har ikke nogle pålidelige tal over den samlede mælkeproduktion på Færøerne, men kan få vis idé om størrelsen på grundlag af den indvejede mælkemængde til mejeriet i Tórshavn. Der blev i 1960 indvejet ca. 600 tons mælk. Dette steg i 1965 til 1.000 tons og er nu efter et lille fald i 1966 steget til godt 1.500 tons i 1971. Mælken er i hele perioden kommet fra de samme kommuner, og antallet af køer i disse kommuner har ligget omkring 600 med faldende tendens. Baggrunden for den store vækst fra 1966 til nu skyldes et bevidst arbejde med forbedring af køernes kvalitet, idet man i de sidste 5 - 6 år har anvendt dybfrossen tyresæd fra norsk elitekvæg.

Tabel 22.

	<u>Fårehold</u>				
	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>
Antal får 1. december	68.526	70.451	69.198	65.349	68.424
Antal lam i sommertiden	48.849	50.451	47.850	42.029	47.795
Slagtninger: får og lam	44.471	46.315	43.308	37.630	43.085
Uld i kg.	<u>54.193</u>	<u>56.502</u>	<u>52.324</u>	<u>45.176</u>	<u>53.574</u>

En lignende forbedring kan ikke påvises for så vidt angår fåreholdet, der har været af nogenlunde samme størrelse i de forskellige år.

Inden for planteavl har man alene statistiske oplysninger vedrørende kartoffelhøsten. Det må dog antages, at de angivne tal ligger i underkanten. Der har ikke været nogen virkelig forbedring i udbyttet inden for den angivne periode, men man må dog antage, at høsten har været noget større, når henses til de opgørelser, der foreligger over solgte læggekartofler. Dette kvantum indikerer en noget større høst end de tal, der fremgår af tabellen.

Dyrkningen af grøntsager på handelsmæssig basis finder kun sted i to gartnerier på Færøerne.

Produktionen af æg til kommercielt brug er ligeledes af begrænset omfang. Der findes 3 hønserier med 5-600 høns og 1 hønseri med over 10.000 høns, men herudover holdes der i vid udstrækning høns til produktion af æg til eget forbrug.

Tabel 23.

Kartoffelavl

	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>
Antal dyrkere	2.766	2.424	2.207	2.482	2.360
Dyrket areal i 1.000 m ²	1.275	1.113	903	976	974
Kartoffelhøsten i 100 kg	20.976	14.291	12.266	16.364	13.010
Udbyttet i kg pr. 1.000 m ²	<u>1.645</u>	<u>1.284</u>	<u>1.358</u>	<u>1.677</u>	<u>1.336</u>

FÆRØERNES EKSPORT OG IMPORT

A. Eksport

Færøernes samlede eksport har efter en foreløbig opgørelse indbragt 316,9 mill. kr. i 1972 mod 278,7 mill. kr. i 1971. Det er en fremgang på godt 38 mill. kr. eller knapt 14 % i forhold til 1971.

Tabel 24. Eksportens fordeling på de vigtigste varegrupper

<u>mill. kr.</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972^{x)}</u>
Saltfisk	29,1	77,7	76,9	81,9	103,7
Saltfiskefilét	-	-	0,8	2,2	3,2
Klipfisk	20,6	21,2	0,1	-	-
Fiskefilét	1,8	11,9	59,0	70,0	68,8
Isfisk	27,1	17,4	2,8	1,1	0,9
Saltsild og kryddersild	12,4	17,9	7,9	10,4	20,3
Fersk sild og fisk	-	2,8	41,7	43,2	47,8
Sildefilét	-	-	4,2	4,6	4,4
Sildeolie	-	1,8	9,8	8,5	2,7
Sildemel	-	2,5	20,5	22,6	16,5
Helleflynder	0,5	1,0	1,7	2,0	1,3
Frossen hellefisk	-	-	9,3	4,3	6,8
Sildehaj	0,6	6,7	1,7	1,0	1,8
Laks	-	0,6	4,1	4,0	3,1
Rejer	-	-	1,8	3,5	9,9
Fiskemel	0,5	0,6	1,8	1,2	5,5
Fiskeaffald	0,2	0,8	2,2	1,4	1,6
Andre fiskevarer	1,2	1,2	2,1	8,7	8,1
Strikkede varer og uldgarn	0,6	0,6	1,2	2,8	2,4
Skibe	0,3	5,3	0,1	3,7	8,1
Andre varer	0,7	2,3	1,3	1,6	1,0
<u>Eksport ialt</u>	<u>95,6</u>	<u>172,3</u>	<u>251,0</u>	<u>278,7</u>	<u>316,9</u>

x) foreløbige tal

Eksporten består så godt som udelukkende af fisk og fiskevarer. Fra 1960 er der sket en betydelig omlægning af eksporten fra mindre til mere forarbejdede produkter. Således er eksporten

af isfisk og klipfisk, der i 1960 udgjorde næsten halvdelen af den samlede eksport, svundet ind til at være praktisk taget uden betydning. Til gengæld er eksporten af frosne fiskefiléter og sildemel og -olie, der i 1960 udgjorde 2 %, steget til knapt en fjerdedel. Denne ændring i sammensætningen er muliggjort af de store investeringer i fiskeindustrien i midten af 1960^{erne}. Udover fiskeeksporten er der en mindre traditionel eksport af uldgarn, strikkede varer og fåreskind på nogle få mill. kr. årlig. Eksporten af skibe er meget svingende fra år til år. Eksporten består af brugte skibe, der hidtil har sejlet under færøsk flag, men i de senere år er der tillige på de færøske skibsværfter udført nybygninger for udenlandske rederier. Der har i 1972 været solgt 1 coaster, bygget på værftet i Skáli, til Danmark samt 2 større, brugte fiskerfartøjer. Det skal bemærkes, at der ikke længere eksporteres minkskind fra Færøerne. De sidste skind eksporteredes i 1971, efter at den eneste minkfarm var blevet nedlagt.

Tabel 25. Eksporterede mængder af de vigtigste varegrupper

tons	1960	1965	1970	1971	1972 ^{x)}
Saltfisk	16.770	30.471	23.548	18.102	20.720
Fiskefilét	613	3.184	12.189	10.874	10.320
Sildemel	62	1.738	12.616	15.180	8.800
Sildeolie	19	1.510	6.133	5.432	2.750
Fersk sild og fisk	-	5.501	43.540	51.643	52.540
Salt- og kryddersild	8.850	10.325	3.498	4.373	7.580

Udviklingen i de gennemsnitlige eksportpriser for de ovennævnte eksportvarer fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 26. De gennemsnitlige eksportpriser

kr. pr. ton	1960	1965	1970	1971	1972 ^{x)}
Saltfisk	1.735	2.549	3.300	4.644	5.112
Fiskefilét	2.876	3.737	4.844	6.441	6.671
Sildemel	780	1.413	1.626	1.480	1.869
Sildeolie	919	1.209	1.547	1.557	982
Fersk sild og fisk	-	517	957	836	908
Saltsild	1.401	1.736	2.264	2.395	2.683

Af opgangen i eksporten fra 1971 til 1972 på godt 38 mill. kr. hidrører ca. 21 mill. kr. fra saltfisken og ca. 10 mill. kr. fra salt- og kryddersild, hvortil kommer, at eksporten af skibe er steget med godt 4 mill. kr.

x) foreløbige tal

Stigningen i saltfiskeeksporten skyldes både forbedrede eksportpriser og en forøgelse af de eksporterede mængder.

Eksporten af frosne fiskefileter, som i en længere årrække har været stærkt stigende, udviser en mindre nedgang, hvilket skyldes et fald i de eksporterede mængder som følge af mindre fangster.

Eksporten af fersk sild og fisk, der landes direkte i dansk eller engelsk havn af kraftblokskibene, har holdt samme høje niveau som i 1971. Der har været tale om mindre prisstigninger og en mindre forøgelse af de eksporterede mængder.

Sildeolie- og sildemelseeksporten har i 1972 været betydeligt lavere end i året forud. For sildeoliens vedkommende skyldes dette et stærkt fald i såvel eksportpriserne som i den eksporterede mængde. Nedgangen i eksportmængden af sildemel opvejes i nogen grad af betydelige prisstigninger i årets sidste del.

Eksporten af salt- og kryddersild er næsten fordoblet i 1972, hvilket skyldes kraftige stigninger af såvel priser som mængder.

Rejefiskeriet, som udelukkende foregår i de grønlandske farvande, har i 1972 haft en stærk fremgang. Fra 1971 til 1972 er eksportværdien således 3-doblet.

Tabel 27. Værdien af Færøernes eksport efter markedsområder
1.000 kr.

	1960	1965	1970	1971	1972 ^{x)}
<u>1. EF</u>					
Danmark	10.839	19.398	60.333	59.577	71.470
Italien	14.304	33.468	31.493	33.718	37.000
Storbritanien	26.146	15.276	25.021	36.450	27.000
Vesttyskland	274	4.096	29.473	19.398	5.400
Frankrig	-	-	706	3.615	7.900
Benelux	302	1.921	3.357	2.434	7.840
Grønland	1.565	4.477	769	707	570
Irland	-	255	-	-	530
EF-lande ialt	53.430	78.891	151.152	155.899	157.710
<u>2. Lande uden for EF</u>					
Norge	5.334	21.335	3.316	5.788	3.300
Sverige	4.949	10.699	6.670	9.856	12.000
Portugal	-	-	17.186	11.040	14.500
Spanien	8.178	22.715	17.067	26.326	34.700
Grækenland	6.620	12.569	10.614	8.038	11.300
Polen	-	-	6.312	11.153	24.800
U. S. A.	851	5.520	29.485	45.686	52.000
Øvrige lande	16.261	20.610	9.214	4.922	6.540
Land uden for EF ialt	42.193	93.448	99.864	122.809	159.140
1 - 2 ialt	95.623	172.339	251.016	278.708	316.850

x) foreløbige tal

Stigningen i eksportværdien i de sidste 3 år på godt 25 % falder for langt den overvejende dels vedkommende på eksport til lande uden for EF. Dette skyldes især, at eksporten af frosne fiskefiléer og sildemel og -olie, der hovedsageligst medvirker til den samlede stigning, går til lande uden for EF, de frosne filéer især til USA og sildemel og -olie især til Polen.

Hvis man sammenligner den 12 års periode, der er omhandlet i tabellen, viser det sig, at eksporten til de nuværende fællesmarkedslande er knapt 3-doblet, medens eksporten til andre lande er tæt ved at være blevet 4-doblet.

I ovenstående tabeller over den samlede eksportværdi har man ikke taget hensyn til forskellen i lagerbeholdninger, som varierer meget fra år til år og derved influerer på den samlede eksports størrelse. Der har dog ikke været den store forskel i lagerbeholdningerne opgjort pr. 1. januar 1972 og 1. januar 1973, kun et fald på ca. $6\frac{1}{2}$ mill. kr., der i forhold til den samlede eksportmængde kun er af ringe størrelsesorden. Ved årsskiftet 1972/73 var der meget små lagre af filét og saltsild, og det skal iøvrigt bemærkes, at af lagrene af anden fisk pr. 1. januar 1972 på små 1.800 tons udgjorde sild, blæksprutter m. m. til anvendelse til agn godt 1.500 tons.

B. Import

Færøernes samlede vareimport androg i 1971 301,1 mill. kr., hvilket er en stigning på 72,7 mill. kr. eller 318 % i forhold til 1970.

Tabel 28. Importen fordelt på lande

<u>1.000 kr.</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>
<u>1. EF-lande</u>					
Danmark	71.372	128.230	148.778	167.876	213.571
Storbritanien	9.306	14.526	13.866	15.601	16.054
Øvrige EF-lande	3.074	6.841	6.743	8.227	8.497
EF ialt	<u>83.752</u>	<u>149.597</u>	<u>169.387</u>	<u>191.704</u>	<u>238.122</u>
<u>2. Lande uden for EF</u>					
Norge	12.765	11.440	50.609	15.169	33.877
Island	180	2.409	6.372	4.985	4.705
Sverige	2.994	12.347	10.510	10.893	14.294
Øvrige lande	1.449	6.531	6.913	5.617	10.054
Lande uden for EF ialt	<u>17.388</u>	<u>32.727</u>	<u>74.404</u>	<u>36.664</u>	<u>62.930</u>
1. og 2. ialt	<u>101.140</u>	<u>182.324</u>	<u>243.791</u>	<u>228.368</u>	<u>301.052</u>

Danmarks andel i den samlede import udgjorde i 1971 71 % mod 74 % i 1970 og 61 % i 1969. Bortset fra den stærkt forøgede import af skibe fra Norge i visse år er der iøvrigt ikke i tiden siden 1960 sket større ændringer i importens fordeling på lande. Importen fra de lande, der nu udgør det udvidede EF, har - bortset fra 1969 og 1971 hvor skibsimporten fra Norge var ekstraordinær stor - gennem hele perioden været 80-85 % af den samlede import.

Ved bedømmelsen af tallene i tabellen over importens fordeling på varegrupper må det tages i betragtning, at de betydelige indkøb af proviant og andre forsyninger, som færøske fiskere foretager i udlandet til brug ombord, ikke er medregnet i importen.

Tabel 29. Importen fordelt på varegrupper

<u>Mill. kr.</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>
Fødevarer	19,4	31,0	37,3	39,9	44,7
Drikkevarer og tobak	2,1	4,3	5,2	5,7	6,9
Tekstiler, beklædning og fodtøj	11,6	17,8	20,1	19,9	25,1
Elektrisk udstyr	4,9	10,8	12,7	11,9	25,3
Brændselsstoffer	5,4	13,1	20,0	22,2	28,3
Materialer til byggevirksomhed og industri	14,1	36,3	33,0	38,7	41,9
Råstoffer til landbrug	0,9	2,6	3,2	3,2	3,0
Råstoffer iøvrigt	3,7	5,9	7,5	6,6	7,4
Kemiske varer	4,8	8,7	12,4	13,6	15,0
Papir og pap	2,1	4,5	5,8	7,4	6,8
Skibe og både	15,8	3,0	46,4	8,9	29,9
Andre transportmidler, herunder personbiler	2,0	6,6	8,6	10,3	16,4
Maskiner	7,7	22,9	15,4	20,8	28,9
Diverse	6,6	14,8	16,2	19,3	21,5
	<u>101,1</u>	<u>182,3</u>	<u>243,8</u>	<u>228,4</u>	<u>301,1</u>

Importen af skibe er meget stærkt svingende fra år til år og afgørende for bevægelserne i den samlede import. I forhold til 1970 er der således en stigning i importen af skibe på 21 mill. kr. Importen af de mere forbrugsprægede varer udviser i det store og hele jævn stigning, og importen af andre transportmidler end skibe, det vil navnlig sige biler, er blevet fordoblet inden for de sidste 2 år. Den ekstraordinære store stigning i importen af elektrisk udstyr i 1971 skyldes udbygningen af telefonnettet og el-forsyningen.

For 1972 foreligger kun oplysninger om importen i de første 3 kvartaler. Denne har andraget ca. 229,3 mill. kr., og importen for hele 1972 kan på basis heraf anslås til 325 mill. kr.

Udviklingen i handelsbalancen (vareeksport ÷ vareimport) fra 1965 til 1971 er beskrevet i nedenstående tabel.

Tabel 30. Færøernes handelsbalance

<u>Mill. kr.</u>	<u>Eksport</u>	<u>Import</u>	<u>Handelsbalance</u>
1965	172,3	182,3	÷ 10,0
1966	149,7	195,3	÷ 45,6
1967	177,8	186,3	÷ 8,5
1968	154,1	211,3	÷ 57,2
1969	182,2	243,8	÷ 61,6
1970	251,0	228,4	22,6
1971	278,7	301,1	÷ 22,4
1972	316,9 ^{x)}	325,0 ^{xx)}	÷ 8,1 ^{xx)}

x) foreløbige tal.

xx) anslået.

I 1970 var der for første gang siden 1957 en positiv handelsbalance, medens 1971 udviser, og 1972 forventes at udvise underskud. De stærke svingninger i handelsbalancen fra år til år skyldes især den varierende import af fiskeskibe og store forskydninger i fiskelagrene.

SKIBSFLÅDEN

Den samlede færøske flåde af skibe over 20 BRT bestod ved udgangen af 1972 af ialt 265 skibe på tilsammen 51.431 BRT.

Tabel 31. Den samlede færøske skibsflåde, opgjort ultimo 1970, 1971 og 1972

	1970		1971		1972	
	Antal	BRT	Antal	BRT	Antal	BRT
Fiskerskibe	180	38.667	195	40.683	219	41.785
Passagerskibe	13	2.222	14	2.303	14	2.303
Fragtskibe	16	4.579	18	5.587	18	5.937
Sandskibe	11	1.052	11	1.097	11	1.087
Olieskibe	1	86	1	86	1	92
Havundersøgelsesskib	1	138	1	138	1	138
Lystfartøj	1	89	1	89	1	89
	<u>223</u>	<u>46.833</u>	<u>241</u>	<u>49.983</u>	<u>265</u>	<u>51.431</u>

Tabel 32. Tilgang af fartøjer i 1972:

<u>Navn:</u>	<u>Byggeår:</u>	<u>BRT:</u>	<u>Art:</u>	<u>Byggested:</u>
Astrid II	1943	38	træfiskerskib	Danmark
Báran	1968	49	træfiskerskib	Danmark
Dalbúgvín	1967	50	træfiskerskib	Danmark
Esso Føroyar	1972	92	olieskib	Tórshavn
Fagrabergr	1961	50	træfiskerskib	Danmark
Gáshólmur	1947	40	træfiskerskib	Danmark
Grani	1972	104	trætrawler (industri)	Danmark
Gullborg	1961	148	ståltrawler (ind.)	Norge
Heykur	1972	198	fragtskib	Østtyskl.
Hovsbúgvín	1948	36	træfiskerskib	Danmark
Jupiter	1972	415	kraftblokskib	Skåle
Koralfisk	1972	143	ståltrawler (ind.)	Danmark
Leithamar	1953	41	træfiskerskib	Danmark
Magnus í Rituvík	1972	206	ståltrawler	Danmark
Marjun	1972	38	træfiskerskib	Danmark
Niels Pauli	1944	33	træfiskerskib	Danmark
Norðkapp	1972	100	trætrawler (ind.)	Danmark

<u>Navn:</u>	<u>Byggeår:</u>	<u>BRT:</u>	<u>Art:</u>	<u>Byggested:</u>
Perla	1944	30	træfiskerfartøj	Danmark
Ravnur	1971	198	fragtskib	Østtyskland
Rókur	1971	198	fragtskib	Østtyskland
Sanna Maria	1948	269	træfiskerskib	Danmark
Selberg	1957	30	træfiskerskib	Danmark
Skoparin	1942	37	træfiskerskib	Danmark
Sólbrún	1968	56	træfiskerskib	Danmark
Sundaenni	1972	113	stállineskib	Vestmanna
Svananes	1966	48	træfiskerskib	Danmark
Tróndarberg	1960	43	træfiskerskib	Danmark
Vesturhavið Blíða	1944	44	træfiskerskib	Danmark
Vesturskin	1949	40	træfiskerskib	Danmark
Ørnin	1967	48	træfiskerskib	Danmark
<u>Ialt 30 skibe</u>		<u>2.935 BRT</u>		

Af tilgangen på 30 skibe med ialt knapt 3.000 BRT er 26 skibe med ca. 2.300 BRT fiskerskibe, heraf 1 kraftblokskib, 3 stål-trawlere, 2 trætrawlere, 1 stállineskib, 1 større træfiskerskib og 18 mindre træfiskerskibe. Af de 30 skibe er kun 9 nybygninger, hvoraf 3 er bygget på Færøerne.

Tabel 33. Afgang af fartøjer i 1972

<u>Navn:</u>	<u>Byggeår:</u>	<u>BRT:</u>	<u>Art:</u>	<u>Årsag:</u>
Esso Söldafjørð	1951	86	olieskib	solgt til Norge
Gullbrandur	1970	109	trawler	solgt til Danmark
Jens Mohr	1962	268	lineskib	solgt til Norge
Lina	1921	205	fragtskib	ophugget
Sundaberg	1952	623	trawler	forlist
Teistin	1925	66	sandskib	sænket
<u>Ialt 6 skibe</u>		<u>1.357 BRT</u>		

Af den samlede flåde er pr. 31. december 1972 oplagt 14 skibe på tilsammen 1.454 BRT.

Udviklingen i den færøske skibsflådes samlede tonnage i de sidste 8 år har været således:

Tabel 34. Den samlede færøske skibsflåde 1965-1972

BRT	Tonnage		Tilgang	Afgang	Tonnage	
	pr. 1. jan.				pr. 31. dec.	
1965	43.977		1.888	4.396		41.469
1966	41.469		1.396	2.036		40.829
1967	40.829		1.499	4.250		38.078
1968	38.078		2.969	778		40.269
1969	40.269		6.061	1.016		45.314
1970	45.314		2.231	712		46.833
1971	46.833		3.935	785		49.983
1972	49.983		2.939 ¹⁾	1.491 ²⁾		51.431

1) heraf 4 BRT som ommåling.

2) heraf 133 BRT som ommåling.

Den store stigning i tonnagen de senere år falder næsten udelukkende på fiskerflåden. Til belysning af dennes stærke udbygning er i nedenstående tabel givet en oversigt over antallet af fiskerskibe i hver kategori, dens bruttotonnage og dens vejede gennemsnitsalder - d. v. s. alder pr. ton - ved udgangen af de 3 sidste år.

Tabel 35. Fiskerflåden fordelt efter art

	Antal			Bruttotons			Vejet gennemsnitsalder i år		
	1970	1971	1972	1970	1971	1972	1970	1971	1972
<u>Stålskibe:</u>									
Saltfisktrawlere	8	9	8	6.747	7.594	6.971	13,5	13,0	13,3
Fabriks-trawlere	4	4	4	3.226	3.226	3.226	3,7	4,6	5,6
Industrifisktrawlere	12	19	22	2.657	4.080	4.577	12,1	11,6	11,7
Trawlere ialt	24	32	34	12.630	14.900	14.774	10,6	10,8	11,1
Lineskibe	34	30	29	9.714	8.138	7.315	8,3	9,4	10,8
Kraftblokskibe	18	20	22	5.882	6.815	7.796	6,9	7,1	7,4
Fryseskibe	10	10	10	2.890	2.782	2.752	6,1	7,1	8,1
Ialt	86	92	95	31.116	32.635	32.637	8,8	9,3	9,9
<u>Træskibe:</u>									
Trawlere	5	6	7	665	764	859	29,8	26,9	30,6
Lineskibe	66	72	91	4.128	4.270	5.171	40,5	37,9	35,7
Andre	19	14	13	2.398	1.840	1.765	65,8	68,1	64,6
Ialt	90	92	111	7.191	6.874	7.795	47,9	44,7	41,0
Oplagte skibe	4	11	13	360	1.174	1.352	77,1	68,4	71,5
Fiskerskibe ialt	180	195	219	38.667	40.683	41.784	16,7	17,0	17,7

I modsætning til de tidligst forudgående år har der ikke i 1972 været nogen vækst i stålskibsflådens tonnage, hvorimod træskibenes tonnage - incl. oplagte skibe - er steget med ca. 1.100 BRT.

De seneste års forøgelse af trawlerflåden er fortsat. Antallet af ståltrawlere er således på 2 år vokset fra 24 til 34, hvilket især skyldes den kraftige udvikling i trawlfiskeriet efter industrifisk, der foretages enten med ombyggede lineskibe eller specielle mindre trawlere anskaffet til formålet. Af de i tabellen angivne 22 industrifisktrawlere er kun 5 nybygninger, medens 8 er ombyggede stållineskibe, 8 indkøbte, brugte ståltrawlere fra udlandet og 1 skib er en tidligere saltfisktrawler.

Medens der fortsat er et fald i antallet af stållineskibe, er der i 1972 sket en markant stigning i antallet af trælineskibe. Tilgangen i 1972 af denne type fartøjer består næsten udelukkende af ældre 30-50 BRT både, som er indkøbt i Danmark.

Kraftblokskibene, der anvendes til fiskeri med ringnot efter sild og makrel, er i den nævnte 2 års periode forøget med 4 til 22 skibe, hvoraf 14 med sildetanke, der muliggør, at silden kan landes som konsumsild uden at være iset i kasser.

Antallet af fryseskibe, der anvendes til fiskeri af sildehajer, laks, rejer eller hellefisk, udgør ligesom i fjor 10 skibe, hvoraf 3 er helt og 1 halvt overdækket.

Antallet af dæksfartøjer i størrelsen 5-20 BRT er siden 1970 steget fra 118 til 129 (bruttotonstallet fra 1525 til 1751). I 1972 androg antallet af fiskerfartøjer 123 med et bruttotonstal på 1682. Resten var passagerfartøjer.

Som omtalt i afsnittet om finansieringen af de nye skibe må det antages, at væksten i den samlede færøske fiskerflåde vil fortsætte i de kommende år.

FINANSIERINGEN AF DE NYE FISKERSKIBE

De færøske fiskerskibe finansieres normalt med et 10-årigt 1. prioritetslån i Færøernes realkreditinstitut på 50 % af anskaffelsesværdien (efter vurdering), et 15-årigt 2. prioritetslån i Danmarks Fiskeribank på 15-20 % og et tilskudslån fra landskassen på 15-25 %, medens de resterende 10-15 % er egenkapital. Herudover yder landskassen 4. prioritetslån til dækning af eventuelle kurstab.

Skibe, bygget i Norge, kan opnå norsk finansiering med et 7-årigt 1. prioritetslån på 70-75 % af kontraktsummen mod landskassegaranti. Herudover yder landskassen tilskudslån på henholdsvis 20 og 15 %.

Færøernes realkreditinstitut

Instituttet er oprettet i henhold til lov nr. 60 af 12. marts 1955 med det formål at yde lån til opbygning af reale værdier på Færøerne. Indtil videre er instituttets opgave indskrænket til at yde lån mod pant i fiskerfartøjer hjemmehørende på Færøerne. Instituttets udlånsmidler fremskaffes ved en grundfond, etableret på grundlag af de midler, der i henhold til lov nr. 209 af 7. juni 1952 er stillet til rådighed for Færøerne (Marshallmidlerne) og ved udstedelse af obligationer.

Realkreditinstitutts lånevirkksomhed finansieres hovedsagelig ved udstedelse af 10-årige obligationer, der er statsgaranterede, senest i henhold til lov nr. 384 af 27. november 1968, der giver hjemmel til i perioden 1969-74 at udstede obligationer med statsgaranti for indtil 50 mill. kr. De af instituttet udstedte 6,5 %'s obligationer er siden november 1967 overtaget til parikurs af Danmarks Nationalbank.

Af den pr. 1. januar 1973 cirkulerende obligationsmasse på 40,0 mill. kr. indgår de 0,5 mill. kr. i de færøske pengeinstitutters obligationsbeholdninger.

Instituttet har siden oprettelsen i 1955 udlånt ialt 122,6 mill. kr., og restgælden ved udgangen af 1972 udgjorde 43,3 mill. kr. med garanti i 2 trawlere, 57 fartøjer over 100 BRT og 63 fartøjer under 100 BRT.

Tabel 36. Færøernes realkreditinstituts udlån, låntagning og egenkapital pr. 1. april 1960-73

Pr.	Udlån		Låntagning			Egenkapital
	Antal	Restgæld	Obl.lån	Iøvrigt ¹⁾	Ialt	mill. kr.
		mill. kr.	mill. kr.	mill. kr.	mill. kr.	mill. kr.
1960	54	18,0	10,0	4,0	14,0	8,4
1965	73	38,6	33,4	2,6	36,0	15,6
1966	89	38,0	33,9	2,1	36,0	16,8
1967	85	31,3	29,8	2,0	31,8	18,5
1968	94	29,5	27,0	2,0	29,0	20,7
1969	106	32,4	29,4	2,0	31,4	22,8
1970	119	37,5	32,5	2,0	34,5	23,3
1971	119	39,7	36,2	2,0	38,2	26,0
1972	118	44,0	39,5	2,0	41,5	29,1
1973 ²⁾	122	43,3	40,0	2,0	42,0	29,2

Realkreditinstituttet har givet følgende tilsagn om lån til udbetaling efter den 1. januar 1973:

- 1 lineskib, bygges på Færøerne (tilsagn givet i 1970)
- 1 saltfisketrawler, bygges i Norge (tilsagn givet i 1971)
- 1 20 BRT-båd, bygges på Færøerne (tilsagn givet i 1971)
- 2 plastbåde, bygges i Norge (tilsagn givet i 1971)
- 2 ståltrawlere, bygges i Skotland (tilsagn givet i 1972)
- 1 industrifisketrawler, bygges i Danmark (tilsagn givet i 1972)
- 1 lineskib, bygges i Danmark (tilsagn givet i 1972)
- 6 20 BRT-både, bygges på Færøerne (tilsagn givet i 1972)
- 2 20 BRT-både, bygges i Danmark (tilsagn givet i 1972)
- 1 15 BRT-båd, bygges i Danmark (tilsagn givet i 1972)
- 3 mindre både, bygges på Færøerne (tilsagn givet i 1972).

Der er endvidere givet tilsagn om lån til udskiftning af motor i 4 ældre fartøjer samt til ombygning af et fryseskib til rejefiskeri.

1) Den anførte låntagning er sket hos Danmarks Nationalbank og hos færøske institutioner.

2) Pr. 1. januar.

Kongeriget Danmarks Fiskeribank

Ved lov nr. 203 af 10. juli 1959 blev fiskeribankens låneområde udstrakt til også at omfatte Færøerne. Indtil da var der blevet ydet støtte i form af lån fra statskassen i henhold til en særlig lov. Fiskeribankens lån ydes normalt som 10- eller 15-årige obligationslån til en nominel rente, der i dag er 9 % p. a. Pr. 31. december 1972 var kursen for de 15-årige lån 91 3/4 og for de 10-årige lån 93.

Tabel 37. Fiskeribankens bevilgede lån og gældsøvertagelser

Finansår	Nye lån		Gældsøvertagelser ¹⁾		Ialt	
	Antal	1000 kr.	Antal	1000 kr.	Antal	1000 kr.
1967/68	4	823	-	-	4	823
1968/69	10	2.216	4	1.387	14	3.603
1969/70	9	1.719	3	2.542	12	4.261
1970/71	20	6.338	1	200	21	6.538
1971/72	20	3.996	10	2.501	30	6.497
1967/68-						
1971/72 ialt	63	15.092	18	6.630	81	21.722

Restgælden på fiskeribankens samlede udlån til Færøerne var pr. 31. marts 1972 26 mill. kr., svarende til 9,2 % af den samlede udlånsmasse. Til de i tabellen nævnte tal skal yderligere bemærkes, at der i tiden 1. april til 31. december 1972 er blevet bevilget 16 lån til en samlet sum af 2,2 mill. kr. samt bevilget gældsøvertagelse i 6 tilfælde til 1 mill. kr. De i tabellen angivne tal kan ikke umiddelbart sammenlignes med de i kapitlet om offentlige udgifter angivne tal for fiskeribankens udlån, da der kan hengå nogen tid mellem bevilling og udbetaling af lån.

Landskassens finansieringsbistand

Som allerede nævnt deltager landskassen i finansieringen af de nye skibe med tilskudslån, med kurstabslån og ved påtagelse af garantiforpligtelser.

Tilskudslånene er rente- og afdragsfrie og skal kun tilbagebetales ved salg ud af landet. De varierer i størrelse og udgør 15-20 % af anskaffelsessummen for skibe, bygget i udlandet, og 25 % for skibe, bygget på Færøerne. I 1971/72 har landskassen ydet 3,2 mill. kr. i tilskudslån mod 2,0 mill. kr. i 1970/71 og 8,9 mill. kr. i 1969/70.

1) Køb af fiskerskibe i Danmark med lån i fiskeribanken.

Kurstabslånene er efter indførelsen af nationalbankens købsordning uden større betydning, da der for tiden kun er kurstab på fiskeribankobligationerne. I 1971/72 er der dog i kurstabslån udbetalt ca. 521.000 kr. mod ca. 57.000 kr. i 1970/71 og 200.000 kr. i 1969/70.

FISKERIETS RENTABILITET

=====

I de senere år har det færøske økonomiske råd, Búskaparráðið, udarbejdet oversigter over fiskerskibenes årlige driftsresultater, foretaget samlede opgørelser af indtægter og udgifter og beregnet gennemsnit for følgende skibstyper: Saltfisk- og fabrikstrawlere, industrifisktrawlere, stållineskibe, kraftblokskibe og fryseskibe.

Materialet er sidst udarbejdet for 1971. Hovedresultaterne fremgår af nedenstående tabel, der indeholder regnskabsresultater for 13 saltfisk- og fabrikstrawlere, 16 industrifisktrawlere, 21 lineskibe, 16 kraftblokskibe og 9 fryseskibe, ialt 75 skibe, idet kun skibe, der har været i helårsdrift, er medregnet. De skibe, der indgår i statistiken, udgør 83% af den samlede tonnage.

Tabel 38. Fiskerflådens driftsresultater 1971

<u>1.000 kr.</u>	<u>Saltfisk og fabriks-trawlere</u>	<u>Indu- stri- fisk- trawle- re</u>	<u>Stål- line- skibe</u>	<u>Kraft- blok- skibe</u>	<u>Fryse- skibe</u>	<u>Ialt</u>
<u>Bruttoindtægt</u>	<u>59.980</u>	<u>11.558</u>	<u>35.770</u>	<u>41.831</u>	<u>15.923</u>	<u>165.062</u>
<u>Driftsudgifter</u>						
Olie, is, salt, agn, fiskeredskaber og landingsudgifter	16.779	3.934	8.544	10.222	3.618	43.097
Hyrer og proviant	25.354	4.006	17.248	15.088	6.438	68.134
Vedligeholdelse	4.636	1.782	2.993	4.496	1.146	15.053
Forsikring	2.502	714	1.528	1.653	659	7.056
Diverse	290	136	575	278	278	1.557
Renter	2.736	1.042	1.292	1.578	978	7.626
Afdrag	4.776	1.389	2.243	4.842 ¹⁾	1.330	14.580
Administration	960	270	720	603	263	2.816
Driftsudgifter ialt	<u>58.033</u>	<u>13.273</u>	<u>35.143</u>	<u>38.760</u>	<u>14.710</u>	<u>159.919</u>
Nettofortjeneste (før afskrivninger og skat)	<u>1.947</u>	<u>+1.715</u>	<u>627</u>	<u>3.071</u>	<u>1.213</u>	<u>5.143</u>

1) incl. 2,0 mill. kr. i afskrivning på not.

Med en samlet omsætning på 165,1 mill. kr. har de af materialet omfattede skibe haft et nettooverskud på 5,1 mill. kr. medens de tilsvarende tal for 1970 var 156,0 og 9,3 mill. kr. Trods nedgangen i det samlede resultat fra 1970 til 1971 er der i modsætning til 1970 kun én skibstype - industrifisk-trawlere - der i gennemsnit har givet underskud i 1971.

I følgende tabel er for hvert af årene 1965 og 1968-1971 givet en oversigt over driftsresultaterne i hovedposter for hver af de 5 skibstyper. Da antallet af skibe varierer fra år til år, er der af hensyn til sammenligneligheden ikke anvendt samlede indtægter og udgifter, men gennemsnitstal for samtlige de skibe i hver af de 5 kategorier, som har været i helårsdrift. I tallene for saltfisk- og fabrikstrawlerne indgår én fabrikstrawler fra og med 1967, 3 fabrikstrawlere fra og med 1969 og 4 fabriks-trawlere fra og med 1970. Det antal dage, skibene gennemsnitlig har været i søen i løbet af det pågældende år, fremgår af tabellen pag. 51.

Tabel 39. Gennemsnitlige driftsresultater for fiskeskibene 1965-71

<u>Beløb i 1.000 kr.</u>	<u>1965</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>
<u>Saltfisk- og fabrikstrawlere:</u>					
Antal skibe	<u>10</u>	<u>9</u>	<u>11</u>	<u>12</u>	<u>13</u>
Bruttoindtægt	2.965	2.926	3.675	4.456	4.614
Driftsudgifter	<u>2.935</u>	<u>3.032</u>	<u>3.762</u>	<u>4.329</u>	<u>3.812</u>
Nettofortjeneste ¹⁾	<u>30</u>	<u>÷ 106</u>	<u>÷ 93</u>	<u>127</u>	<u>802</u>
<u>Industrifisktrawlere:</u>					
Antal skibe	-	-	<u>7</u>	<u>9</u>	<u>16</u>
Bruttoindtægt	-	-	567	885	722
Driftsudgifter	-	-	<u>457</u>	<u>848</u>	<u>829</u>
Nettofortjeneste ¹⁾			<u>110</u>	<u>37</u>	<u>÷ 107</u>
<u>Stållineskibe:</u>					
Antal skibe	<u>37</u>	<u>27</u>	<u>30</u>	<u>24</u>	<u>21</u>
Bruttoindtægt	1.321	1.053	1.104	1.266	1.703
Driftsudgifter	<u>1.307</u>	<u>1.177</u>	<u>1.219</u>	<u>1.381</u>	<u>1.673</u>
Nettofortjeneste ¹⁾	<u>14</u>	<u>÷ 124</u>	<u>÷ 115</u>	<u>÷ 115</u>	<u>30</u>

1) Før afskrivning og skat

Gennemsnitlige driftsresultater for fiskerskibene 1965-71 (fortsat)

<u>Beløb i 1.000 kr.</u>	<u>1965</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>
<u>Kraftblokskibe:</u>					
Antal skibe	<u>6</u>	<u>12</u>	<u>16</u>	<u>17</u>	<u>16</u>
Bruttoindtægt	1.130	1.440	1.530	3.175	2.615
Driftsudgifter	<u>1.100</u>	<u>1.416</u>	<u>1.561</u>	<u>2.545</u>	<u>2.423</u>
Nettofortjeneste ¹⁾	30	24	÷ 31	630	192

Fryseskibe:

Antal skibe	<u>8</u>	<u>5</u>	<u>6</u>	<u>8</u>	<u>9</u>
Bruttoindtægt	1.227	1.216	922	1.281	1.769
Driftsudgifter	<u>1.142</u>	<u>1.107</u>	<u>1.015</u>	<u>1.347</u>	<u>1.634</u>
Nettofortjeneste ¹⁾	<u>85</u>	<u>109</u>	<u>÷ 93</u>	<u>÷ 66</u>	<u>135</u>

1) før afskrivning og skat

Saltfisk- og fabrikstrawlerne har i 1971 gennemsnitlig haft en stigning i bruttoindtægten på ca. 4 % i forhold til 1970 mod 20 % fra 1969 til 1970. Den mindre stigning skyldes en nedgang i fangsten, der dog er blevet mere end opvejet af den kraftige stigning i priserne på omkring 35 %.

De siden 1969 tilkommende industrifisktrawlere har fra 1970 til 1971 haft en nedgang i bruttoindtægten på ca. 18 %. Da driftsudgifterne ikke er gået tilsvarende ned, har dette medført, at skibene i gennemsnit har haft underskud.

Lineskibene har haft en stigning i bruttoindtægten fra 1970 til 1971 på ca. 35 %. Dette har medført, at skibene for første gang siden 1966 har haft overskud.

Kraftblokskibene har i 1971 haft en nedgang i bruttoindtægten på ca. 18 % i forhold til 1970. Dette skyldes et fald i priserne, idet fangstmængderne trods en begrænsning i sildefiskeriet i perioden 20. august til 30. september 1971 (NEAFC's rekommandation, tiltrådt i mødet 3.-8. maj 1971) viser en mindre stigning. Indtægtsnedgangen har bevirket, at den gennemsnitlige nettofortjeneste i 1971 er mindre end 1/3 af 1970's.

Fryseskibenes omsætning er i 1971 steget med ca. 38 % i forhold til 1970. Dette har medført, at den gennemsnitlige nettofortjeneste for første gang siden 1968 er positiv.

Det bør tilføjes, at der er stor spredning på de beregnede gennemsnitstal inden for alle kategorier. Således kan nævnes, at nettofortjenesten i 1971 for saltfisk- og fabrikstrawlere varierede fra + 1.009.000 kr. for den bedste til ÷ 738.000 kr. for den dår-

ligste. Industrifisktrawlerne nettofortjenester varierede i 1971 mellem + 116.000 kr. og ÷ 263.000 kr., lineskibenes mellem + 372.000 kr. og ÷ 886.000 kr., kraftblokskibenes mellem + 977.000 kr. og ÷ 353.000 kr. og fryseskibenes mellem + 656.000 kr. og ÷ 151.000 kr.

Búskaparráðið har i de senere år opgjort de gennemsnitlige mandskabsindkomster for de forskellige besætningskategorier om bord i de forskellige skibstyper. Alle indkomsterne er parter af fangstindtægterne. Delingsnormerne såvel mellem skib og besætning som mellem mandskabet indbyrdes hviler på overenskomster mellem rederforeningen og de forskellige mandskabsorganisationer og varierer stærkt efter fangstform og efter art af produktion. Hertil kommer, at landskassen yder fiskerne en række pristilskud via lønudligningsfonden. Disse tilskud varierer også stærkt efter fiskeriets art.

I nedenstående tabel er for hvert af årene 1965 og 1968-1971 givet en oversigt over den gennemsnitlige årlige indkomst, en skipper, en l. styrmand og en fisker i hver af de nævnte skibstyper har fået udbetalt som sin andel af fangstresultatet. I beløbene er inkluderet de nævnte offentlige tilskud, feriepenge m. v.

Tabel 4o. Gennemsnitlig årlig indkomst fra fiskeriet pr. mand

<u>Beløb i kr.</u>	<u>1965</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>
<u>Saltfisk- og fabrikstrawlere:</u>					
Antal skibe	9	10	11	12	13
Antal dage i søen	294	293	274	294	284
Gennemsn. løn for:					
Skipper	121.954	95.053	102.330	125.645	126.639
l. styrmand	61.272	49.722	56.310	69.526	71.336
Fisker	25.127	25.926	29.880	36.757	37.935
<u>Industrifisktrawlere:</u>					
Antal skibe	-	-	6	11	14
Antal dage i søen	-	-	300	257	262
Gennemsn. løn for:					
Skipper	-	-	44.592	62.643	57.966
l. styrmand	-	-	33.611	47.976	47.958
Fisker	-	-	30.462	38.566	38.315
<u>Stållineskibe:</u>					
Antal skibe	39	27	29	26	22
Antal dage i søen	290	282	274	264	275
Gennemsn. løn for:					
Skipper	69.045	43.909	50.809	57.054	95.553
l. styrmand	33.497	25.879	30.264	33.175	53.864
Fisker	19.955	18.042	21.227	23.441	35.850

Gennemsnitlig årlig indkomst fra fiskeriet pr. mand (fortsat)

<u>Beløb i kr.</u>	<u>1965</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>
<u>Kraftblokskibe:</u>					
Antal skibe	7	12	16	17	16
Antal dage i søen	<u>313</u>	<u>.</u>	<u>315</u>	<u>287</u>	<u>272</u>
Gennemsn. løn for:					
Skipper	61.070	84.883	79.984	163.800	133.330
1. styrmand	37.796	58.447	55.722	108.322	88.555
Fisker	<u>23.435</u>	<u>34.926</u>	<u>33.659</u>	<u>64.765</u>	<u>52.996</u>
<u>Fryseskibe:</u>					
Antal skibe	7	5	6	8	8
Antal dage i søen	<u>296</u>	<u>277</u>	<u>244</u>	<u>279</u>	<u>292</u>
Gennemsn. løn for:					
Skipper	69.381	67.351	53.168	71.162	111.815
1. styrmand	41.904	44.252	35.040	46.953	72.204
Fisker	<u>25.808</u>	<u>28.370</u>	<u>22.777</u>	<u>29.983</u>	<u>46.907</u>

Mandskabsindkomster på fryseskibe og stållineskibe er blevet foreøget med godt 50% fra 1970 til 1971. De er nogenlunde uforandrede på saltfisk-, fabriks- og industrifisktrawlere, medens de på kraftblokskibene er faldet knap 20%.

Indkomsternes størrelse varierer ligesom skibenes indtjening betydeligt fra skib til skib. Til illustration heraf kan nævnes, at fiskerhyren i 1971 på saltfisk- og fabrikstrawlere varierede mellem 26.000 og 54.800 kr., for industrifisktrawlerne mellem 23.700 og 52.900 kr., for lineskibene mellem 21.900 og 62.700 kr., for kraftblokskibene mellem 29.800 og 90.400 kr. og for fryseskibene mellem 33.800 og 57.100 kr.

I henhold til lagtingslov af 31. januar 1969 med senere ændringer ydes der direkte tilskud til mandskabet i form af mindsteløn og indirekte gennem tilskud beregnet efter fangsten.

Mindstelønsordningen omfatter alle mønstrede fiskere, d. v. s. hele besætningen incl. officererne (samt fiskere, der driver fiskeri med båd i Grønland). Ordningen sikrer, at en fisker, der på en fisketur ikke opnår en gennemsnitlig daglig hyre på 86,66 kr. (pr. 1. januar 1973) for hver dag, turen varer, får udbetalt et tilskud svarende til forskellen mellem mindstelønnen og den indtjente hyre (excl. evt. pristilskud). Mindstelønnen pristalsreguleres 4 gange om året efter pristallet. Udgifterne til mindstelønsordningen afholdes af landskassen gennem lønudligningsfonden og udgjorde i 1971/72 1,3 mill. kr.

Endvidere ydes tilskud beregnet efter fangsten. Disse til-

skud er indregnet i skibenes driftsresultater. Tilskud ydes til saltfisk og industrifisk samt til fersk fisk landet på Færøerne. I henhold til lagtingslov nr. 20 af 9. maj 1972 ydes der fra 1. april 1972 også tilskud til industrifisk.

Tilskudet til saltfisk bestemmes af fangstens kvalitet, fiskens størrelse og fangstmetoden. Tilskudet til fisk af største størrelse og bedste kvalitet varierer mellem 20 og 43 øre pr. kg. Landskassens udgifter til dette tilskud udgjorde i 1971/72 1,8 mill. kr.

Tilskudet til fersk fisk landet på Færøerne blev indført i 1965 og er i realiteten et tilskud til hjemmefiskeriet, der traditionelt omfatter fiskeri omkring Færøerne og Island af en varighed af højst 2 uger, hvor fangsten landes i fersk (iset) tilstand. Der foreligger ikke for tiden statistiske oplysninger om dette fiskeris økonomiske forhold, men det kan nævnes, at det i de senere år er blomstret op og danner grundlag for den store filétproduktion. Fiskeriet af denne art sker med små åbne udroerbåde, med dæksbåde og med større skibe, både ældre træskibe og helt nye stålskibe af størrelse 100 tons og derover. Herudover har enkelte af de skibe, der er omfattet af Búskaparráðið's materiale drevet hjemmefiskeri.

Tilskudene til fangsten omfatter et tilskud til fiskerne på for tiden 15 øre pr. kg og et tilskud til ejerne af fiskerfartøjer, der lander fersk fisk, beregnet efter særlige regler. Det samlede tilskud i denne kategori udgjorde i 1971/72 6,7 mill. kr.

De samlede tilskud fra det offentlige udgjorde ialt næsten 10 mill. kr. i 1971/72.

ARBEJDSLØNNINGER OG PRISTAL

Der udarbejdes ikke statistik over udbetalte arbejds lønninger på Færøerne. Med henblik på at give et billede af lønudviklingen er der foretaget en beregning af den overenskomstmæssige timeløn for typiske funktionær- og arbejdergrupper pr. 1. januar i hvert af årene 1960-73.

Funktionærlønnen er lønnen for en assistent på 1. løntrin. Timelønnen er beregnet som årslønnen med tillæg af særlig feriegodtgørelse i henhold til Starvsmannafelagið's overenskomst med landsstyret divideret med det årlige antal arbejdstimer. Da der ikke udbetales tillæg for skæve helligdage, er disse dage fratrukket.

Lønningerne for faglærte og ufaglærte arbejdere er den overenskomstmæssige timeløn ved sædvanligt arbejde med tillæg af feriepenge for henholdsvis faglærte håndværkere i Tórshavn og ufaglærte mandlige og kvindelige arbejdere på bygd, hvorimod tillæg for særligt arbejde og overarbejdstillæg ikke er medregnet.

Da lønningerne er angivet i årets priser, er der med henblik på en vurdering af bevægelserne i reallønnen anført det færøske pristal pr. 1. januar i hvert af årene.

Ved bedømmelsen af tallene må det tages i betragtning, at den effektive arbejdstid for assistenter i det anførte tidsrum er nedsat fra 42 timer til 37 timer ugentlig, og at arbejdernes ugentlige arbejdstid er nedsat fra 48 til 42½ timer.

Tabel 41. Arbejds lønninger og pristal 1960-1973

Pr. l. jan.	Pris- tal	Timeløn i øre				Index: 1960 = 100				
		Assi- stent	Fag- lært	Ufaglært Mdl. Kvl.	Pris- tal	Assi- stent	Fag- lært	Ufaglært Mdl. Kvl.		
1960	364	449	489	449	279	100	100	100	100	100
1961	366	489	521	452	280	101	109	107	101	100
1962	382	569	582	514	333	105	127	119	114	119
1963	400	589	630	536	348	110	131	129	119	125
1964	424	626	661	565	368	116	139	135	126	132
1965	433	653	748	595	388	119	145	153	133	139
1966	459	882	859	755	530	126	196	176	168	190
1967	470	1019	1051	794	558	129	227	215	177	200
1968	492	1072	1078	864	610	135	239	220	192	219
1969	513	1158	1129	911	646	141	258	231	203	232
1970	556	1208	1182	996	724	153	269	242	222	259
1971	593	1350	1336	1100	944	163	301	273	245	338
1972	657	1533	1559	1326	1135	180	341	319	295	407
1973	710	1805	1707	1461	1259	195	402	349	325	451

I tiden siden 1960 har der for alle grupper været en lønstigning, der er $1\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ gange så stor som stigningen i pristallet, der er fordoblet i dette tidsrum. Dette indikerer betydelige reallønsforbedringer for alle grupper. Assistentgruppen har i dag den højeste timeløn, men dette indbyrdes forhold mellem de forskellige timelønninger har forskudt sig i det betragtede tidsrum. Således havde assistenter i 1960 samme timeløn som ufaglærte mænd, medens kvindelige arbejdere havde 43 % og assistenter 8 % lavere timeløn end faglærte. Trods en større stigningstakt, jfr. nedenfor, er gruppen kvindelige arbejdere stadig den lavest lønnede med en timeløn, der er ca. 7 % lavere end de ufaglærte mandlige arbejders. Forskellen mellem faglærte og ufaglærte arbejders lønninger er nu 14 %. Kvindelige ufaglærte arbejdere og assistenter har haft den relativt største lønstigning siden 1960, idet kvindelige arbejders timeløn er blevet $4\frac{1}{2}$ gange større, og assistentlønnen er blevet 4 gange større. Kvindernes store lønfremgang i 1965 og i 1970 skyldes navnlig de ved lagtingslovene nr. 10 af 30. marts 1965 og nr. 17. af 11. maj 1970 gennemførte forbedringer af dyrtidsreguleringen for kvindelige arbejdere. Hertil kom i 1965 også en overenskomstmessig forbedring af pristalsreguleringen.

I 1972 er lønningerne for faglærte og ufaglærte arbejdere steget med omkring 10 %. For kontorpersonalets vedkommende udgør stigningen ca. 18 %, hvilket skyldes forhøjelse af grundlønnen og indregning af særlig feriegodtgørelse i timelønnen. Pristallet er i 1972 steget med 8 %.

Det færøske detailpristal udregnes hvert kvartal. Pristallet, der i sine priser har indregnet told og indirekte afgifter, bygger på et budget for årsforbruget for en familie bestående af 2 voksne og 2 børn. Forbrugssammensætningen er fastlagt i 1948, og basis er priserne pr. 1. juli 1939. Dog skal det nævnes, at det færøske prisråd for tiden er ved at udarbejde et nyt pristalsbudget.

Det færøske pristal er lønregulerende for følgende hovedgrupper af lønmodtagere; Tjenestemænd og kontorfunktionærer ved landsstyret og dets institutioner, folkeskolens lærere og den del af arbejdsmarkedet, der aflønnes efter færøske overenskomster. For de to første grupper pristalsreguleres lønningerne i april og oktober i overensstemmelse med pristalsændringerne i januar og juli kvartaler, medens den sidste gruppe reguleres fire gange årligt efter det sidst udregnede pristal.

INDKOMSTBESKATNING

De skattepligtige indkomster

I henhold til lagtingslov nr. 50 af 2. juli 1963 om landskat og kommuneskat er den skattepligtige indkomst fastsat som bruttoindkomsten med de undtagelser og begrænsninger, loven fastsætter. Blandt fradragene kan nævnes betalte skatter, hustru- og børnebidrag og renter af gæld. Ægtepar sambeskattes. Renter af indestående i færøske banker og sparekasser indkomstbeskattes ikke, men beskattes ved kilden med $\frac{1}{2}$ % af indeståendet. Aktieselskaber beskattes som personer og er derfor medregnet som sådanne i oversigterne.

Skatteåret løber fra 1. april til 31. marts det efterfølgende år og skatten beregnes på grundlag af det umiddelbart forudgående kalenderår.

Tabel 42. Samlet antal skatteydere og skattepligtig indkomst i skatteårene 1960/61 - 1972/73

<u>Skatteår</u>	<u>Antal skatteydere</u>	<u>Samlet skpl. indkomst 1.000 kr.</u>	<u>Gennemsn.indk. pr. skatteyder</u>
1960/61	15.661	87.560	5.591
1961/62	15.786	99.905	6.329
1962/63	16.085	114.092	7.093
1963/64	16.652	130.789	7.854
1964/65	16.765	148.309	8.846
1965/66	17.053	167.764	9.838
1966/67	17.437	202.331	11.604
1967/68	17.691	219.080	12.384
1968/69	17.763	218.513	12.302
1969/70	17.723	236.851	13.364
1970/71	17.629	255.800	14.510
1971/72	17.501	299.130	17.092
1972/73	17.790	333.653	18.755

I de senere år, bortset fra skatteåret 1968/69, er de skattepligtige indkomster steget hvert år. Således er de for skatteåret 1972/73 (indtægtsåret 1971) steget med ca. 35 mill. kr. eller ca. 12 %, medens de steg 17 % det foregående år.

Tabel 43. Det samlede antal skatteydere, fordelt efter størrelsen af den ansatte indkomst, i skatteårene 1960/61, 1965/66 1970/71 og 1972/73

Ansæt indk. kr.	1960/61		1965/66		1970/71		1972/73	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Under 5000	8702	55,6	5172	30,4	2853	16,2	2166	12,2
5000-7000	2451	15,7	1979	11,6	1727	9,8	1124	6,3
7000-10000	2439	15,6	2781	16,3	2660	15,1	2541	14,3
10000-15000	1353	8,6	3703	21,7	3464	19,6	2568	14,4
15000-20000	426	2,7	2038	12,0	2858	16,2	2486	14,0
20000-30000	200	1,3	994	5,8	2821	16,0	4017	22,6
30000-40000	50	0,3	188	1,1	775	4,4	1756	9,9
40000-50000	20	0,1	92	0,6	256	1,5	603	3,4
50000-75000	13	0,1	73	0,4	150	0,9	370	2,1
75000-100000	2	-	20	0,1	38	0,2	90	0,5
100000-200000	3	-	8	-	18	0,1	60	0,3
200000-300000	1	-	2	-	5	-	4	-
Over 300000 ¹⁾	1	-	3	-	4	-	5	-
Talt	15661	100,0	17053	100,0	17629	100,0	17790	100,0

1) Det bemærkes, at alle skatteydere i denne gruppe er aktieselskaber.

Antallet af skatteydere med en indkomst under 10.000 kr. har været konstant faldende siden 1960/61 og udgør nu godt 12 %, medens det ved periodens begyndelse var over halvdelen. Der er grund til at bemærke, at folkepensionister uden andre indtægter end folkepensionen beskattes efter de almindelige regler. Gruppen 20.-30.000 kr. og de efterfølgende grupper har været i stadig vækst. De almindelige lønstigninger i dette tidsrum har dog i høj grad været årsag til begge udviklingstendenser.

Udskrevne skatter

I de 2 følgende tabeller omfatter tallene for udskrevne landsskatter, de samlede på kommunernes indbyggere udskrevne landsskatter uden fradrag for børnetilskud, der fradrages i den beregnede skat, (1972/73 ca. 3,7 mill. kr.). Tallene angiver de ved hovedligningen udskrevne beløb uden hensyn til senere ændringer.

Tabel 44. Udskrevne skatter i skatteårene 1960/61 - 1972/73

1000 kr.	Kommunale skatter		Landsskatter		Skatter ialt
	Indkomstskat	bygnings- skat	Landsskat	Folkepen- sionsbidr.	
1960/61	9.037	152	6.487	750	16.426
1961/62	10.491	169	7.461	884	19.005
1962/63	11.740	181	10.633	1.284	23.838
1963/64	14.195	187	14.025	1.499	29.906
1964/65	15.814	201	16.640	1.731	34.386
1965/66	18.868	213	20.202	1.973	41.256
1966/67	23.917	305	28.261	2.403	54.886
1967/68	27.339	519	30.493	4.568	62.919
1968/69	27.808	559	28.251	3.858	60.476
1969/70	30.512	593	39.034	4.265	74.404
1970/71	34.437	617	36.364	4.777	76.195
1971/72	43.074	1.544	52.200	5.669	102.487
1972/73	53.852 ²⁾	-	63.021	6.667	123.540

1) Opkrævet i Tórshavn til og med 1971/72.

2) Inklusive kirkeskat i Tórshavn og Tórshavn udenbys.

Nedgangen i landsskatten fra 1969/70 til 1970/71 på 2,7 mill. kr. skyldes ophævelsen af en i 1969/70 opkrævet ekstraskat til landskassen på 20 % af skatten på den del af indkomsten, der oversteg 25.000 kr.

Tabel 45. Udskrevne skatter m.v. i skatteåret 1972/73

Kommune	Antal skatte- ydere	Gnsl. ind- komst	Lig- nings- proc.	Udskrevne skatter i 1000 kr.			Ialt
				Lands- skat	Folkep.- bidrag	Komm.- skat	
Tórshavn	5.138	22.797	15,4	29.788	2.432	22.209 ^{x)}	54.429
Fugloy	57	12.970	8	98	12	78	188
Svínoy	57	14.377	7	106	15	75	196
Viðareiði	98	15.318	10	212	27	186	425
Hvannasund	138	14.876	11	266	39	291	596
Klaksvík	1.898	19.819	13	6.671	795	5.870	13.336
Kunoy	51	14.873	6	80	13	54	147
Mikladalur	36	12.227	8	39	6	41	86
Húsar	45	13.844	9	65	11	73	149
Oyndarfjørður	95	15.455	8	205	29	150	384
Elduvík	55	12.811	9	72	12	78	162
Fuglafjørður	662	18.568	12	2.026	247	1.898	4.171

x) incl. kirkeskat.

Kommune	Antal skatte- ydere	Gnsl. ind- komst	Lig- nings- proc.	Udskrevne skatter i 1000 kr.			Ialt
				Lands- skat	Folkep.- bidrag	Komm.- skat	
Leirvík	305	16.429	12	699	99	792	1.590
Gota	347	19.212	12	1.132	139	1.047	2.318
Nes	386	17.111	11	973	134	886	1.993
Runavík	687	20.832	11,5	2.453	299	2.060	4.812
Sjógv	371	16.873	12	917	124	966	2.007
Skáli	238	20.542	10	924	107	633	1.664
Eiði	264	16.785	12	647	85	681	1.413
Sund	123	18.866	10	362	48	292	702
Funningur	63	16.883	8	153	20	114	287
Gjógv	53	15.338	6	95	14	61	170
Haldarsvík	155	13.200	10	232	32	249	513
Saksun	17	12.353	8	19	3	15	37
Hvalvík	116	17.751	9	300	40	232	572
Hósvík	73	17.766	10	203	28	162	393
Kollafjørður	238	16.085	11	500	70	504	1.074
Kvívík	188	16.297	11	393	52	404	849
Vestmanna	553	19.237	12	1.968	223	1.614	3.805
Kaldbak	87	21.683	7	336	42	176	554
Tórsh.uttanb.	400	21.192	11	1.690	188	1.167 ^{x)}	3.045
Kirkjubøur	42	20.438	9	136	16	83	235
Hestur	44	12.320	12	57	9	83	149
Nólsoy	168	13.146	12	271	38	339	648
Sandavágur	280	15.386	11	595	75	595	1.265
Miðvágur	379	15.062	12,5	768	105	914	1.787
Sørvágur	468	13.888	10,5	846	113	868	1.827
Bøur	37	10.976	8	28	5	42	75
Mykines	34	9.388	7	24	3	28	55
Sandur	273	15.295	12,5	526	74	692	1.292
Skopun	227	16.182	13	486	71	636	1.193
Skálavík	128	17.402	12	356	44	346	746
Húsavík	95	13.182	12	138	21	200	359
Skúvoy	75	11.621	7,5	91	13	61	165
Hvalbøur	349	14.561	12	588	85	802	1.475
Froðba	904	16.216	13	1.971	267	2.312	4.550
Fámjin	69	13.132	8	90	12	90	192

x) incl. kirkeskat.

(fortsat) Tabel		Udskrevne skatter m.v. i skatteåret 1972/73					
Kommune	Antal skatte- ydere	Gnsl. ind- komst	Lig- nings- proc.	Udskrevne skatter i 1000 kr.			Ialt
				Lands- skat	Folkep.- bidrag	Komm.- skat	
Hov	97	8.866	11	79	12	118	209
Porkeri	170	13.998	10	301	44	335	680
Vágur	679	15.872	13	1.547	208	1.741	3.496
Sumba	278	14.058	10	499	67	509	1.075
Ialt	17.790	18.755	-	63.021	6.668	53.855	123.544

PENGE OG KREDITFORHOLD

I medfør af lov nr. 248 af 12. april 1949 om pengesedler m.v. på Færøerne har Færøerne egne pengesedler. Sedlerne, der er det lovlige betalingsmiddel på Færøerne, fremstilles af Danmarks Nationalbank med pålydende værdi 100 kr., 50 kr. og 10 kr. og har samme værdi som de tilsvarende danske sedler.

Ombytning og udlevering af sedler foregår på rigsombudet og Færøernes landsstyre, de færøske banker, Færøernes realkreditinstitut og Føroya Sparikassi har hver en foliokonto hos rigsombudet.

Danske pengesedler kan anvendes på Færøerne og som skille-mønt anvendes den i Danmark anvendte skille-mønt.

Færøerne har 2 banker, Føroya Banki og Sjóvinnubankin i Tórshavn og 3 sparekasser, Føroya Sparikassi i Tórshavn, Norðoya Sparikassi i Klaksvík og Suðuroya Sparikassi i Vágur.

Andre pengeinstitutter er det tidligere nævnte Færøernes Realkreditinstitut, det monopoliserede livsforsikrings-selskab "Tryggingarsambandið", den af landsstyret oprettede boliglånefond - Húsálánsgrunnurin - der yder prioritetslån til boligbyggeri og Føroya Banki's datterselskab P/F Húsalán, der formidler bankens 2. prioritetslån til husbyggeri.

Tabel 46. Bankernes og sparekassernes samlede ind- og udlån samt seddelcirkulationen 1960-1973

	<u>Indlån</u>			<u>Udlån</u>			<u>Seddelcir- kulation</u>
	<u>Spare- kasser</u>	<u>Banker</u>	<u>Ialt</u>	<u>Spare- kasser</u>	<u>Banker</u>	<u>Ialt</u>	
1/1 1960	56,7	70,8	127,5	49,5	68,1	117,6	18,3
1/1 1961	59,7	80,1	139,8	50,3	67,3	117,6	20,4
1/1 1962	63,3	88,6	151,9	52,4	93,3	145,7	22,2
1/1 1963	69,6	90,8	160,4	57,5	95,2	152,7	24,1
1/1 1964	73,8	107,0	180,8	64,1	92,8	156,9	27,5
1/1 1965	81,2	120,8	202,0	71,4	129,4	200,8	32,0
1/1 1966	92,0	143,8	235,8	83,0	142,1	225,1	36,6
1/1 1967	103,6	163,1	266,7	93,6	191,8	285,4	39,4
1/1 1968	111,1	181,9	293,0	100,5	185,7	286,2	40,0
1/1 1969	122,1	207,8	329,9	111,1	209,0	320,1	41,3
1/1 1970	130,7	219,3	350,0	120,3	213,2	333,5	44,6
1/1 1971	148,8	268,1	416,9	135,3	246,8	382,1	47,4
1/1 1972	177,9	335,3	513,2	155,0	244,8	449,8	54,6
1/1 1973	208,2	408,5	616,7	185,9	352,1	538,0	60,1

De samlede indlån udgjorde pr. 1. januar 1973 616,7 mill. kr. mod 513,2 mill. kr. pr. 1. januar 1972, en stigning i løbet af 1972 på 20%. De samlede udlån androg pr. 1. januar 1973 538,0 mill. kr. mod 449,8 mill. kr. pr. 1. januar 1972, en stigning i løbet af 1972 på 20%.

Tabel 47. Pengeinstitutternes udlån pr. 30. september 1970-72
fordelt efter hovedformål

<u>Mill. kr.</u> <u>Låneformål</u>	<u>Banker</u>			<u>Sparekasser</u>			<u>Ialt</u>		
	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>
Udrustnings- lån til skibe	11,0	12,5	17,0	-	-	-	11,0	12,5	17,0
Fiskeri, re- deri m.v.	30,4	28,3	43,3	-	-	0,1	30,4	28,3	43,4
Skibsbyggelån	15,1	21,9	16,6	-	-	-	15,1	21,9	16,6
Bilfinansiering	8,2	12,3	13,9	-	-	0,1	8,2	12,3	14,0
Handel	35,4	31,9	37,5	-	0,1	0,1	35,4	32,0	37,6
Håndværk og industri	28,0	36,5	53,4	-	0,7	1,1	28,0	37,2	54,5
Prioritets- og byggelån	58,2	66,9	80,8	110,0	122,9	142,5	168,2	189,8	223,3
Andre priva- te lån	14,5	23,9	24,3	4,2	5,7	9,0	18,7	29,6	33,3
off. lån	32,1	36,3	41,0	18,7	21,8	28,3	50,8	58,1	69,3
<u>Ialt</u>	<u>232,9</u>	<u>270,5</u>	<u>327,8</u>	<u>132,9</u>	<u>151,2</u>	<u>181,2</u>	<u>365,8</u>	<u>421,7</u>	<u>509,0</u>

Pengeinstitutternes samlede udlån pr. 30. september er fra 1971 til 1972 steget med 87,3 mill. kr. Udlån til erhvervsformål tegner sig for knap 43% og prioritets- og byggelån for knap 39% af denne stigning. Godt halvdelen af bankernes samlede udlån pr. 30. september 1972 var ydet til erhvervsformål og knap en fjerdedel til prioritets- og byggelån, medens prioritets- og byggelån udgjorde fire femtedele af sparekassernes samlede udlån.

Af de samlede prioritets- og byggelån pr. 30. september 1972 på 223,3 mill. kr. er 25,6 mill. kr. byggelån og 197,7 mill. kr. udlån til boligbyggeri og erhvervs- og forbrugsformål mod pant i fast ejendom. Herudover yder P/F Húsalán 2. prioritetslån og Húsalánsgrunnurin 3. prioritetslån. Den normale finansieringsmåde for boligbyggeri, der på Færøerne overvejende består af eenfamiliehuse, er følgende:

1. prioritet i sparekasse inden for 30-40% af værdien, normalt ikke over 60.000 kr.

2. prioritet i bank eller P/F Húsalán med højst halvdelen af sparekasselånet.

3. prioritet i Húsalánsgrunnurin ligeledes med højst halvdelen af sparekasselånet. Fondens midler er begrænsede.

Til belysning af boligbyggeriets omfang, navnlig tilgangen af nye prioritetslån i perioden 1. oktober 1971 - 30. september 1972, kan på basis af oplysninger fra pengeinstitutterne opstilles nedenstående tabel.

Tabel 48. Prioritetslån i boligbyggeri 1/10 1971 - 30/9 1972
i sparekasserne, P/f Húsalán og Húsalánsgrunnurin

<u>1000 kr.</u>	<u>Restgæld</u> <u>1/10-71</u>	<u>Tilgang</u> <u>1971/72</u>	<u>Afgang</u> <u>1971/72</u>	<u>Restgæld</u> <u>30/9-72</u>
Føroya Sparikassi	78.073	18.337	5.611	90.799
Norðoya Sparikassi	22.876	5.720	2.597	25.999
Suðuroya Sparikassi	8.148	2.092	609	9.631
Sparekasser ialt	109.097	26.149	8.817	126.429
P/f Húsalán	12.377	2.761	1.106	14.032
Húsalánsgrunnurin	8.635	4.364	760	12.239
<u>Ialt</u>	<u>130.109</u>	<u>33.274</u>	<u>10.683</u>	<u>152.700</u>

Af tilgangen i sparekasselån på 26 mill. kr. vedrører ca. 40% lån i nyopførte huse og godt 60% lån i ældre huse som følge af ombygning eller omprioritering. Ifølge oplysninger fra sparekasserne kan følgende tabel over påbegyndte og færdige huse i de sidste 3 år opstilles. Opgørelsen vedrører ikke de angivne kalenderår, men er forskudt et kvartal bagud.

Tabel 49.

	<u>Boligbyggeriet 1970-72</u>					
	<u>Antal påbegyndte huse</u>			<u>Antal færdige huse</u>		
	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>
Tórshavn	51	69	26	78	53	71
Bygd	76	82	64	116	83	118
<u>Ialt</u>	<u>127</u>	<u>151</u>	<u>90</u>	<u>194</u>	<u>136</u>	<u>189</u>

Tabellen viser et fald fra 1971 til 1972 i antallet af påbegyndte huse på 61 huse eller 40%. Derimod steg antallet af færdige huse, idet stigningen udgjorde ca. 40%. Det må bemærkes, at tallene varierer meget fra år til år.

Til støtte for bankernes og dermed erhvervslivets likviditet har de færøske banker adgang til at rediskontere vekslere i Danmarks Nationalbank. I omstående tabel er givet en oversigt over omfanget af denne genbelåning i tiden siden 1960.

Tabel 50. Nationalbankens genbelåning af færøske vekslers

<u>1.000 kr.</u>	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>
Beholdning af rediskon- terede vekslers pr. 1/1	o	7.763	1.862	o	o
Redisk. i årets løb ...	4.700	30.845	148	851	8.961
Betalt diskonto	42	259	2	14	60
Ialt	4.742	38.867	2.012	865	9.021
Indfriet i årets løb ..	4.742	33.972	2.012	865	2.549
Beholdning af rediskon- terede vekslers pr. 31/12	o	4.895	o	o	6.472

Nedenstående oversigt viser obligationsbeholdningen hos de færøske penge- og låneinstitutter samt forsikringssekskaberne, der er samlet under Tryggingarsambandið Føroyar.

Tabel 51. De færøske pengeinstitutters obligationsbeholdninger

<u>1.000 kr.</u>	<u>31/12-65</u>	<u>31/12-70</u>	<u>31/12-71</u>	<u>31/12-72</u>
<u>Færøske obligationer:</u>				
Realkreditobligationer	5.202	1.698	1.062	506
Andre færøske obl. ...	10.129	19.064	19.785	16.871
Færøske obl. ialt	15.331	20.762	20.847	17.377
<u>Danske obligationer:</u>				
Statsobligationer	16.079	15.505	16.485	20.259
Fiskeribankobl.	3.725	13.931	15.867	18.119
Skibskreditfondsoobl. .	930	564	249	1.000
Kommunekreditf.obl.	6.664	8.362	9.474	10.009
Kreditf.- og hypotek- foreningsobl. o. l.	13.867	49.364	82.281	101.707
Danske obl. ialt	41.265	87.726	124.356	151.094
Fær. + danske obl. ialt	56.596	108.488	145.203	168.471

Den store stigning i obligationsbeholdningen i 1972 på 23,3 mill. kr. falder udelukkende på danske obligationer, idet beholdningen af færøske obligationer er faldet med 3,5 mill. kr. Det er bankerne, sparekasserne og realkreditinstituttet, der har forøget beholdningerne.

OFFENTLIGE UDGIFTER M.V.
=====

I det følgende gives forskellige oversigter over statens og landskassens udgifter på Færøerne tilligemed oplysninger om lån og garantiforpligtelser samt om landskassens indtægter.

Tabel 52. Stats- og landskassens drifts- og anlægsudgifter
1960/61-1971/72

Mill. kr.	<u>Driftsudgifter</u>			<u>Anlægsudgifter</u>			<u>Samlede udgifter</u>		
	<u>Stats-</u> <u>kas-</u> <u>sen</u>	<u>Lands-</u> <u>kas-</u> <u>sen</u>	<u>Ialt</u>	<u>Stats-</u> <u>kas-</u> <u>sen</u>	<u>Lands-</u> <u>kas-</u> <u>sen</u>	<u>Ialt</u>	<u>Stats-</u> <u>kas-</u> <u>sen</u>	<u>Lands-</u> <u>kas-</u> <u>sen</u>	<u>Ialt</u>
1960/61	18,8	17,2	36,0	0,7	6,5	7,2	19,5	23,7	43,2
1961/62	20,6	21,0	41,6	1,7	9,3	11,0	22,3	30,3	52,6
1962/63	24,6	28,5	53,1	2,8	9,4	12,2	27,4	37,9	65,3
1963/64	29,0	32,1	61,1	6,9	12,2	19,1	35,9	44,3	80,2
1964/65	31,1	35,8	66,9	8,0	16,3	24,3	39,1	52,1	91,2
1965/66	36,3	40,5	76,8	13,0	19,7	32,7	49,3	60,2	109,5
1966/67	42,8	52,3	95,1	14,1	22,7	36,8	56,9	75,0	131,9
1967/68	47,0	60,7	107,7	18,1	21,9	40,0	65,1	82,6	147,7
1968/69	53,9	62,2	116,1	16,3	24,8	41,1	70,2	87,0	157,2
1969/70	62,2	75,0	137,2	14,6	29,6	44,2	76,8	104,6	181,4
1970/71	72,1	88,2	160,3	15,5	30,7	46,2	87,6	118,9	206,5
1971/72	82,5	83,4	177,1	12,6	69,7	71,1	95,1	153,1	248,2

Tabel 53. Stats- og landskassens udgifter efter hovedformål

<u>l.000 kr.</u>	<u>1960/61</u>	<u>1965/66</u>	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>
Administration m.v.	2.412	5.954	9.108	10.740	12.319
Sundhedsvæsen	5.047	16.602	28.066	31.110	32.854
Samfærdsel	3.636	13.022	21.222	24.013	40.133
Skolevæsen m.v.	6.425	17.228	26.085	29.246	32.741
Videnskab, litteratur og kunst	371	924	1.996	2.591	3.768
Fiskeri, søfart	9.520	16.597	29.553	28.308	35.319
Landbrug	713	1.626	1.754	2.067	2.315
Handel og industri	237	1.249	686	498	3.443
Socialvæsen ^{x)}	9.931	20.594	37.877	48.044	53.169
Rets- og politivæsen	907	2.817	3.433	4.190	4.382
Kirkevæsen	543	1.072	1.702	1.936	1.823
Renter og afdrag	804	4.808	6.923	7.632	7.364
Garantihenlæggelser	1.479	400	5.000	5.000	3.500
Henl. t. driftskap.	-	2.114	1.633	3.562	5.614
Andre udgifter	1.128	4.495	6.402	7.581	9.458
Ialt	<u>43.153</u>	<u>109.502</u>	<u>181.440</u>	<u>206.518</u>	<u>248.202</u>

x) Invalide- og folkepensionsbidraget er ikke fradraget

Da en væsentlig del af landskassens anlægsudgifter finansieres af diverse fonds, hvortil der over landskassens regnskab henlægges årlige beløb, eller ved optagelse af lån, er henlæggelser til sådanne fonds samt udgifter til renter og afdrag på lån medregnet som anlægsudgifter i foranstående tabel over anlægs- og driftsudgifter. Af tabellen fremgår, at statens anlægsudgifter er faldet i 1971/72 med 2,9 mill. kr.

I det følgende er der for statens vedkommende givet oversigter over udgifternes fordeling efter hovedformål over en årrække samt en fuldstændig specificeret oversigt over udgifterne i 1971/72 tilligemed oversigter over lån og garantier

Tabel 54. Statens udgifter efter hovedformål

<u>1.000 kr.</u>	<u>1960/61</u>	<u>1965/66</u>	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>
Administration m.v.	601	1.347	2.105	2.439	2.720
Sundhedsvæsen	2.399	11.640	20.942	21.150	20.947
Samfærdsel	-	2.514	2.722	3.805	4.245
Skolevæsen m.v.	3.807	9.575	14.899	16.758	18.645
Videnskab, litteratur og kunst	30	60	239	326	319
Fiskeri, søfart	4.528	6.934	8.479	9.138	9.933
Socialvæsen	5.918	11.288	20.254	26.282	29.148
Rets- og politivæsen	905	2.815	3.426	4.166	4.356
Kirkevæsen	453	912	1.452	1.526	1.443
Andre udgifter	857	2.251	2.326	2.061	3.310
Ialt	<u>19.498</u>	<u>49.336</u>	<u>76.844</u>	<u>87.651</u>	<u>95.066</u>

Fra 1970/71 til 1971/72 er statens samlede udgifter på Færøerne steget med ca. 7,4 mill. kr. eller 8,5%, medens landskassens udgifter er steget med 34,3 mill. kr. eller 28,8%.

I følgende tabel er statens nettoudgifter på Færøerne specificeret på de enkelte poster og fordelt på driftsudgifter og anlægsudgifter. Indenfor begge grupper udgifter er posterne fordelt på udgifter til statens egne institutioner og til tilskud. De sidste omfatter såvel lovbestemte som ulovbestemte tilskud.

Tabel 55. Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1971/72

1.000 kr.	Driftsudgifter		Anlægsudgifter		Drifts- og an- lægsudg. Ialt
	Statsin- stitutio- ner	Til- skud	Statsin- stitutio- ner	Til- skud	
1. Statens administration:					
Rigsombudet	2.181	-	-	-	2.181
Fær. oppebørselskontor	-	539	-	-	539
Ialt	2.181	539	-	-	2.720
2. Sundhedsvæsen:					
Vaccinationer m.v.	-	375	-	-	375
Landslægeembedet	160	-	-	-	160
Jordemødre og komm.læger	-	458	-	-	458
Alm. sygehuse	-	9.948	-	1.307	11.255
Statshospitalet	2.542	-	6.157	-	8.699
Ialt	2.702	10.781	6.157	1.307	20.947
3. Samfærdsel:					
Havnetilskud	-	-	-	2.500	2.500
Vågar flyveplads	719	-	1.026	-	1.745
Ialt	719	-	1.026	2.500	4.245
4. Skolevæsen:					
Folkeskolen	-	10.737	-	1.400	12.137
Seminariet	1.975	-	-	-	1.975
Private skoler	-	714	-	-	714
Aftenskoler	-	249	-	-	249
Erhvervsskoler	-	1.630	-	140	1.770
Statens uddannelsesstøt.	-	1.800	-	-	1.800
Ialt	1.975	15.130	-	1.540	18.645
5. Videnskab, kunst:					
Fiskerilaboratoriet ...	-	158	-	-	158
Geologiske undersøgelser	-	161	-	-	161
Ialt	-	319	-	-	319
6. Fiskeri, søfart:					
Skibstilsynet	668	-	-	-	668
Inspektionsskibene	6.000	-	-	-	6.000
Marinestationen	2.000	-	-	-	2.000
Fyrvæsenet	715	-	-	-	715
Meteorologisk institut	550	-	-	-	550
Ialt	9.933	-	-	-	9.933
7. Socialvæsen:					
Folke- og inv.pen. m.v.	91	21.976	-	-	22.067
Hjælp eft. forsorgsloven	-	785	-	-	785
Særforsorg	1.889	24	-	-	1.913
Børnebidrag	-	685	-	-	685
Børneforsorg	-	1.411	-	-	1.411
Sygekasser	-	2.287	-	-	2.287
Ialt	1.980	27.168	-	-	29.148

(fortsættes)

Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1971/72 (fortsat)

1.000 kr.	Driftsudgifter		Anlægsudgifter		Drifts- og anlægsudg. ialt
	Statsinstitutter	Tilskud	Statsinstitutter	Tilskud	
8. Rets- og politivæsen:					
Politivæsen og sysselm.	3.623	4091	-	-	3.623
Dommerembedet	543	-	-	-	543 741
Arrestvæsen	190	-	-	-	190 197
Ialt	4.356	-	-	-	4.356
9. Kirkevæsen:					
Præstelønninger m.v. ..	1.330	-	-	-	1.330
Præstegårde	113	-	-	-	113
Ialt	1.443	-	-	-	1.443
10. Andre udgifter:					
Postvæsenets underskud	3.284	-	-	-	3.284 2.808
Nyhedsformidling til Fær.	-	26	-	-	26 15
Ialt	3.284	26	-	-	3.310 2823
Samtlige udgifter 1-10 ialt 28.573 53.963 7.183 5.347 95.066					

Staten yder lån til forskellige færøske formål, således kan nævnes sygehusbyggeri, der for 50%’s vedkommende finansieres af statslån, og lån i henhold til egnsudviklingsloven.

Endvidere har en række offentlige danske institutioner en vis udlånsvirksomhed på Færøerne. I det foregående er nævnt Kongeriget Danmarks Fiskeribank. Her skal også nævnes:

Investeringsfonden for Færøerne. Oprettet i henhold til lov nr. 28 af 29. januar 1964 om en investeringsfond for Færøerne m.v. med det formål at yde lån til investering i offentlige anlæg, som må anses for påkrævede eller ønskelige af hensyn til det færøske erhvervslivs udvikling. Fonden kan endvidere af indkomne renter og afdrag yde lån til erhvervsformål. Fondens midler fremskaffes med tilskrivninger fra staten. Disse tilskrivninger udgjorde i finansårene 1964/65 - 1971/72 10 mill. kr. pr. år og vil i finansårene 1972/73 og 1973/74 udgøre 9 mill. kr. pr. år samt i finansårene 1975/76 og 1976/77 8 mill. kr. pr. år.

Danmarks Skibskreditfond har siden finansåret 1964/65 ydet lån til færøsk indregistrerede skibe. Lånene ydes som 7% obligationslån til parikurs, idet skibskreditfondens obligationer ligesom realkreditinstituttets obligationer overtages til parikurs af Danmarks Nationalbank. Den effektive rente bliver på 7½% p.a.

Kreditforeningen af Kommuner i Danmark. De færøske kommuner kan mod garanti fra landsstyret (efter lagtingslov for hver enkelt ansøger) og staten opnå lån i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark. Disse lån ydes med en løbetid, der varierer fra 18 til 30 år. I 1972 er der af kreditforeningen givet tilsagn om lån til 7 færøske kommuner. Den nominelle rente på disse lån er 7% og kursene var ved udgangen af 1972 fra 77 til 80.

Tabel 56. Statens og offentlige danske institutioners udlån pr. 31. marts 1960-65 og 69-72.

1.000 kr.	Staten	Investe- rings- fonden	Fiskeri- banken	Skibs- kredit- fonden	Kommune- kredit- for.	Ialt
1960	15.427	-	638	-	5.697	21.762
1965	58.475	4.550	14.487	-	12.461	89.973
1969	68.809	29.450	13.245	11.260	16.165	138.929
1970	68.992	37.687	18.532	14.178	20.969	160.358
1971	68.640	45.657	20.411	12.996	24.428	172.132
1972	64.419	66.203	26.016	15.024	22.625	194.287

I nedenstående tabel er givet en nærmere specifikation af de ovennævnte udlån i finansåret 1971/72 tilligemed tilgang og afgang i årets løb.

Tabel 57. Statens og offentlige danske institutioners udlån i 1971/72

1.000 kr.	Restgæld pr.1/4-71	Tilgang 1971/72	Afgang 1971/72	Restgæld pr.31/3-72	Renter 1971/72
<u>Statslån:</u>					
Landssygehuset	15.705	750	0	16.455	1.350
Klaksvík sygehus	1.383	0	89	1.294	98
Tórshavn kommune	9.701	0	188	9.513	317
El-selskabet SEV	32.875	0	3.665	29.210	1.823
Håndv. og industri	645	40	268	417	22
Egnudviklingslån	7.808	0	1.143	6.665	568
Fiskefartøjer	49	0	49	0	1
Erhvervsskoler	381	484	0	865	0
Statslån ialt	68.547	1.274	5.402	64.419	4.179
<u>Investeringsfondslån</u>	45.657	23.500	2.954	66.203	3.109
<u>Fiskeribanklån</u>	20.326	12.211	6.521	26.016	1.763
<u>Skibskreditfondslån</u>	12.996	4.580	2.552	15.024	885
<u>Kommunekred.fore.lån</u>	24.428	0	1.803	22.625	1.565
Ialt	171.954	41.565	19.232	194.287	11.501

Af de samlede statslån til Færøerne på til rest pr. 31. marts 1972 64,4 mill. kr. udgør 24,8 mill. kr. genudlåning til det færøske, fælleskommunale elværk af statens dollarlån efter tilsvarende regler som for danske elværker. Restgælden pr. 31. marts 1972 af de egentlige udlån af statsmidler udgjorde således 39,6 mill. kr., og de øvrige offentlige institutioners udlån pr. samme dato udgjorde 129,9 mill. kr. eller ialt 169,5 mill. kr.

I det følgende gives en oversigt over udviklingen i statens garantier for færøske lån siden 1960, bortset fra garantier for kommunekreditforeningslån. Tallene angiver restgælden pr. 31. marts i vedkommende år.

Tabel 58. Statsgarantier pr. 31. marts 1960,
1965 og 1969-72.

<u>1.000 kr.</u>	<u>Landskassen</u>	<u>Færøernes realkreditinstitut</u>	<u>S.E.V.</u>	<u>Egnsudviklingsgarantier m.v.</u>	<u>Ialt</u>
1960	-	10.000	-	-	10.000
1965	14.750	33.404	2.701	5.294	56.149
1969	17.350	29.411	2.107	7.098	55.966
1970	14.290	32.544	1.959	8.748	57.541
1971	11.630	36.163	1.811	8.142	57.746
1972	9.370	39.476	1.663	9.081	59.590

I nedenstående tabel er givet en oversigt over tilgang og afgang i statsgarantierne i finansåret 1971/72.

Tabel 59. Statsgarantier 1971/72

<u>1.000 kr.</u>	<u>Restgæld pr.1/4-71</u>	<u>Tilgang 1971/72</u>	<u>Afgang 1971/72</u>	<u>Restgæld pr.31/3-72</u>
Færøernes realkreditinstitut	36.163	10.000	6.687	39.476
Landskassen	11.630	0	2.260	9.370
S.E.V.	1.811	0	148	1.663
Egnsudviklingsgarantier m.v.	8.142	2.017	1.078	9.081
I a l t	<u>57.746</u>	<u>12.017</u>	<u>10.173</u>	<u>59.590</u>

I det følgende er der for landskassers vedkommende givet oversigter over udgifter efter hovedformål over en årrække samt oplysninger om lånerestgæld og garantier tilligemed oplysninger om indtægter, herunder restancer.

Tabel 6o. Landskassens udgifter efter hovedformål i finans-
årene 196o/61, 1965/66 og 197o/71 - 1973/74.

<u>1.000 kr.</u>	<u>Regn- skab 196o/61</u>	<u>Regn- skab 1965/66</u>	<u>Regn- skab 197o/71</u>	<u>Regn- skab 1971/72</u>	<u>Finans- lov 1972/73</u>	<u>Finans- lovs- forslag 1973/74</u>
Lagting og landsadmini- stration	1.811	4.6o7	8.3o1	9.599	12.4o7	13.o32
Sundhedsv.	2.648	4.962	9.96o	11.9o7	11.925	12.5o7
Samfærdsel	3.636	1o.5o8	2o.2o8	35.888	3o.869	34.997
Skolevæsen	2.618	7.653	12.488	14.o96	16.827	18.835
Videnskab, kunst	341	864	2.265	3.449	4.191	4.933
Fiskeri, sefart	4.992	9.663	19.17o	25.386	26.532	25.o25
Landbrug	7o6	1.626	2.o67	2.315	2.584	3.185
Handel og industri	237	1.249	498	3.443	1.415	1.738
Socialvæsen	4.o13	9.3o6	21.762	24.o21	29.572	33.255
Rets- og politivæsen	2	2	24	26	8	6
Kirkevæsen	9o	16o	41o	38o	414	49o
Renter ¹⁾ og afdrag	8o4	4.8o8	7.632	7.364	9.84o	9.823
Garantihenl.	1.479	4oo	5.ooo	3.5oo	3.5oo	3.5oo
Henl. til driftskapital	-	2.114	3.562	5.614	619	347
Andre udg.	278	2.244	5.52o	6.148	4.5o5	4.795
I a l t	<u>23.655</u>	<u>6o.166</u>	<u>118.867</u>	<u>153.136</u>	<u>155.2o8</u>	<u>166.468</u>

1) Denne post omfatter landskassens nettoudgifter til renter og dens udgifter til afdrag på lån.

Stigningen i landskassens samlede udgifter fra 197o/71 til 1971/72 på 34,3 mill. kr. mod 14,3 mill. kr. året før. Den skyldes i det væsentlige stigning i udgifterne på samfærdselsområdet. Det må ses i sammenhæng med, at dispositionerne over overskudet her registreres som udgift. I henhold til lagtingslov om fordeling af landskassens overskud, vedtaget den 2o. december 1972, overføres en trediedel af overskudet til fonden for fiskerflådens fornyelse og en trediedel til fonden til bygning af tunneller og broer. Over-

skudet var i 1971/72 ca. 16 mill. kr. mod ca. 7 mill. kr. i 1970/71.

Tabel 61. Landskassens lånerestgæld pr. 31. marts 1960, 1965, 1969-72

<u>Mill. kr.</u>	<u>Sygehuse</u>	<u>Undervisning m.v.</u>	<u>Fiskerflåden</u>	<u>Veje og havne</u>	<u>Andre lån</u>	<u>Ialt</u>
1960	0,3	0,7	5,2	-	1,0	7,2
1965	7,6	1,6	12,5	4,2	0,7	26,6
1969	14,6	0,9	6,6	16,0	13,5	51,6
1970	15,9	3,9	4,7	22,3	13,2	60,0
1971	17,1	3,3	3,5	26,2	13,8	63,9
1972 ¹⁾	18,0	2,8	2,5	32,7	12,2	68,2

1) 31/12

Af det under andre lån optagne beløb vedrører 7,4 mill. kr. det af landskassen i foråret 1969 optagne likviditetslån.

I nedenstående tabel gives en oversigt over landskassens garantiforpligtelser fordelt på grupper af låntagere.

Tabel 62. Landskassens garantiforpligtelser pr. 31. marts 1960, 1965, 1969-72.

<u>Mill. kr.</u>	<u>Kommuner</u>	<u>S.E.V.</u>	<u>Telefonværket</u>	<u>Erhvervslivet</u>	<u>Ialt</u>
1960	10,2	16,3	2,0	10,5	39,0
1965	18,1	48,0	2,5	28,4	97,0
1969	26,7	58,6	7,3	48,8	141,4
1970	28,1	59,2	9,2	55,7	152,2
1971	32,3	57,4	9,3	70,8	169,8
1972	30,0	59,8	18,2	67,5	175,5

I det følgende er der givet en oversigt over landskassens indtægter 1960/61 - 1973/74. I tallene for landsskat er medregnet landskassens andel i sømandsskat. I tallene for motorafgifter indgår vægtafgifter, brugtvognsafgifter indtil ophævelsen i 1965/66 samt fra 1964/65 tillige benzinafgifter.

Tabel 63. Landskassens indtægter i finansårene 1960/61 - 1973-74.

<u>l.000 kr.</u>	<u>Landsskat</u> ¹⁾	<u>Motor- af- gifter</u>	<u>Told og andre af- gifter</u>	<u>Andre ind- tægter</u>	<u>Ialt</u>
1960/61	8.100	499	14.570	487	23.656
1961/62	9.165	558	19.821	710	30.254
1962/63	12.183	670	24.416	683	37.952
1963/64	16.064	774	26.466	986	44.290
1964/65	18.601	2.581	30.795	144	52.121
1965/66	22.332	2.550	34.793	491	60.166
1966/67	30.329	3.131	40.180	1.307	74.947
1967/68	35.012	3.547	42.029	2.039	82.627
1968/69	31.491	5.511	47.268	2.756	87.026
1969/70	41.534	6.138	56.088	836	104.596
1970/71	43.277	7.713	66.784	1.093	118.867
1971/72	57.127	8.764	81.908	5.337	153.136
1972/73 (fl.)	65.700	9.600	79.005	903	155.208
1973/74 (fl.fsl.)	70.800	11.000	82.165	2.503	166.468

1) incl. inv.- og folkepensionsbidrag

Nedgangen i landsskatten fra 1967/68 til 1968/69 på ca. 3,5 mill. kr. skyldes navnlig en forhøjelse af bundgrænsen for beskatning af forsørgere fra 6.000 kr. til 10.000 kr. skattepligtig indkomst.

Den store stigning på 10 mill. kr. det følgende år skyldtes bl.a., at der i 1969/70 blev udskrevet en ekstraskat på de højere indkomster. Den mindre stigning i 1970/71 skyldes bortfaldet af ekstraskatten.

I følgende tabel er givet en oversigt over restancer med landsskat og de til landskassen indgåede indtægter pr. 1. januar i hvert år.

Tabel 64. Landsskatterestancer og landsindtægter pr. 1. januar 1960 og 1965-73.

<u>Mill. kr.</u>	<u>Landsskatterestancer</u>		<u>Indgåede indtægter</u>	
	<u>Ialt</u>	<u>Løbende skatteår</u>	<u>Landsskat</u>	<u>Toldindtægter</u>
1960	2,99	1,85	.	9,9
1965	2,24	0,45	12,3	22,9
1966	2,36	0,99	15,1	26,4
1967	2,44	0,58	21,4	30,5
1968	3,94	1,38	25,0	35,0
1969	5,63	2,34	23,1	35,0
1970	4,50	0,44	33,8	44,1
1971	5,37	0,43	31,3	47,9
1972	5,91	0,78	42,1	59,3
1973	9,40	2,30	50,0	80,6

De samlede landsskatterestancer udgør 14,3% af de pålignende skatter mod 10,9% pr. 1. januar 1972 og 13,7% pr. 1. januar 1971.

NATIONALREGNSKABET FOR FÆRØERNE

Búskaparráðið (Færøernes økonomiske råd) har siden 1962 udarbejdet Færøernes nationalregnskab (Tjóðarroknscapur). Det sidst udgivne vedrører året 1970. Nationalproduktet udarbejdes ikke i faste priser, hvilket gør det vanskeligt at drage videregående konklusioner af beregningerne. I det følgende er der foretaget et uddrag af dette nationalregnskab.

Bruttonationalproduktet er værdien af produktionen i samtlige erhverv med fradrag af værdien af de rå- og hjælpestoffer, erhvervene har brugt ved produktionen. Bruttonationalproduktet opgøres i markedspriser, d.v.s. incl. indirekte afgifter og fradrag af offentlige tilskud til nedbringelse af priserne. Bruttonationalproduktet androg i 1970 637,0 mill. kr. mod 525,8 mill. kr. i 1969.

Bruttofaktorindkomsten er bruttonationalproduktet med fradrag af indirekte afgifter og med tillæg af offentlige pristilskud. Den androg i 1970 590,6 mill. kr. mod 489,7 mill. kr. i 1969

Tabel 65. Bruttofaktorindkomsten i 1969 og 1970 fordelt på erhverv

Årets priser	1969		1970	
	mill. kr.	%	mill. kr.	%
Fiskeri	145,9	29,8	198,7	33,7
Landbrug m.v.	17,2	3,5	17,2	3,0
Grinde- og hvalfangst				
Fuglefangst og pelsdyrhold) Kulminer				
Håndværk og industri	68,3	13,9	80,3	13,6
Pengeinstitutter	24,2	4,9	31,1	5,3
Handel m.v.	50,2	10,2	56,7	9,6
Bygge- og anlægsvirksomhed..	50,4	10,3	60,6	10,2
Skibsfart	10,7	2,2	11,7	2,0
Transport	18,5	3,8	19,9	3,4
Post, telegraf og telefon ..	10,6	2,2	11,8	2,0
El-værker	10,9	2,2	11,9	2,0
Liberale erhverv	5,7	1,2	6,1	1,0
Boligbenyttelse	23,8	4,9	25,0	4,2
Husgerning	6,2	1,3	6,7	1,1
Offentlige lønninger	47,1	9,6	52,9	8,9
Ialt	<u>489,7</u>	<u>100,0</u>	<u>590,6</u>	<u>100,0</u>

Bruttoinvesteringerne består af de faste investeringer og af tilvæksten i lagerbeholdningerne. De faste investeringer omfatter foruden nyinvesteringerne også udgifter til reparation og vedligeholdelse af de allerede eksisterende bygninger, anlæg, transportmidler og maskiner m.v.

Tabel 66. Samlede bruttoinvesteringer 1969-71

<u>Mill. kr.</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971¹⁾</u>
I <u>Faste investeringer:</u>			
1. Private investeringer:			
Fiskerskibe	63,5	11,0	38,6
Fiskeindustri	2,5	4,1	7,5
Fragt og passagerskibe	1,7	10,1	9,0
Andre erhvervsinvesteringer	16,2	18,5	27,4
Boligbyggeri	<u>21,0</u>	<u>23,0</u>	<u>28,0</u>
Private nyinvesteringer ialt	<u>104,9</u>	<u>66,7</u>	<u>110,5</u>
2. Offentlige investeringer			
Veje, havne og flyveplads	23,1	25,3	39,3
SEV, Telefonselskabet m.v.	6,0	8,1	15,9
Undervisning	6,9	8,2	8,8
Sygehuse m.v.	11,6	13,2	7,1
Andre offentlige investeringer	<u>7,7</u>	<u>8,2</u>	<u>10,8</u>
Offentlige nyinvesteringer ialt	<u>55,3</u>	<u>63,0</u>	<u>81,9</u>
Samlede faste nyinvesteringer	<u>160,2</u>	<u>129,7</u>	<u>192,4</u>
Vedligeholdelse	<u>34,9</u>	<u>40,7</u>	<u>42,0</u>
Samlede faste investeringer	<u>195,1</u>	<u>170,4</u>	<u>234,4</u>
II <u>Lagerinvesteringer</u>			
Forøgelse af fiskelagre	÷ 6,3	÷ 0,3	17,2
Forøgelse af andre lagre	-	3,8	0,5
Bruttoinvesteringer ialt	<u>188,8</u>	<u>173,9</u>	<u>252,1</u>

Sammenlignet med 1969 viste bruttoinvesteringerne i 1970 et kraftigt fald og afbrød den i årene 1967-71 iøvrigt stigende tendens. Faldet skyldes en nedgang i de private nyinvesteringer, og kan udelukkende henføres til et fald i investeringen i fiskerskibe. Investeringerne i skibe kan fra år til år udvise betydelige udsving, uden at det behøver at afspejle den løbende konjunkturudvikling, idet der hengår nogen tid mellem kontrahering og levering, ligesom investeringerne på dette område ikke nødvendigvis skaber

x) foreløbige tal.

produktion og indtægter på Færøerne; skibe købes i betydeligt omfang uden for Færøerne.

I 1971 steg de samlede bruttoinvesteringer igen og nåede langt over 1969 niveauet. Stigningen gjorde sig gældende for både private og offentlige investeringer samt lagerinvesteringer (fiske-lagre). Stigningen i de private investeringer skyldes et opsving i investeringerne i fiskerskibe. Forøgelsen i de offentlige investeringer hidrører især fra posterne veje, havne og flyveplads samt SEV og telefonvæsenet.

Betalingsbalancen for 1970 udviser et underskud på de samlede vare- og tjenesteydelser på 20,0 mill. kr., hvortil kommer en nettorenteuudgift på 10,4 mill. kr. ialt 30,4 mill. kr. Da posten "Den danske stat" udgør 85,9 mill. kr., bliver der et overskud på betalingsbalancens løbende poster på 55,5 mill. kr. Fejl og udeladelser reducerer dette overskud til 49,2 mill. kr.

Tabel 67. Færøernes betalingsbalance 1970

A. Løbende poster

<u>Mill. kr.</u>	<u>Indtægter</u>	<u>Udgifter</u>	<u>Netto- indtægter</u>
1. Eksport (fob) og import (cif)	251,0	228,4	22,6
2. Søtransport: a. fragtskibe	9,4	5,1	4,3
b. fiskerskibe	-	28,5	+ 28,5
3. Rejser udenlands o.l.	9,3	28,0	+ 18,7
4. Forsikringer, prov. o.l.	2,9	6,2	+ 3,3
5. Varer og tjenester iøvrigt	<u>13,7^{x)}</u>	<u>10,1</u>	<u>3,6</u>
Varer og tjenester ialt	286,3	306,3	+ 20,0
6. Renter o.l. til og fra udlandet	8,9	19,3	+ 10,4
7. Den danske stat	<u>85,9</u>	<u>-</u>	<u>85,9</u>
Løbende poster ialt	381,1	325,6	55,5
Fejl og udeladelser			+ 6,3
			<u><u>49,2</u></u>

x) incl. 7,2 mill. kr. i indtægter fra sømænd på udenlandske skibe.

B. Kapitalbevægelser

<u>Nettoforøgelse af</u>	<u>Aktiver</u>	<u>Passiver</u>	<u>Netto- passiver</u>
1. Landskassen	6,2	8,1	1,9
2. Kommuner, SEV m. fl.	2,3	0,2	÷ 2,1
3. Pengeinstitutter:			
a. banker og sparekasser	37,1	-	÷ 37,1
b. realkreditinstituttet	5,6	3,8	÷ 1,8
4. Seddelomløbet	2,8	-	÷ 2,8
5. Eksportselskaberne netto	+ 2,1	-	2,1
6. Andre virksomheder og personer	<u>9,7</u>	<u>0,3</u>	<u>÷ 9,4</u>
Kapitalbevægelser ialt	<u>61,6</u>	<u>12,4</u>	<u>÷ 49,2</u>

Tabel 68. Færøernes betalingsbalance 1971¹⁾

A. Løbende poster

<u>Mill. kr.</u>	<u>Indtægter</u>	<u>Udgifter</u>	<u>Netto- indtægter</u>
1. Eksport (fob) og import (cif)	278,7	301,1	÷ 22,4
2. Søtransport: a. fragtskibe	10,7	5,5	5,2
b. fiskerskibe	-	29,5	÷ 29,5
3. Rejser udenlands o.l.	10,0	30,0	÷ 20,0
4. Forsikringer, prov. o.l.	3,7	6,5	÷ 2,8
5. Varer og tjenester iøvrigt	<u>12,6</u> ²⁾	<u>11,8</u>	<u>0,8</u>
Varer og tjenester ialt	315,7	384,4	÷ 68,7
6. Renter o.l. til og fra udlandet	13,2	24,5	÷ 11,3
7. Den danske stat	<u>93,1</u>	<u>-</u>	<u>93,1</u>
Løbende poster ialt	422,0	408,9	13,1
Fejl og udeladelser			÷ 0,4
			<u>12,7</u>

B. Kapitalbevægelser

<u>Nettoforøgelse af</u>	<u>Aktiver</u>	<u>Passiver</u>	<u>Netto- passiver</u>
1. Landskassen	4,8	8,2	3,4
2. Kommuner, SEV m. fl.	1,6	16,8	15,2
3. Pengeinstitutter:			
a. banker og sparekasser	29,2	-	÷ 29,2
b. realkreditinstituttet	-	6,5	6,5
4. Seddelomløbet	7,2	-	÷ 7,2
5. Eksportselskaberne netto	8,9	0,9	÷ 8,9
6. Andre virksomheder og personer	<u>13,5</u>	<u>21,0</u>	<u>7,5</u>
Kapitalbevægelser ialt	<u>65,2</u>	<u>52,5</u>	<u>÷ 12,7</u>

1) Foreløbig opgørelse.

2) Incl. indtægter fra sø-
mænd på udenlandske skibe.

Ifølge foranstående foreløbige opgørelse viser betalingsbalancen for 1971 ligeledes overskud på de løbende poster. Overskuddet er dog væsentligt mindre end det foregående år. Dette skyldes hovedsagelig, at importen af varer er forøget kraftigt, hvorimod eksporten af varer kun er steget moderat sammenlignet med 1970. I 1971 er der således underskud på handelsbalancen (eksport ÷ import af varer) modsat 1970, hvor der var overskud.

Med henblik på at belyse den økonomiske udvikling i perioden 1967-70 er der i det følgende foretaget et sammendrag af bruttonationalproduktets anvendelse, bruttoinvesteringerne, betalingsbalancen samt en opgørelse over opsparingen for de pågældende år. Der er endvidere anført foreløbige tal for 1971 for bruttoinvesteringer og betalingsbalancen.

Tabel 69. Bruttonationalproduktets anvendelse 1967-70

Mill. kr.	1967	1968	1969	1970
Bruttofaktorindkomst ¹⁾	428,5	453,7	489,7	590,6
+ indirekte afgifter	45,0	51,0	55,2	64,2
÷ pristilskud	<u>12,8</u>	<u>15,8</u>	<u>19,1</u>	<u>17,8</u>
Bruttonationalprodukt	460,7	488,9	525,8	637,0
Import ÷ eksport af varer og tjenester ²⁾	<u>34,7</u>	<u>87,3</u>	<u>96,9</u>	<u>33,5</u>
Varer og tjenester ialt til rådighed	<u>495,4</u>	<u>576,2</u>	<u>622,7</u>	<u>670,5</u>
der er anvendt således:				
Til faste nyinvesteringer	94,4	125,3	160,2	129,7
" vedligeholdelse	29,1	31,7	34,9	40,7
" lagerinvesteringer	÷ 13,0	7,7	÷ 6,3	3,5
" offentligt konsum	50,4	57,5	63,6	71,4
" privat konsum	<u>334,5</u>	<u>354,0</u>	<u>370,3</u>	<u>425,2</u>
	<u>Ialt 495,4</u>	<u>576,2</u>	<u>622,7</u>	<u>670,5</u>

1) excl. indtægter fra sømænd på fremmede skibe.

2) incl. fejl og udeladelser.

Tabel 70. Samlede bruttoinvesteringer 1967-71

<u>Mill. kr.</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u> ¹⁾
<u>Faste nyinvesteringer:</u>					
Boligbyggeri	21,5	22,0	21,0	23,0	28,0
Skibe	+3,4	27,2	65,2	21,1	47,6
Andre erhvervsinvesteringer ..	21,8	18,5	18,7	22,6	34,9
Offentlige investeringer	<u>54,5</u>	<u>57,6</u>	<u>55,3</u>	<u>63,0</u>	<u>81,9</u>
Faste nyinvesteringer ialt	94,4	125,3	160,2	129,7	192,4
Vedligeholdelse	<u>29,1</u>	<u>31,7</u>	<u>34,9</u>	<u>40,7</u>	<u>42,0</u>
Faste investeringer ialt	123,5	157,0	195,1	170,4	234,4
Lagerinvesteringer	<u>+13,0</u>	<u>7,7</u>	<u>+6,3</u>	<u>3,5</u>	<u>17,7</u>
Samlede bruttoinvesteringer	<u>110,5</u>	<u>164,7</u>	<u>188,8</u>	<u>173,9</u>	<u>252,1</u>

1) foreløbige tal

Tabel 71. Betalingsbalancens hovedposter 1967-71

<u>Mill. kr.</u>	<u>Løbende poster</u>				
	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u> ¹⁾
<u>Eksport (fob):</u>					
Fisk og fiskeprodukter	163,2	147,1	180,4	248,4	270,5
Skibe	12,1	5,0	-	0,1	3,7
Andre varer	<u>2,2</u>	<u>2,0</u>	<u>1,8</u>	<u>2,5</u>	<u>4,5</u>
Ialt eksport	177,5	154,1	182,2	251,0	278,7
<u>Import (cif):</u>					
Skibe	0,5	20,9	37,3	8,8	29,8
Andre varer	<u>185,8</u>	<u>190,5</u>	<u>197,2</u>	<u>219,6</u>	<u>271,3</u>
Import ialt	<u>186,3</u>	<u>211,4</u>	<u>234,5</u>	<u>228,4</u>	<u>301,1</u>
Handelsbalance	+ 8,8	+57,3	+52,3	22,6	+22,4
Varer og tjenesteydelser iøvrigt ²⁾					
netto	<u>+10,4</u>	<u>+16,5</u>	<u>+30,4</u>	<u>+42,6</u>	<u>+46,3</u>
Saldo på vare- og ²⁾ tjenestebalance	+19,2	+73,8	+82,7	+20,0	+68,7
Renter, udbytter, gaver netto	+ 4,9	+ 5,0	+11,7	+10,4	+11,3
Den danske stat	<u>61,7</u>	<u>68,8</u>	<u>76,0</u>	<u>85,9</u>	<u>93,1</u>
Saldo på løbende poster	37,6	+10,0	+18,4	55,5	13,1
Fejl og udeladelser	<u>+ 9,3</u>	<u>+ 7,1</u>	<u>+ 7,3</u>	<u>+ 6,3</u>	<u>+ 0,4</u>
	28,3	+17,1	+25,7	49,2	12,7

Tabel 72. Betalingsbalancens hovedposter 1967-71 (fortsat)

<u>Mill. kr.</u>	<u>Kapitalbevægelser</u>				
	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u> ¹⁾
<u>Nettoforøgelse af passiver:</u>					
Landskassen	3,7	5,6	19,2	1,9	3,4
Kommuner, SEV	1,8	1,6	+ 5,2	+ 2,1	15,2
Banker og Sparekasser	+16,9	+ 7,3	3,1	+37,1	+29,2
Realkreditinstituttet	+ 1,7	2,7	8,2	+ 1,8	6,5
Seddelomløbet	+ 0,6	+ 1,3	+ 3,3	+ 2,8	+ 7,2
<u>Private virksomheder o. l.:</u>					
Eksportselskaberne netto	1,8	6,8	+ 7,7	2,1	+ 8,9
Andre virksomheder og personer	+16,4	9,0	11,4	+ 9,4	7,5
	<u>Ialt +28,3</u>	<u>17,1</u>	<u>25,7</u>	<u>+49,2</u>	<u>+12,7</u>

1) Foreløbige tal.

2) Incl. søtransport, rejser udenlands samt forsikringer o. l.

Idet beløb modtaget fra den danske stat henregnes til indkomsten, kan der opstilles følgende beregning af opsparingen på Færøerne:

Tabel 73. Opsparingen 1967-70

<u>Mill. kr.</u>	<u>1967</u>	<u>1968</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>
Bruttonationalprodukt	460,7	488,9	525,8	637,0
Renter m.v. ¹⁾ vedr. udlandet netto	<u>1,3</u>	<u>1,4</u>	<u>+ 4,8</u>	<u>+ 3,2</u>
Bruttonationalindkomst	462,0	490,3	521,0	633,8
Den danske stat	<u>61,7</u>	<u>68,8</u>	<u>76,0</u>	<u>85,9</u>
Ialt	523,7	559,1	597,0	719,7
+ Offentligt og privat konsum	<u>384,9</u>	<u>411,5</u>	<u>433,9</u>	<u>496,6</u>
Bruttoopsparing	<u>138,8</u>	<u>147,6</u>	<u>163,1</u>	<u>223,1</u>

1) incl. indtægter fra sømænd på fremmede skibe.

SOCIALE FORHOLD

Socialforvaltningen er et fællesanliggende, der i det omfang, centraliceret myndighed forekommer, administreres af rigets myndigheder i henhold til følgende love for Færøerne: Lov nr. 55 af 15. marts 1967 om invalidepension m. v., nr. 56 af 15. marts 1967 om offentlig forsorg, nr. 251 af 10. juni 1960 om børneforsorg, nr. 57 om børnebidrag til enlige forsørgere m. v., nr. 58 af 15. marts 1967 om folkepension og nr. 573 af 19. december 1969 om den offentlige sygeforsikring samt kgl. anordning for Færøerne nr. 389 af 15. november 1966 om forsikring mod følger af ulykkestilfælde, alle med efterfølgende mindre ændringer.

Afgørelse om sociale ydelser træffes af rigsombudets sociale afdeling, og udbetaling sker gennem Færøernes oppebørselskontor ved anvendelse af p/f DATA's edb-anlæg. Tórshavn, Klaksvík og Froðba kommuner træffer dog selv afgørelse om og udbetaler almindelig underholdshjælp og enkehjælp. Iøvrigt varetager sygekasserne og Føroya Vanlukkutrygging hver for deres område den direkte forvaltning.

I nedenstående tabel er givet en oversigt over antallet af modtagere af sociale ydelser pr. 1. januar 1973 sammenholdt med tallene fra tidligere år.

Tabel 74 Antal modtagere af sociale ydelser

	<u>1/1-60</u>	<u>1/1-65</u>	<u>1/1-71</u>	<u>1/1-72</u>	<u>1/1-73</u>
Indtægtsbestemt folkepension	2.456	2.650 ¹⁾	3.134	3.173	3.281
Folkepensionens mindstebeløb	116	200 ¹⁾	91	101	65
Invalidepension	738	800 ¹⁾²⁾	916	968	1.014
Heraf: Laveste	-	-	78	74	99
Mellemste	-	-	618	632	619
Højeste	-	-	220	262	296
Invaliditetsydelse	-	-	36	38	37
Enkepension	-	86	113	117	125
Enkebørnsbidrag	200 ¹⁾	250 ¹⁾	402	424	424
Særforsorg	193	277	458	590	537
Børneforsorg	26	50	57	60	63
Udvidet hjælp	-	-	30	29	43
Enkehjælp	-	81	127	192	189
Alm. underholdshjælp	150 ¹⁾	83	102	125	103
Ialt	<u>3.879</u>	<u>4.477</u>	<u>5.466</u>	<u>5.817</u>	<u>5.881</u>

1) Skønnede tal.

2) Heri incl. modtagere af invaliditetsydelse.

Statens specialskole i Tórshavn, der er oprettet i 1962, meddeler undervisning til handicappede. Skolen, der startede med 2 lærere, har nu 19 lærere til at undervise 441 elever, hvoraf 339 er ambulante.

Tabel 75 Antal elever fordelt efter handicap og behandlingsform ved Statens specialskole

<u>Pr. 1/1</u>	<u>Taleli- dende m.v. 1)</u>	<u>Døve</u>	<u>Blinde</u>	<u>Ialt</u>	<u>In- terne</u>	<u>Ex- terne</u>	<u>Ambu- lante</u>	<u>Ialt</u>
1963	6	7	0	13	8	3	2	13
1965	31	15	1	47	19	20	8	47
1970	147	14	7	168	53	30	85	168
1971	179	16	6	201	55	38	108	201
1972	185	125	7	317	50	42	225	317
1973	192	244	5	441	56	46	339	441

1) Kategorien talelidende omfatter også ordblinde.

Antallet af elever i det forløbne år er steget fra 317 til 441. Forøgelsen skyldes næsten udelukkende en forøgelse af antallet af ambulante elever, der kun får få timers undervisning ugentlig.

I tabel 76 er givet en oversigt over antallet af personer (børn, patienter, pensionister), som er optaget (indskrevet på de sociale institutioner pr. 1. januar 1973), tilligemed antallet af ansatte på de pågældende institutioner, for så vidt som det har kunnet udskilles.

Tabel 76 Normerede og besatte pladser samt antal ansatte på sociale institutioner pr. 1. januar 1973

	<u>Normeret antal personer</u>	<u>Indskrevne personer</u>	<u>Ansatte</u>
Stella Maris vuggestue, Tórshavn	40	55	15
Vuggestuen "Við Strond", Tórshavn	22	26	8
Sct. Joseph's børnehave, Tórshavn	96	96	13
Dronning Ingrid's menig- hedsbørnehave, Tórshavn	60	60	7
KFUM & K's børnehave, Klaksvík	49	54	9
Færøernes børnehjem, Tórshavn	40	48	25
Statens specialskole	-	441	26
Tórshavnar privata Vistarheim	8	8	3
Plejeafd. på Landssjúkrahúsið, Tórshavn	26	26	-
Plejepatienter på Klaksv.sygehus	17	18	-
Plejepatienter på Suðuroyar "	-	2	-
Tórshavn alderdomshjem	18	18	6
Alderdoms- og plejehjemmet på Vágar	35	28	38

Udviklingen i de sociale udgifter fremgår af nedenstående oversigt:

Tabel 77 Sociale udgifter i hovedposter

<u>l.000 kr.</u>	<u>1960/61</u>	<u>1965/66</u>	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>
Forsorg og bidrag	613	1.709	3.812	4.671	5.335
Børneforsorg	151	802	1.858	1.917	2.473
Syge- og befordrings- kasser	1.814	3.754	5.750	6.033	7.629
Folke- og enkepension incl. folkepens.bidrag	6.806	13.078	21.456	26.642	28.654
Invalidepension	2.440	5.179	10.328	12.775	14.658
Revalidering	233	185	493	565	706
Ulykkesforsikring	317	1.214	1.696	1.921	2.180
Andre udgifter	237	324	1.295	2.746	2.890
<u>Ialt</u>	<u>12.611</u>	<u>26.245</u>	<u>46.688</u>	<u>57.270</u>	<u>64.525</u>

Fordelingen af de sociale udgifter i finansåret 1971/72 på udgiftsarter og mellem det offentlige og borgerne (f. eks. i form af medlemskontingenter) fremgår af tabel:

Tabel 78 Sociale udgifter i finansåret 1971/72

<u>1.000 kr.</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> <u>nerne</u>	<u>Andre</u>	<u>Ialt</u>
Folkepension m. v.	12.506 ²⁾	13.826	1.330	-	27.662
Invalidepension m. v.	6.107	7.329	1.222	-	14.658
Revalidering	327	325	54	-	706
Enkepension	413	496	83	-	992
Underholds- og enkehjælp	1.371	549	274	-	2.194
Udvidet hjælp	197	236	39	-	472
Sørforsorg	-	24	-	-	24
Børnebidrag	595	685	119	-	1.399
Børneforsorg	496	1.411	566	-	2.473
Specialskolene	-	1.718	-	-	1.718
Sygekasser ¹⁾	-	2.287	18	5.324	7.629
Visse administrationsudg.	-	262	-	-	262
Landsstyrets midler	144	-	-	-	144
Diverse tilskud	365	-	-	-	365
Ulykkesforsikring ¹⁾	-	-	-	2.180	2.180
Sygeløn (lønudligningsfond)	-	-	-	147	147
Boliglånefonden	1.500	-	-	-	1.500
<u>Ialt</u>	<u>24.021</u>	<u>29.148</u>	<u>3.705</u>	<u>7.651</u>	<u>64.525</u>

Færøernes ulykkesforsikringsråd

Rådet har i 1972 afholdt 42 møder og behandlet 1.860 sager, fordelt med 1.224 sager vedrørende invalideforsikringen, 611 sager vedrørende ulykkesforsikringen og 25 sager om andre, navnlig generelle, spørgsmål.

A. Ulykkesforsikringen

I årets løb er indkommet 177 anmeldelser om ulykkestilfælde.

Af de i 1972 truffne afgørelser kan fremhæves følgende, idet de tilsvarende tal anføres for 1971:

	<u>1971</u>	<u>1972</u>
a) afvist som ikke henhørende under ulykkesforsikringsanordningen ..	14	9
b) ingen helbredsforringelse	45	60
c) invaliditetsgrad under 5 %	53	58
d) invaliditetserstatning	37	42
e) erstatning til efterladte	2	4

1) Vedr. kalenderåret 1971.

2) Heri ikke fradraget folkepensionsbidrag.

<u>B. Invalideforsikringen</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>
a) sager om invalidepension sluttet med tilkendelse af invalidepension (højeste 46, mellemste 56, laveste 22)	145	124
sluttet med afslag på forhøjelse af invalidepension	4	11
sluttet med afslag på invalidepension	<u>30</u>	<u>24</u>
<u>Ialt</u>	<u>179</u>	<u>159</u>
b) sager vedrørende berettigelsen af fortsat invalidepension ("kontROLSager"): afgjort med fortsat invalidepension (højeste 20, mellemste 41, laveste 13)	67	74
afgjort med inddragelse af invalidepension	<u>6</u>	<u>5</u>
<u>Ialt</u>	<u>73</u>	<u>79</u>
c) sager om hjælp i henhold til invalidepensionslovens § 31: Bevillinger til medicin	34	39
" " ortopæd. fodtøj	70	60
" " høreapparater..	136	138
" " bandager m. v.	58	98
" " kørestole m. v.	19	17
" " rejser	6	14
" " uddannelse hos ALV	14	14
" " anden uddannelse	23	19
" " andre bevillinger	37	32
Afslåede bevillinger	<u>42</u>	<u>34</u>
<u>Ialt</u>	<u>439</u>	<u>465</u>
d) andre sager:		
Vedrørende bistandstillæg	14	16
" plejetillæg	12	12
folkepension i henhold til folkepensionslovens § 2, stk. 3	49	43
vedrørende toldfritagelser	17	20
inddragelse af medicin	3	0
invaliditetsydelse (invalidepensionslovens § 16)	<u>6</u>	<u>3</u>
<u>Ialt</u>	<u>101</u>	<u>94</u>

Revalideringsinstitutionen ALV har i året 1972 haft 28 elever til oplæring på invalideskolen mod 33 i 1971. I 1972 har 28 elever bestået statskontrolleret fagprøve i visse handelsskolefag. Institutionen har - som i tidligere år - fortsat sin virksomhed med indkøb af materialer og salg af forarbejdede varer produceret på invalideskolen og som "hjemmeindustri" af invalideskolens tidligere elever og andre invalider.

SUNDHEDSVÆSEN

Sygehusene

De almindelige sygehuse er fællesanliggende, men drives som institutioner under landsstyret. Der findes 3 sygehuse: To mindre, blandede sygehuse henholdsvis i Klaksvík og på Suðuroy samt et centralsygehus i Tórshavn, Landssjúkrahúsið, der rummer en kirurgisk og en medicinsk afdeling samt en røntgenafdeling og - efter tuberkulosehospitalets nedlæggelse i 1962 - tillige en tuberkuloseafdeling. I 1972 er endvidere en ny fysiurgisk afdeling taget i brug.

I tilknytning til landssygehuset drives et statshospital, der er beregnet for både psykiatriske og åndssvage patienter. Statshospitalet, som begyndte at modtage psykiatriske patienter den 1. november 1969, havde indtil 1. oktober 1971 20 sengepladser for sindslidende. Henholdsvis den 1. oktober og 1. november 1971 blev yderligere to afdelinger med hver 20 senge for sindslidende taget i brug. I 1973 vil statshospitalet komme til at råde over yderligere 2 afdelinger med tilsammen 31 sengepladser til åndssvage patienter.

Tabel 79 Sygehusenes kapacitet og belægning

<u>Antal sengepladser</u>	<u>1960/61</u>	<u>1965/66</u>	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>
Landssjúkrahúsið	169 ^{x)}	158	158	158	158
Klaksvík sygehus	46	46	46	46	46
Suðuroy sygehus	36	36	36	36	36 ^{xx)}
Statshospitalet	-	-	20	20	60
<u>Ialt</u>	<u>251</u>	<u>240</u>	<u>260</u>	<u>260</u>	<u>300</u>
<u>Antal indlæggelser</u>					
Landssjúkrahúsið	2.605 ^{x)}	3.184	3.990	4.008	4.095
Klaksvík sygehus	823	931	1.310	1.071	1.057
Suðuroy sygehus	684	829	848	842	756
Statshospitalet	-	-	73	141	231
<u>Ialt</u>	<u>4.112</u>	<u>4.944</u>	<u>6.221</u>	<u>6.062</u>	<u>6.139</u>
<u>Antal sygedage</u>					
Landssjúkrahúsið	56.572 ^{x)}	54.822	58.406	57.921	58.427
Klaksvík sygehus	15.516	19.287	19.905	18.183	17.486
Suðuroy sygehus	11.671	12.645	13.057	11.475	10.337
Statshospitalet	-	-	2.346	6.649	12.620
<u>Ialt</u>	<u>83.759</u>	<u>86.754</u>	<u>93.714</u>	<u>94.228</u>	<u>98.870</u>
<u>Gnsn. antal sygedage pr. patient</u>					
Landssjúkrahúsið	20,4 ^{x)}	16,4	14,1	14,5	14,3
Klaksvík sygehus	17,9	19,7	14,6	16,0	15,7
Suðuroy sygehus	16,3	14,7	14,8	13,6	13,1
Statshospitalet	-	-	32,0	47,2	50,3
<u>Alle sygehuse</u>	<u>19,2</u>	<u>16,7</u>	<u>14,5</u>	<u>15,5</u>	<u>16,5</u>

(fortsættes)

Sygehusenes kapacitet og belægning (fortsat)

<u>Gnsn. belægnings-</u> <u>procent</u>	<u>1960/61</u>	<u>1965/66</u>	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>
Landssjúkrahúsið	91,7 ^{x)}	95,6	101,3	100,4	101,3
Klaksvík sygehus	92,4	114,8	118,5	108,3	104,1
Suðuroy sygehus	88,9	96,2	99,4	87,3	87,3
Statshospitalet	-	-	76,6	91,1	90,2
<u>Alle sygehuse</u>	<u>91,4</u>	<u>99,0</u>	<u>104,1</u>	<u>99,3</u>	<u>95,4</u>

x) incl. tuberkulose-
hospitalet

xx) 2 afdelinger med hver 20 sengepladser blev først
taget i brug i efteråret 1971

Trods den stærke udbygning af Landssjúkrahúsið, der har fundet sted, medførte tuberkulosehospitalets nedlæggelse i 1962 en nedgang i det samlede sengeantal, som først blev indvundet ved færdiggørelsen af statshospitalets første patientafdeling i 1969. Dette skyldes, at sengetallet på Landssjúkrahúsið først er blevet forøget efter, at ombygningen af det gamle sygehus blev færdig i april 1972. Siden april 1972 råder Landssjúkrahúsið således over ialt 214 sengepladser. Uanset dette er antallet af indlæggelser i de seneste 5 - 10 år steget stærkt, hvilket kun har været muligt ved en nedsettelse af den gennemsnitlige indlæggelsestid pr. patient og en forøgelse af sygehusenes belægningsprocent.

Det forøgede antal indlæggelser og moderniseringen af sygehusene har medført en mere intensiv behandling af de indlagte patienter.

Tabel 80 Sygehusenes virksomhed for indlagte patienter

<u>Antal</u>	<u>1960/61</u>	<u>1965/66</u>	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>
<u>Operationer:</u>					
Landssjúkrahúsið	875	936	1.335	1.358	1.600
Klaksvík sygehus	145	153	110	215	310
Suðuroy sygehus	574	433	678	456	363
<u>Ialt</u>	<u>1.594</u>	<u>1.522</u>	<u>2.123</u>	<u>2.029</u>	<u>2.273</u>
<u>Fødsler:</u>					
Landssjúkrahúsið	257	408	554	501	489
Klaksvík sygehus	58	144	108	119	107
Suðuroy sygehus	50	122	100	105	108
<u>Ialt</u>	<u>365</u>	<u>674</u>	<u>762</u>	<u>725</u>	<u>704</u>

(fortsættes)

Sygehusenes virksomhed for indlagte patienter (fortsat)

<u>Antal</u>	<u>1960/61</u>	<u>1965/66</u>	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>
<u>Røntgenundersø-</u>					
<u>gelser og -behandl.^{er}:</u>					
Landssjúkrahúsið	3.223	3.642	4.520	4.974	5.053
Klaksvík sygehus	475	604	1.099	809	776
Suðuroy sygehus	<u>562</u>	<u>1.672</u>	<u>1.829</u>	<u>1.707</u>	<u>1.556</u>
<u>Ialt</u>	<u>4.260</u>	<u>5.918</u>	<u>7.448</u>	<u>7.490</u>	<u>7.385</u>
<u>Fysiurgiske behandl.^{er}:</u>					
Landssjúkrahúsið	7.516	11.644	14.521	15.001	15.800
Klaksvík sygehus	1.178	1.055	1.949	1.691	2.023
Suðuroy sygehus	<u>3.921</u>	<u>2.705</u>	<u>2.726</u>	<u>4.606</u>	<u>2.000</u>
<u>Ialt</u>	<u>12.615</u>	<u>15.404</u>	<u>19.196</u>	<u>21.298</u>	<u>19.823</u>
<u>Laboratorieunders.^{er}:</u>					
Landssjúkrahúsið	33.612	70.845	80.514	78.748	78.599
Klaksvík sygehus	10.139	6.245	10.291	10.501	11.093
Suðuroy sygehus	<u>272</u>	<u>253</u>	<u>280</u>	<u>167</u>	<u>262</u>
<u>Ialt</u>	<u>44.023</u>	<u>77.343</u>	<u>91.085</u>	<u>89.416</u>	<u>89.954</u>

Medens antallet af operationer er stadig stigende, har antallet af fødsler på sygehusene i de seneste år været nogenlunde uændret (ca.90% af samtlige fødsler på Færøerne). Antallet af røntgenundersøgelser og -behandlinger, fysiurgiske behandlinger og laboratorieundersøgelser, som var stærkt stigende igennem 1960^{erne} har heller ikke vist mærkbare stigninger i de seneste år.

På sygehusene sker der endvidere en betydelig ambulante virksomhed for patienter, der ikke er indlagt på sygehusene.

Tabel 81 Sygehusenes ambulante virksomhed

<u>Antal</u>	<u>1960/61</u>	<u>1965/66</u>	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>
<u>Skadestuebehandl^{er}:</u>					
Landssjúkrahúsið	205	461	921	873	941
Klaksvík sygehus	128	.	706	634	411
Suðuroy sygehus
<u>Ialt</u>	<u>333</u>	<u>461</u>	<u>1.627</u>	<u>1.507</u>	<u>1.352</u>
<u>Røntgenunders^{er} og</u>					
<u>-behandlinger:</u>					
Landssjúkrahúsið	3.925	3.732	5.132	5.302	7.058
Klaksvík sygehus	736	924	1.114	1.162	922
Suðuroy sygehus	<u>768</u>	<u>3.245</u>	<u>3.248</u>	<u>3.073</u>	<u>3.456</u>
<u>Ialt</u>	<u>5.429</u>	<u>7.901</u>	<u>9.494</u>	<u>9.537</u>	<u>11.436</u>

(fortsættes)

Sygehusenes ambulante virksomhed (fortsat)

<u>Antal</u>	<u>1960/61</u>	<u>1965/66</u>	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>
<u>Fysiurgiske behandl.^{er}:</u>					
Landssjúkrahúsið	4.676	2.268	1.511	1.702	2.069
Klaksvík sygehus	5.810	6.125	5.381	4.900	3.695
Suðuroy sygehus	2.348	3.560	4.383	4.473	2.371
<u>Ialt</u>	<u>12.834</u>	<u>11.953</u>	<u>11.275</u>	<u>11.075</u>	<u>8.135</u>
<u>Laboratorieunders.^{er}:</u>					
Landssjúkrahúsið	1.772	2.412	5.370	5.467	6.449
Klaksvík sygehus	1.139	1.225	2.460	2.997	2.275
Suðuroy sygehus	272	231	356	193	210
<u>Ialt</u>	<u>3.183</u>	<u>3.868</u>	<u>8.186</u>	<u>8.657</u>	<u>8.934</u>

Det lave antal ambulante, fysiurgiske behandlinger på Landsjúkrahúsið i de seneste år skyldes, at ombygningen af fysiurgisk afdeling, som påbegyndtes i 1969, først blev færdig i 1972.

I takt med udbygningen af sygehusene og intensivering af sygehusenes virksomhed er der sket en betydelig udvidelse af sygehusenes personale.

Tabel 82 Sygehusenes normerede personale

<u>Antal personer</u>	<u>1960/61</u>	<u>1965/66</u>	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>
<u>Læger</u>					
Landssjh.+statshosp.	10	14	20	20	20
Klaksvík sygehus	1	2	2	2	2
Suðuroy sygehus	1	2	2	2	2
<u>Ialt</u>	<u>12</u>	<u>18</u>	<u>24</u>	<u>24</u>	<u>24</u>
<u>Sygeplejepersonale</u>					
Landssjh.+statshosp.	60	103	126	138	181
Klaksvík sygehus	19	22	23	23	28
Suðuroy sygehus	11	14	15	16	16
<u>Ialt</u>	<u>90</u>	<u>139</u>	<u>164</u>	<u>177</u>	<u>225</u>
<u>Lægesekr., lab. personale, fysio- og ergoterapeuter m.v.</u>					
Landssjh.+statshosp.	11	19	30	25	27
Klaksvík sygehus	1	4	6	6	5
Suðuroy sygehus	3	3	3	3	3
<u>Ialt</u>	<u>15</u>	<u>26</u>	<u>39</u>	<u>34</u>	<u>35</u>
<u>Køkken-, vaskeri- og rengøringspersonale</u>					
Landssjh.+statshosp.	46	50	73	80	94
Klaksvík sygehus	14	19	25	26	23
Suðuroy sygehus	19	20	21	21	21
<u>Ialt</u>	<u>79</u>	<u>89</u>	<u>119</u>	<u>127</u>	<u>138</u>

Sygehusenes normerede personale (fortsat)

<u>Antal personer</u>	<u>1960/61</u>	<u>1965/66</u>	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>
<u>Kontorpersonale</u>					
Landssjh.+statshosp.	6	8	14	15	15
Klaksvík sygehus	1	2	2	2	2
Suðuroy sygehus	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
Ialt	8	11	18	19	19
<u>Andet personale</u>					
Landssjh.+statshosp.	13	17	22	28	24
Klaksvík sygehus	5	5	5	5	5
Suðuroy sygehus	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
Ialt	20	24	29	35	31
<u>Personale ialt</u>					
Landssjh.+statshosp.	146	211	285	306	361
Klaksvík sygehus	41	54	63	64	65
Suðuroy sygehus	<u>37</u>	<u>42</u>	<u>45</u>	<u>46</u>	<u>46</u>
Samlet personale	224	307	393	416	472

Den store forøgelse af personalet - bl.a. som følge af stats-hospitalets oprettelse - den intensiverede behandling, kortere arbejdstid for personalet og den almindelige lønstigning har bevirket, at sygehusenes driftsudgifter er blevet mere end 5-doblet siden 1960.

Tabel 83

Sygehusenes samlede driftsudgifter

<u>1.000 kr.</u>	<u>1960/61</u>	<u>1965/66</u>	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>
Landssjúkrahúsið	3.375 ^{x)}	6.432	11.499	13.227	15.454
Klaksvík sygehus	766	2.009	3.020	3.147	4.417
Suðuroy sygehus	777	1.525	2.136	2.371	2.906
Statshospitalet	-	-	597	1.950	2.673
Ialt	4.918	9.966	17.252	20.695	25.450

x) incl. tuberkulosehospitalet

Mellem statshospitalet og landssjúkrahúsið er der indgået en overenskomst om fordeling af udgifterne ved driften af de forskellige fælles faciliteter, bl. a. økonomiafsnittet (køkken, vaskeri, varmecentral, administration m.v.).

Tabel 84

Sygehusenes driftsudgifter pr. sygedag

<u>kr.</u>	<u>1960/61</u>	<u>1965/66</u>	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>
Landssjúkrahúsið	59,66	117,69	196,88	228,36	264,51
Klaksvík sygehus	49,35	104,18	151,70	173,07	252,63
Suðuroy sygehus	66,53	120,63	163,56	206,64	280,58
Statshospitalet	-	-	254,48	275,38	211,81
Alle sygehuse	58,72	114,88	184,09	219,63	257,41

Sygedagsudgiften på statshospitalet var i 1970/71 ekstraordinær stor bl. a. som følge af at det - selv om hospitalets sengeantal endnu langt fra var oppe på fuld kapacitet - var nødvendigt at antage en væsentlig del af det endelige personale straks fra hospitalets ibrugtagen.

Tabel 85 De samlede sygehusudgifters fordeling

<u>l.000 kr.</u>	<u>1960/61</u>	<u>1965/66</u>	<u>1969/70</u>	<u>1970/71</u>	<u>1971/72</u>
Statens andel	1.649	3.965	9.114	9.587	12.521
Landskassens andel	2.490	4.650	6.705	9.525	11.438
Sygekassepatienter o.a.	<u>779</u>	<u>1.351</u>	<u>1.433</u>	<u>1.583</u>	<u>1.491</u>
Ialt	<u>4.918</u>	<u>9.966</u>	<u>17.252</u>	<u>20.695</u>	<u>25.450</u>

Når de anførte statsudgifter ikke ganske stemmer med de i kapitlet om offentlige udgifter anførte tal, skyldes det, at indtægterne ved personalets betaling for kost og logi ikke er fratrukket i nærværende tabel.

Kommunelæger

Kommunelægerne ansættes af de kommuner, som tilsammen udgør et lægedistrikt. Kommunerne stiller en bolig til rådighed for lægerne, som desuden fra lands- og statskasse modtager et fast månedligt honorar. Bortset herfra arbejder og aflønnes kommunelægerne ialt væsentligt som almindeligt praktiserende læger.

Medens der op til 1971 konstant har været vakante kommunelægestillinger, var alle kommunelægestillinger besat i hele 1972.

De fleste af de nuværende kommunelæger er færingere, og det stigende antal færdiguddannede læger gør det sandsynligt, at der ikke i fremtiden vil være vanskeligheder med at holde alle kommunelægestillingerne besat.

Tandlæger

Ved årets udgang var der i Tórshavn 4 privatpraktiserende tandlæger og 3 skoletandlæger. Endvidere var der på Suðuroy 3 tandlæger og på Sandoy, på Vágar, i Gøta, Vestmanna og Klaksvík hver én.

Udgifter til det færøske sundhedsvæsen

De samlede udgifter til sundhedsvæsenet på Færøerne udgjorde i 1971/72 ca. 38,2 mill. kr. Af dette beløb afholdt statskassen

ca. 13,5 mill. kr., landskassen ca. 11,9 mill. kr., kommunerne 1,3 mill. kr. og sygekasser og private under eet ca. 11,5 mill. kr. I det sidstnævnte tal indgår et statstilskud til de færøske sygekasser på ca. 2,3 mill. kr. Udgifterne til skolelægeordningen og til skoletænder er ikke medtaget her, men istedet som en del af undervisningsvæsenets driftsudgifter.

UNDERVISNING M. V.

Folkeskolen, Færøernes Seminarium, tekniske skoler, handels-skoler, maskinskolen og aftenundervisningen er fællesanliggender, medens Færøernes gymnasium, Færøernes folkehøjskole, navigations-skolerne og det færøske akademi er overtaget som særanliggender.

Folkeskolen styres efter lov nr. 117 af 30. marts 1962 om folkeskolen på Færøerne. Den er principielt en kommunal skole under overopsyn af Færøernes skoledirektion, der består af rigsombudsmanden (formand), vicebiskoppen og 3 af lagtinget valgte medlemmer. Lærernes lønningsforhold m.m. er ordnet efter lov nr. 65 af 8. marts 1972 om tjenestemænd m.fl. i folkeskolen på Færøerne. Bortset fra lærerlønningerne, der udgør 3/4 af samtlige driftsudgifter, og som betales med 55% af staten og 45% af landskassen, og pensionerne, der fordeles med 80% til staten og 20% til landet, betales størsteparten af de øvrige driftsudgifter af kommunerne, jfr. tabel nr. 96.

Anlægsudgifterne ved skolebyggeri falder derimod med 55% på den byggende kommune, 25% på landskassen og 20% på statskassen.

Siden 1960 er det samlede elevtal steget med 20%. Antallet af elever, der får undervisning udover 7. årgang, er blevet fordoblet. Elevantallet i 8.-10. klasserne og realafdelingen er nu 95% større end i 1960/61 og igymnasieskolen er der nu 4 gange så mange elever. Antallet af lærere er forøget med knap 60%.

Baggrunden for denne udvikling er den store udbygning af real-skolerne i de større bygder, og det samarbejde om skolegangen udover 7. årgang, der er påbegyndt de seneste år. Også gymnasiet, der drives af landsstyret, har i det forløbne 10-år fået sin kapacitet stærkt forøget ved opførelse af moderne bygninger og etablering af en kostafdeling.

I finansåret 1971/72 er der af kommunerne investeret ca. 7 mill. kr. i skolebyggeri. I kalenderåret 1972 er skolebygninger i Klaksvík, i Argir og i Hoyvík taget i brug.

Tabel 86

Antal skoler, elever og lærere

	<u>60/61</u>	<u>65/66</u>	<u>70/71</u>	<u>71/72</u>	<u>72/73</u>
A. <u>Antal skoler</u>	90	77	72	70	71
heraf med undervisning udover 7. årgang	9	9	13	14	15
B. <u>Antal lærere</u>	<u>244</u>	<u>281</u>	<u>353</u>	<u>368</u>	<u>389</u>
C. <u>Elevantal</u>					
gymnasieafdeling	54	108	175	172	219
realafdelinger	858	807	942	986	1.014
8.-10. klasser	-	164	447	571	671
folkesk. iøvrigt	4.784	4.995	5.153	5.142	5.189
privatskoler	<u>395</u>	<u>325</u>	<u>434</u>	<u>463</u>	<u>488</u>
Elever ialt	<u>6.091</u>	<u>6.399</u>	<u>7.151</u>	<u>7.334</u>	<u>7.581</u>

Tabel 87 Antal elever i skoleårene 1970/71 - 1972/73 fordelt på
årgange og klassetrin

	<u>1970/71</u>			<u>1971/72</u>			<u>1972/73</u>		
	<u>Drenge</u>	<u>Piger</u>	<u>Ialt</u>	<u>Drenge</u>	<u>Piger</u>	<u>Ialt</u>	<u>Drenge</u>	<u>Piger</u>	<u>Ialt</u>
forsko- lekl.	19	29	48	29	21	50	24	20	44
1. årgang	487	378	865	424	400	824	454	427	881
2. årgang	370	426	796	483	375	858	418	391	809
3. årgang	420	368	788	367	413	780	468	379	847
4. årgang	370	350	720	401	362	763	379	410	789
5. årgang	405	423	828	374	348	722	404	364	768
6. årgang	405	389	794	412	422	834	357	356	713
<u>7. årgang</u>	<u>392</u>	<u>356</u>	<u>748</u>	<u>395</u>	<u>379</u>	<u>774</u>	<u>408</u>	<u>418</u>	<u>826</u>
8. klasse	123	138	261	150	154	304	176	151	327
9. klasse	79	88	167	87	105	192	92	132	224
<u>10. klasse</u>	<u>12</u>	<u>7</u>	<u>19</u>	<u>34</u>	<u>41</u>	<u>75</u>	<u>52</u>	<u>68</u>	<u>120</u>
1. real	159	203	362	201	194	395	168	206	374
2. real	141	165	306	142	174	316	178	175	353
<u>3. real</u>	<u>138</u>	<u>136</u>	<u>274</u>	<u>119</u>	<u>156</u>	<u>275</u>	<u>134</u>	<u>153</u>	<u>287</u>
1. gymn.kl.	41	28	69	52	21	73	53	42	95
2. gymn.kl.	21	22	43	34	24	58	51	18	69
<u>3. gymn.kl.</u>	<u>35</u>	<u>28</u>	<u>63</u>	<u>27</u>	<u>14</u>	<u>41</u>	<u>31</u>	<u>24</u>	<u>55</u>
<u>Ialt</u>	<u>3.617</u>	<u>3.534</u>	<u>7.151</u>	<u>3.731</u>	<u>3.603</u>	<u>7.334</u>	<u>3.847</u>	<u>3.734</u>	<u>7.581</u>

Af 1971/72 årgangen i 7. klasse har 91% i 1972/73 fortsat skolegangen i 8. klasse eller 1. real. Denne andel er lidt mindre end i foregående år, men er dog fortsat meget høj.

Udbygningen af specialundervisningen for handicappede børn er fortsat i 1971. Undervisningen finder sted såvel inden for de almindelige skoler som på Statens specialskole. Pr. 1. januar 1973 blev der givet specialundervisning på 35 almindelige skoler. Egentlige hjælpeklasser fandtes kun på 4 af disse skoler.

I nedenstående tabel er samtlige elever, der pr. 1/1 1973 modtog specialundervisning, fordelt efter deres hovedhandicap samt efter bopæl og skoleart. I tabellen omfatter tallene for Tórshavn tillige elever fra Tórshavns omegn.

Tabel 88 Specialundervisning pr. 1/1 1973 fordelt efter hovedhandicap

Handicap	Folkeskolen og privatskoler			Statens specialskole ¹⁾			Samlet		
	Tórsh.	Bygd	Ialt	Tórsh.	Bygd	Ialt	Tórsh.	Bygd	Ialt
Synshøm.	-	3	3	1	5	6	1	8	9
Hørehøm.	1	5	6	3	6	9	4	11	15
Talehøm.	3	30	33	24	37	61	27	67	94
Læseretard.	157	268	425	-	-	-	157	268	425
Bevæg.høm.	-	4	4	-	-	-	-	4	4
Svagt beg.	21	24	45	-	-	-	21	24	45
Åndssv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Adfærdsvansk.	5	4	9	-	-	-	5	4	9
1/1 1973 ialt	187	338	525	28	48	76	315	386	601
1/1 1972 ialt	210	320	530	29	47	76	239	367	606
1/1 1971 ialt	181	288	469	38	49	87	219	337	556

I 1972 afholdt Danmarks Lærerhøjskole et kursus i specialpædagogik for lærere på Færøerne med 30 deltagere. Kurset varede i 4 uger.

Der er i årets løb i folkeskolen normeret 20 nye embeder, således at der nu ialt er normeret 337 lærerembeder, hvoraf 297 er besat. Resten varetages af vikarer, hvoraf kun få har lærereksamen.

1) Herudover har skolen 26 elever under undervisningspligtig alder.

Færøernes maskinskole

Færøernes maskinskole er en selvejende institution, anerkendt af undervisningsministeriet. Den modtager statstilskud i henhold til anordning nr. 392 af 3. november 1965 på Færøerne om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler og tilskud m.v. til disse skoler. Skolen har indtil videre til huse i navigationsskolen i Tórshavn.

Tabel 89 Antal elever på Færøernes maskinskole pr. 1/1 1971, 72 og 73.

	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>
Maskinistelever	16	22	30
Færøsk maskineksamen	10	12	-
Maskinmestereksamen			
2. semester	15	6	-
3. "	12	14	32
	<u>Ialt</u>	<u>53</u>	<u>54</u>
		<u>54</u>	<u>64</u>

I henhold til den i loven om uddannelse af maskinister og maskinmestre, bliver maskinmesteruddannelsen af 1½ års varighed og optagelsesbetingelsen er bestået maskinisteksamen. Med indførelsen af de nye bestemmelser afskaffes færøsk maskineksamen. På grund af nye optagelsesterminer, var der pr. 1/1 1973 ingen elever på 1. og 2. semester af maskinmesteruddannelsen. Udover de i tabellen anførte elever afholdes der på skolen et midlertidigt forberedelseskursus til maskinisteksamen med 14 elever.

Tekniske skoler

De tekniske skoler på Færøerne er selvejende institutioner, der som Færøernes maskinskole er anerkendt af undervisningsministeriet og får statstilskud i henhold til den under maskinskolen nævnte anordning. Der ydes af statskassen driftstilskud til lærlingeundervisning med indtil 65 % og fra kommunerne med indtil 30 % af statens tilskud. Det resterende beløb betales af mestrene.

Endvidere kan der af statskassen ydes rente- og afdragsfrie lån på indtil halvdelen af opførelsesværdien. Til anskaffelse af udstyr til lærlingeundervisningen yder statskassen et tilskud på 85 % af udgifterne.

De to tekniske skoler - i Tórshavn og Klaksvík - underviste i skoleåret 1971/72 i ialt 12 håndværksfag. Al lærlingeundervis-

ning foregår på dagskole. Teknisk skole i Klaksvík har undervisning i tømrer-, snedker-, maskinarbejder og elektrikerfagene. Begge skoler har forskoleundervisning i tømrer-, snedker- og maskinarbejderfagene. Skolen i Tórshavn har herudover forskoleundervisning i elektrikerfaget og har i 1971/72 påbegyndt en sådan undervisning i skibsbyggerfaget. Fra og med skoleåret 1971/72 skal lærlinge i disse fag, der påbegynder et læreforhold inden for maskinarbejder-, snedker- og tømrerfagene fra Østerø og Norderøerne gå på skole i Klaksvík, medens de øvrige lærlinge undervises i Tórshavn.

Tablel 9o Antal lærlinge på tekniske skoler i skoleåret 1971/72

	<u>Forskole</u>	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>4. år</u>	<u>Ialt</u>
Automekanikere	-	12	12	20	10	54
Bagere	-	3	1	4	1	9
Blikkenslagere og rørleggere	-	5	5	5	4	19
Bygningsmalere	-	-	5	-	2	7
Bygningsssnedkere	10	-	26	4	10	50
Bygningstømrere	15	-	17	22	10	64
Elektrikere	12	-	9	12	7	40
Frisører	-	6	4	1	4	15
Maskinarbejdere	50	-	43	33	28	154
Radiomekanikere	-	-	-	2	4	6
Skibsbyggere	2	-	7	2	3	14
Syersker	-	10	1	-	-	11
1971/72 ialt	89	36	130	105	83	443
1970/71 ialt	82	53	115	87	123	460
1969/70 ialt	62	89	128	107	190	576

I 1971/72 var eleverne fordelt med 370 på teknisk skole i Tórshavn og 73 på teknisk skole i Klaksvík. De tilsvarende tal for skoleåret 1970/71 var henholdsvis 393 og 67.

Skolen i Tórshavn havde endvidere i 1971/72 26 elever, der forberedte sig til teknisk forberedelseseksamen (2-årigt aftenkursus), medens teknisk skole i Klaksvík havde 6 elever på maskinistkursus (5 måneders dagkursus).

Færøernes handelsskole

Handelsskolen, der er en centralskole for hele landet er en selvejende institution, der modtager tilskud efter samme regler som de tekniske skoler. Skolen har afdelinger i Tórshavn, Klaksvík, Fuglafjørður, Tvøroyri og Sørvágur. Ved de tre sidste afdelinger kan eleverne alene tage visse statskontrollerede fagprøver. Al undervisning sker om aftenen.

Forberedelseskursus til handelsmedhjælpereksamen er blevet nedlagt. I Klaksvík påbegyndtes for første gang højere fagprøve i regnskabslære.

Tabel 91 Antal elever i handelsskolen pr. 1. januar 1973

	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>Ialt</u>
Kontorlinien	49	77	126
Butikslinien	10	7	17
Statskontrollerede fagprøver	<u>206</u>	<u>-</u>	<u>206</u>
1972/73 ialt	265	84	349
1971/72 ialt	336	122	458
1970/71 ialt	224	93	317

De statskontrollerede fagprøver, der er 1-årige kurser, omfatter bogføring med 73 deltagere, maskinskrivning med 118, engelsk med 58, tysk med 18 og andre fag med 6. De fleste elever deltager i flere kurser. Herudover deltager 30 i undervisningen til højere fagprøver, 18 i undervisningen til bogholderiprøven samt 52 i EDB specialkursus.

Undervisningen ved handelsskolen omfattede pr. 1. januar 1973 420 personer, hvoraf kvinderne udgjorde 232.

Navigationsskoler

På Færøerne findes 2 navigationsskoler - Føroya Sjómannsskúli i Tórshavn og Klaksvíkar sjómannsskúli i Klaksvík. Færøernes navigationsskole er en institution under landsstyret, medens skolen i Klaksvík er en selvejende institution, der modtager tilskud fra landsstyret og Klaksvík kommune og endvidere opkræver skolepenge.

Tabel 92 Antal elever på navigationsskoler pr. 1. januar

	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1973</u>
Skibsførerelever (6 mdr.s kursus)	14	8	10
Styrmandselever (24 mdr.s kursus)	47	54	63
Fiskeskipperelever (9 mdr.s kursus)	34	36	48
Radiotelegrafistelever (18 mdr.s kursus)	11	11	9
Kokkeskoleelever (5 mdr.s kursus)	-	-	12
Sømandshøjskoleelever (5 mdr.s kursus)	-	-	4
<u>Ialt</u>	<u>106</u>	<u>109</u>	<u>146</u>

Skibsfører- og styrmandseleverne samt 34 fiskeskipperelever undervises i Tórshavn. De øvrige 14 fiskeskipperelever og radiotelegrafisterne bliver undervist i Klaksvík. Ved skolen i Klaksvík er der oprettet kokkekursus og sømandshøjskolekursus. På Færøernes navigationsskole er der i 1972 afholdt et 10 ugers kursus for kystskippere med 7 elever og et radiotelefonistkursus (24 timers kursus) med 66 elever.

Færøernes sygeplejerskeskole

Færøernes sygeplejerskeskole har til huse på statshospitalet. Udgifterne ved undervisningen betales af de 4 sygehuse, i det omfang de får uddannet sygeplejersker på skolen.

Tabel 93 Antal elever på sygeplejerskeskolen pr. 1. januar

	<u>Forskole</u>	<u>1. år</u>	<u>2. år</u>	<u>3. år</u>	<u>Ialt</u>
1973	20	14	17	14	45
1972	17	20	14	18	52
1971	19	15	17	22	54

I 3. skoleår er eleverne 7 måneder på uddannelse i Danmark.

Færøernes folkehøjskole

Færøernes folkehøjskole er en selvejende institution, der modtager tilskud fra landskassen. Skolen havde på sommerholdet 1972 13 drenge og 8 piger, og på vinterholdet 1972/73 har skolen 9 drenge og 10 piger.

Herudover havde skolen i sommeren 1972 et kursus for danske højskolefolk og et kursus for svenske og finlandsk-svenske højskolefolk.

Aftenskolerne

Aftenskolerne godkendes af Færøernes skoledirektion efter

regler baseret på bekendtgørelse nr. 176 af 7. oktober 1935 om tilskud fra staten til ungdomsskoler og aftenskoler på Færøerne. Der ydes tilskud af staten og landet med 70% af lærerlønningerne. Udgifterne iøvrigt afholdes af kommunerne. Skolerne havde i vinteren 1971/72 ialt 2.168 elever med ialt 11.851 timer mod 2.355 elever og 14.744 timer året før. Af eleverne i 1971/72 var 1.949 kvinder og 231 mænd.

Færøernes seminarium

Færøernes seminarium er et statsseminarium og uddannelsen sker i henhold til lov nr. 36 af 7. februar 1962 om læreruddannelsen på Færøerne.

Tabel 94 Antal elever pr. 1. januar ved Færøernes seminarium

	<u>Præp. kl.</u>	<u>1.år</u>	<u>2.år</u>	<u>3.år</u>	<u>4.år</u>	<u>Ialt</u>
1973	24	19	21	21	-	85
1972	24	21	21	-	25	91
1971	22	24	-	25	23	94

Færøernes akademi

Akademiet er en selvejende institution, hvis udgifter dækkes af landsstyret. I skoleåret 1972/73 har akademiet påbegyndt undervisning til 2-årig naturvidenskabelig-filosofisk basisuddannelse. Undervisningen omfatter fysik med kemi, biologi, matematik og filosofi med psykologi. Den er opdelt i et grundkursus på et semester og 2 semestre, hvor de studerende specialiserer sig. Endvidere deltager de studerende i tværfagligt projektarbejde. Undervisningen i 4. semester bestemmes af, hvor de studerende agter at fortsætte uddannelsen. Der er truffet aftaler med Odense og Roskilde universitetscentre, hvor studerende, der har gennemgået basisuddannelse ved akademiet, kan fortsætte i disse centres overbygning over basisuddannelsen.

Der deltager 6 studerende i undervisningen.

Endvidere har akademiet påbegyndt undervisning til bifagseksamen (exam. art) i filosofi. Der deltager 2 elever i undervisningen. Den videregående dagundervisning i færøsk er fortsat, og der deltager 4 lærere og 2 studenter.

Som led i akademiets aftenskoleundervisning afholdes kursus i fællesmarkedet med 14 deltagere, sømandskundskab med 55 deltagere, engelsk med 67 deltagere og fransk med 18 deltagere. Endvidere

har akademiet kursus i færøsk med 65 deltagere, i islandsk med 38 deltagere og i gammel sprog og slægtshistorie med 42 deltagere.

Herudover har der i 1972 været afholdt 4 foredragsrækker med 4 forelæsninger og 2 foredragsrækker med 2 forelæsninger. Disse foredrag har været fulgt af ialt ca. 1.100 tilhørere.

De første prøver ved akademiet blev afholdt i december 1971, hvor 6 tog prøve i oldgræsk i et pensum svarende til det, der kræves for at kunne påbegynde det teologiske studium. I sommeren 1972 bestod 6 filosofikum.

Tabel 95 Antal elever udskrevet af grundskolen og fagskolerne

	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>
<u>A. Grundskolen:</u>					
Studentereksamen	31	30	38	63	42
Præliminær-/realeksamen	106	217	247	272	274
Udskrevet efter 10. kl.	-	-	-	18	76
Mellemskoleeksamen	69	-	-	-	-
Udskrevet efter 9. kl. og 2. real	-	19	108	94	105 ¹⁾
" " 8. kl. og 1. real	-	82	42	84	87
" " 7. kl.	388	341	111	49	73
Ialt	<u>594</u>	<u>689</u>	<u>546</u>	<u>580</u>	<u>657</u>
<u>B. Faglige skoler:</u>					
<u>Tekniske skoler</u>					
Svendeprøver	48	111	188	123	101
Tekn. forb. eks.	-	12	16	15	15
Tekn. driftsass.	-	-	6	-	-
<u>Handelsskoler</u>					
Handelsmedhj. gl. ord.	34	67	-	-	-
" ny ord.	-	-	77	89	79
Statskontr. fagpr.	-	-	90	96	147
<u>Sømandsskoler</u>					
Skibsførere	-	25	12	19	17
Styrmænd	16	21	20	23	21
Fiskeskippere	48	35	26	25	16
Telegrafister	-	7	1	7	-
<u>Maskinskoler</u>					
Maskinister	33	9	33	14	19
Fær. maskineks.	-	-	31	22	31
Maskinmestereks.	-	-	13	10	11

Tabel 95 Antal elever udskrevet af grundskolen og fagskolerne
(fortsat)

	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>
<u>Færøernes sygeplejerskesk.</u>					
Sygeplejersker	-	20	14	21	18
<u>Færøernes seminarium</u>					
Lærereksamen	21	-	-	23	25
Ialt	<u>200</u>	<u>307</u>	<u>527</u>	<u>487</u>	<u>500</u>

1) Heraf 100 med 9. kl. prøve.

Tabel 96 Undervisningsvæsenets driftsudgifter 1971/72

<u>1.000 kr.</u>	<u>Stats-</u> <u>kassen</u>	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> <u>nerne</u>	<u>Private</u>	<u>Ialt</u>
<u>Folkeskolen</u>					
Lærerlønninger m.v.	9.270	7.382	-	-	16.652
Pensioner	1.379	316	-	96	1.791
Skolernes drift (lys, varme, ved- ligeh., materiel m.v., skolelæge og -tandlæge)	141	41	4.700	-	4.882
Skolekørsel	290	290	500	-	1.080
Andre udgifter (læ- rerkursus m.v.)	58	126	-	-	184
Ialt	<u>11.138</u>	<u>8.155</u>	<u>5.200</u>	<u>96</u>	<u>24.589</u>
Private skoler	714	-	26	408	1.148
Gymnasiet	-	2.017	-	-	2.017
Handelsskoler	198	-	18	203	419
Tekniske skoler	912	-	46	354	1.312
Færøernes semina- rium	1.975	-	-	-	1.975
Sømandsskoler	-	899	15	57	971
Færøernes maskin- skole	520	-	-	-	520
Færøernes folke- højskole	-	200	-	171	371
Færøernes akademi	-	476	-	-	476
Aftenskoler	249	96	148	-	493
1971/72 ialt	<u>15.706</u>	<u>11.843</u>	<u>5.453</u>	<u>1.289</u>	<u>34.291</u>
1970/71 ialt	<u>13.449</u>	<u>10.648</u>	<u>4.901</u>	<u>1.440</u>	<u>30.438</u>
1969/70 ialt	<u>11.880</u>	<u>9.593</u>	<u>4.293</u>	<u>1.083</u>	<u>26.849</u>

Undervisningsvæsenets driftsudgifter er tilvejebragt fra stats- og landskasseregnskabet for 1971/72 samt fra regnskaber for de enkelte institutioner. Kommunernes udgifter til folkeskolen er skønnet på basis af de foreliggende kommuneregnskaber for finansåret 1971/72 for 32 kommuner. For aftenskolen er skønnet baseret på staten og landets udgifter til dette formål.

Den private del er i vid udstrækning en reststørrelse, der skyldes forskellige regnskabsår for staten, landskassen, kommunerne og institutionerne. Iøvrigt fremkommer den private andel som skolepenge fra eleverne selv eller deres mestre.

Tabel 97 Statens uddannelsesstøttes udgifter på Færøerne

1.000 kr.	1965/66	1968/69	1969/70	1970/71	1971/72
A. Stipendier:					
8.-9. klasse og 1.-2. real 10 klasse og 3. real	241 ¹⁾	484 ¹⁾	584 ¹⁾	602 ¹⁾	197 ²⁾
					393
gymnasiet	106	167	301	397	571
seminariet	136	200	191	267	304
sømandsskoler	104	138	225	265	334
maskinskoler	15	113	79	204	197
Ialt	602	1.102	1.380	1.735	1.996
B. Studielån:					
studenterskolen	-	-	-	-	65
seminariet	144	200	197	268	307
sømandsskoler	92	137	228	272	332
maskinskolen	9	113	79	208	222
Ialt	245	450	504	748	926

Endvidere får færinger på de højere læreanstalter i Danmark stipendier og lån fra Statens uddannelsesstøtte efter sædvanlige regler.

Tabel 98

Landskassens elevtilskud

1.000 kr.	1965/66	1968/69	1969/70	1970/71	1971/72
Gymnasiet ³⁾	81	110	169	238	433
Seminariet	30	20	20	40	25
Folkehøjskolen	69	70	69	82	121
Erhvervsskoler	100	100	130	200	200
Universiteter etc.	60	80	100	115	140
Anden uddannelse	77	125	137	156	176
Ialt	417	505	625	831	1.095

- 1) excl. kommunernes tilskud på mindst $1/3$ af de anførte tal.
- 2) excl. kommunernes tilskud på mindst 3 gange det anførte beløb.
- 3) omfatter kostafdelingens underskud samt de direkte elevtilskud.

FOLKEKIRKEN PÅ FÆRØERNE

Folkekirken på Færøerne er et fællesanliggende. Den øverste lokale embedsmand vicebiskoppen har i mange henseender, f. eks. ved ordination af præster og indvidelser af kirker, samme beføjelser som en biskop. I administrativ henseende henhører Færøerne under biskoppen over Københavns stift.

Færøerne er delt i 11 præstegæld med ialt 59 kirker og 17 præsteembeder, hvoraf to for tiden er vakante. Hver præst betjener således flere kirker.

Tabel 99 Kirkernes placering og befolkningsgrundlag

<u>Præstegæld</u>	<u>Præster</u>	<u>Kirker</u>	<u>Kommuner</u>	<u>Bygder</u>	<u>Indbyggere</u> pr. 31/12 72
Norðuroyar østre (Viðareidi)	1	5	4	9	741
Norðuroyar vestre (Klaksvík)	2 ²⁾	5	4	11	4.769
Fuglafjørður	1	5	5	10	3.088
Nes	1	6	4	18	4.105
Eiði	1	4	4	8	1.119
Norðurstreymoy (Kvívík og Hvalvík)	2	8	7	16	2.981
Suðurstreymoy (Tórshavn)	3 ¹⁾	5	6	18	12.544
Vágur (Miðvágur)	1	5	5	7	2.614
Sandoy (Sandur)	1	6	5	8	1.670
Suðuroy nordre (Tvøroyri og Hvalba)	2 ²⁾	5 ³⁾	3	8	2.925
Suðuroy søndre (Vágur)	1	5	4	8	2.606
<u>Ialt</u>	<u>16</u>	<u>59</u>	<u>51</u>	<u>121</u>	<u>39.162</u>

1) Herunder vicebiskoppen på Færøerne, der tillige er sognepræst for Suðurstreymoy præstegæld.

2) Heraf 1 vakant embede

3) Heraf 1 bønhus

Lagtinget er kirkernes øverste styrelse. Det løbende tilsyn med kirkerne føres af Færøernes kirkeinspektion, der består af rigsombudsmanden som formand og forretningsfører, vicebiskoppen og 3 medlemmer valgt af lagtinget.

I økonomisk - administrativ henseende gælder, at statskassen (Sjællands stifts fond) afholder udgiften til præster og præstegårde, hvilket administreres gennem stiftsovrigheden

over Københavns stift og rigsombudsmanden, medens udgifterne til kirkernes udvendige vedligeholdelse afholdes af kirkefonden, der administreres af kirkeinspektionen. Kirkefonden, hvis midler bevilges på de årlige lagtingsfinanslove, yder endvidere tilskud til kirkegårdsgårde og til nye kirker. Anlæg og drift af kirkegårde henhører under kommunerne.

Udgifterne til kirkernes indvendige vedligeholdelse og kirkernes drift samt til anskaffelse af inventar afholdes af de enkelte menigheder. En stor del af kirkebetjeningen udføres ved frivillig arbejdskraft således, at hvervet som organist, degn og klokker ved de fleste kirker normalt ikke vederlægges.

I indeværende skatteår er hjemlen i styrelsesloven fra 1924 til at udskrive skatter til kirkens drift for første gang bragt i anvendelse. Der er således udskrevet kirkeskat i Tórshavn og Tórs-havn udenbys sogn.

Tabel 100

Kirkelige udgifter

<u>1.000 kr.</u>	<u>Staten</u> ^{x)}	<u>Lands-</u> <u>kassen</u>	<u>Kommu-</u> <u>nerne</u>	<u>Menighedskas-</u> <u>serne 1971</u>	<u>Ialt</u>
Udv. vedligeholdelse af kirker	8	199	-	-	207
Indv. vedligeholdelse af kirker	-	-	-	57	57
Udgifter v. gudstjenester m.v.	-	-	-	23	23
Andre driftsudgifter	-	9	-	205	214
Nye kirker	-	108	-	-	108
Kirkegårde (netto)	-	-	660	-	660
Præstelønninger	1.330	-	-	-	1.330
Præsternes befordring	15	26	-	-	41
Vedligeholdelse af præstegårde	113	-	-	-	113
<u>Ialt</u>	<u>1.466</u>	<u>342</u>	<u>660</u>	<u>285</u>	<u>2.753</u>

x) Herunder Sjællands stifters fællesfond.

KULTURELLE FORHOLD

Radio

Útvarp Føroya blev oprettet i 1956. Den daglige ledelse ligger hos en direktør, medens et radioudvalg på 6 medlemmer (5 valgt af lagtinget og 1 af lytterforeningerne) fastlægger hovedlinierne for programlægningen.

Sendetiden er ca. 5 timer daglig fordelt på morgen, middag og aften.

Tabel 101. Færøernes Radios udsendelser

Udsendelsens art	1970/71		1971/72	
	Sendetid i timer	Sendetid i % af samlet tid	Sendetid i timer	Sendetid i % af samlet tid
Musik	819	48,1	740	47,4
Foredrag m.v.	70	4,1	72	4,6
Gudstjenester	134	7,9	133	8,5
Oplæsning	53	3,1	39	2,5
Dramatiske udsendelser	7	0,4	7	0,4
Reportager	57	3,4	36	2,3
Ønskekoncerter	183	10,7	170	10,9
Underholdning	74	4,3	80	5,1
Børneudsendelser	21	1,3	27	1,7
Nyhedsudsendelser	230	13,5	214	13,7
Lagtingsudsendelser	42	2,4	37	2,4
Genudsendelser	14	0,8	8	0,5
Ialt	1.704	100,0	1.563	100,0

Herudover producerer den færøske radio ugentlige udsendelser på færøsk til den grønlandske og danske radio samt den norske kortbølgeradio.

Útvarp Føroyas FM-sendere er indrettet således, at de senere vil kunne indgå i en eventuel etablering af TV-udsendelser på Færøerne. I 1971 påbegyndte Útvarp Føroya stereo-udsendelser.

Aviser

Der udkommer 7 aviser, hvoraf 5 i Tórshavn. Ingen avis udkommer daglig. 14. September udkommer 5 gange, Dimmalætting 3 gange, Dagblaðið og Sosialurin 2 gange og Norðlýsið og Tingakrossur 1 gang om ugen medens Fjarðbúgvín udkommer hver anden uge.

Tabel 102. Avisernes oplagstal i årene 1960, 1965 og 1969-72

	<u>1960</u>	<u>1965</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>
"Dagblaðið"	2.400	2.500	2.600	2.650	2.600	2.700
"Dimmalætting"	6.000	7.750	8.800	8.900	9.500	9.500
"14. September"	2.200	2.300	3.650	3.650	3.700	3.200
"Norðlýsið"	700	950	1.100	1.200	1.300	1.500
"Sosialurin"	1.500	2.060	2.450	2.500	2.550	2.625
"Fjarðbúgvín"	-	-	-	1.500	2.200	2.700
"Tingakrossur"	650	750	1.000	1.030	950	950
<u>Ialt</u>	<u>13.450</u>	<u>16.310</u>	<u>19.600</u>	<u>21.430</u>	<u>22.800</u>	<u>23.175</u>

Fem af aviserne må betragtes som talerør for hver sit politiske parti: "Dagblaðið" for folkeflokkun, "Dimmalætting" for sambandspartiet, "14. September" for tjóðveldispartiet, "Sosialurin" for socialdemokratiet og "Tingakrossur" for gl. selvstyrepartiet. "Norðlýsið", der udgives i Klaksvík, og "Fjarðbúgvín", der udgives på Eysturoy, er ikke tilknyttet noget bestemt parti.

Bogudgivelser

Ifølge oplysninger fra Føroya Landsbókasavn er der i året 1972 udgivet ialt 48 bøger på færøsk, 32 originale værker og 16 oversættelser. Af de originale værker var 19 faglitterære (heraf 3 skolebøger) og 13 skønlitterære (heraf 4 børnebøger), medens der blandt de oversatte værker var 7 faglitterære (2 skolebøger) og 9 skønlitterære (5 børnebøger).

Tabel 103.

Færøske bøger 1972

<u>Antal</u>	<u>Skønlitteratur</u>		<u>Faglit- teratur</u>	<u>Skole- bøger</u>	<u>Børne- bøger</u>	<u>Ialt</u>
	<u>Prosa</u>	<u>Poesi</u>				
<u>Originale værker:</u>						
Trykt på Føroerne	-	6	13	3	4	26
" i Danmark	-	2	1	-	-	3
" i Island	1	-	-	-	-	1
" i Holland	-	-	2	-	-	2
<u>Oversættelser:</u>	3	1	5	2	5	16
Ialt 1972	4	9	21	5	9	48
Ialt 1971	15	2	12	6	6	41
Ialt 1970	6	14	33 ^{x)}	8	5	66

x) Incl. 11 bind "Varðin" i genoptryk.

I 1972 er der her udgivet 29 blade og tidsskrifter, 6 julehefter og 14 andre periodica på færøsk, medens der i Danmark er udkommet 5 tidsskrifter og 2 periodica på færøsk.

Biblioteksvæsen

Landsbiblioteket - Føroya Landsbókasavn - er nationalbibliotek og fungerer som centralbibliotek for de 14 folkebiblioteker, der findes på Færøerne. Landsbiblioteket har henvend 72.000 bind, herunder en videnskabelig afdeling med ca. 12.000 bind, fortrinsvis om filologi og naturhistorie. Den færøksprogede bogbestand tæller ca. 11.000 bøger og henvend 2.000 pjecer.

Folkebibliotekernes virksomhed

Hjemsted

	<u>Befolknings-</u> <u>grundlag pr.</u> <u>31/1-72</u>	<u>Antal</u> <u>bind</u> <u>31/3-72</u>	<u>Til-</u> <u>vækst</u> <u>71/72</u>	<u>Antal</u> <u>udlån</u> <u>71/72</u>	<u>Antal</u> <u>lånere</u> <u>1971/72</u>	<u>Udgifter</u> <u>bogkonto</u> <u>kr.</u>	<u>71/72</u> <u>saml.</u> <u>kr.</u>
<u>Eiði</u>	585	1.932	133	bd.871	99	4.085	5.076
<u>Fuglafjørður</u>	1.330	4.926	347	1.366	148	10.446	23.629
<u>Giljanes</u>	1.505	1.753	458	1.738	162	6.062	10.740
<u>Glyvrar</u>	1.655	1.398	258	993	211	8.994	13.423
<u>Klaksvík</u>	4.270	6.949	199	10.040	667	23.096	147.817
<u>Kollafjørður</u>	530	678	678	179	43	7.800	14.331
<u>Oyri</u>	280	1.401	148	472	50	3.784	4.938
<u>Sandur</u> ¹⁾	560	ca. 700	-	-	-	-	-
<u>Sørvágur</u>	1.010	1.687	704	1.456	343	15.110	20.245
<u>Toftir</u>	875	1.385	265	938	218	3.948	8.230
<u>Tórshavn</u>	11.700	18.722	946	25.738	2.255	55.332	335.031
<u>Tvøroyri</u>	2.020	3.168	264	3.512	238	17.163	26.155
<u>Vágur</u>	1.560	3.061	250	1.862	174	15.068	22.670
<u>Vestmanna</u>	1.270	3.180	405	1.364	142	3.015	6.423
<u>Ialt</u>	<u>29.150</u>	<u>50.940</u>	<u>5.055</u>	<u>50.529</u>	<u>4.750</u>	<u>173.903</u>	<u>638.708</u>
Ialt 1970/71		45.752	203	54.261	4.634	169.907	537.699
Ialt 1969/70		45.549	-	50.673	6.080	81.364	373.863

1) Er foreløbig nedlagt.

Til bygder uden eget bibliotek har Landsbókasavnið i 1971/72 udlånt bogkasser med 600 børnebøger til 12 bygder. Endvidere er der herudover udlånt bogkasser med 300 bøger til 9 af bygderne til voksne. 8 færøske trawlere har i 1971/72 byttet bogkasser 2 - 3 gange.

Teater

Teaterbygningen "Sjónleikarhúsið" ejes og drives af "Havnar Sjónleikarfelag" med en fast skuespillerstab.

"Teaterforeningen" opførte i 1972 "So ymiskar leiðirnar liggja" efter den norske forfatter Gerh. Garatun-Tjeldstø. Forestillingen vistes 16 gange for ialt 3.438 tilskuere. I november begyndtes indstuderingen af "Hundadagakongur" med den islandske instruktør Flosi Ólafson. Stykket fik premiere i begyndelsen af januar 1973.

Nogle danske og udenlandske ensembler har i årets løb givet forestillinger i Sjónleikarhúsið. I maj optrådte den norske skuespiller Erik Svendsen 2 gange med "En hilsen fra Noreg" for ialt 425 tilskuere.

Det islandske Samkór Vestmannaeya foreviste 4 gange i juni "Meyjaskemmuna" (Jomfruburet) for 970 tilskuere.

Elevskolen fra Århus Teater foreviste Euripides' "Orestes" og "Marie Colods" 4 gange for 630 tilskuere.

Leikfelag Keflavíkur foreviste "Kjarnorka og Kvennhyllur" efter den islandske forfatter Agnar Tórðarson for 720 tilskuere.

Herudover har studenteroperaen på privat initiativ været på tourné med "Figaros Bryllup". Operaen gav forestilling i Tórshavn, Klaksvík og Giljanas for ialt 1.005 tilhørere.

I december optrådte operasangeren Eyvind Islandi 3 gange for 422 tilhørere.

Biografer

På Færøerne findes ialt 9 faste biografteatre, heraf 2 i Tórshavn.

Tabell 104. Biografteatrenes virksomhed i tiden 1970-72

<u>Biografer</u>	<u>Antal pladser</u>	<u>Antal film</u>	<u>Antal forestillinger</u>	<u>Antal tilskuere</u>
Havnar Bio	236	135	664	110.907
Sjónleikarhúsið	231	65	415	41.926
Atlantis Bio	120	118	307	30.831
Glyvra Bio	180	29	54	3.529
Vestmanna Bio	100	41	102	6.100
Servágs Bio	150	90	182	11.488
Skopunar Bio	80	38	76	3.079
Tvøroyrar Bio	96	65	198	10.960
Vágs Bio	94	87	259	15.397

Tabel 105. Biografteatrenes virksomhed i tiden 1970-72 (fortsat)

<u>Biografer</u>	<u>Antal pladser</u>	<u>Antal film</u>	<u>Antal forestillinger</u>	<u>Antal tilskuere</u>
1972 ialt	1.287	-	2.257	234.217
1971 ialt	1.287	-	2.583	268.972
1970 ialt	1.292	-	2.652	272.675

Herudover findes en forening for filmkunst, Filmslistafelagið, der samarbejder med "Det danske filmmuseum". Foreningen har 109 medlemmer og foreviste i 1972 12 forskellige film.

Koncerter

Der er på Færøerne 8 hornorkestre og 2 kammerorkestre. Endvidere har mange af de større bygder et sangkor. I Tórshavn er der 3 aktive kor.

Udover egne koncerter har Tórshavnar Musikkskúli arrangeret koncerter med pianistinden Anette Gørtz, der gav koncert 4 gange i Tórshavn, Klaksvík og Giljanas. I september gav pianisten Ashkenazy en koncert for 320 tilhørere.

Tabel Oversigt over koncerter med færøske orkestre og kor

	<u>Antal koncerter</u>	<u>Antal medvirkende</u>	<u>Laveste og højeste antal tilh. pr. koncert</u>
<u>Kammerorkestre:</u>			
Tórshavnar Musikkskúli	3	14-16	100-170
Nes Sóknar Musikkfelag (sekstet)	1	6	180
<u>Hornorkestre:</u>			
Havnar Hornorkestur	18	15-22	40-2.500
Harmoniorkestrið G.H.M.	8	14-16	100-1.000
Klaksvíkar Hornorkestur	6	21-25	45-2.000
Nes Sóknar Musikkfelag	9	12-16	100-1.000
Sørvágs Tónleikarfelag	6	17	200-1.000
Fuglafjarðar Hornorkestur	10	19-20	30-500
Eiðis Ljómfelag	6	9-13	250-1.100
<u>Kor:</u>			
Útvarpskórið	1	25	200
Kristiliga Sangkórið	9	40-42	75-500
Studentasangkórið	2	25	100-300
Fuglafjarðar Sangfelag	5	30-35	100-400
Lorvíkar Sangkór	5	40	40-100

Tabell 106. Översigt over koncerter med færøske orkestre og kor (fortsat)

	<u>Antal koncerter</u>	<u>Antal medvirkende</u>	<u>Laveste og højeste antal tilh. pr. koncert</u>
<u>Kor:</u>			
Klaksvíkar Sangfelag	4	25-47	120-1.000
Eiðis Sangkór	8	24-33	100-300
Kirkjukórið "Ljómur"	1	33	350
Kór Glyvra Kirkju	3	28-35	100-600
Kvívíkar Sangkór	1	20	200

I modsætning til tidligere år er tillige medtaget koncerter i forbindelse med opvisninger, 1. maj festligheder m.v.

I april 1972 samledes alle 7 hornorkestre i idrætshallen i Klaksvík til det årligt tilbagevendende musikstævne. Ca. 1.800 tilhørere overværede fælleskoncerten.

Nogle af orkestrene har i årets forløb haft besøg af gæstedirigenter, således ledede colonel Rodney Bashford, England, Havnar Hornorkestur ved en koncert den 5. april 1972. Ole Engler fra Danmark Radios Symfoniorkester dirigerede Klaksvík Hornorkestur ved musikstævnet og kgl. kapelmusikus Svend Rasmussen ledede ved samme lejlighed Fuglafjarðar Hornorkestur.

I april blev der afholdt et korstævne i Tórshavn, hvor de fleste af korene deltog. Útvarpskórið har haft optagelser til Útvarp Føroya og Danmarks radio.

Herudover findes et antal underholdningsorkestre både i Tórshavn og på bygd. Det har ikke været muligt at fremskaffe statistiske oplysninger om disse orkestres antal, medlemmer og arrangementer. Orkestrene spiller såvel til dans som til koncerter.

Kunstudstillinger

I udstillingsbygningen "Listaskálin" i Tórshavn har der udover den permanente udstilling været afholdt 5 udstillinger i årets løb.

I februar udstillede maleren Ingolvur av Reyni oliemalerier, tegninger og grafik. I juni udstillede islændingen Guðni Hermansen, og i juli måned var der en udstilling med Nordisk grafik.

Den årlige olai-udstilling omfattede værker af 30 kunstnere. Den havde 1.500 besøgende. Der fremvistes oliemalerier, akvareller, tegninger, grafikker, skulpturer og vævede tæpper.

I november viste den danske kunstner Sven Havsteen-Mikkelsen sine oliemalerier, tegninger og grafikker.

Herudover har nogle færøske kunstnere afholdt udstillinger i andre lokaler i Tórshavn og Klaksvík. Dette gælder således Ejvindur Mohr, Frimod Joensen, Ingolvur af Reyni, Poulina Joensen, Jákup Glerfoss, Fridtíof Joensen og Trondur Patursson.

I udlandet har flere færøske kunstnere deltaget i kunstudstillinger. I Reykjavík udstillede i juli måned "4 færeyskir Myndlistarmenn" nemlig Elinborg Lützen, Tummas Arge, Zacharias Heinesen og Ingolvur av Reyni. På Bergens kunstudstilling i september var Elinborg Lützen, Trondur Patursson, Zacharias Heinesen, Jákup Glerfoss, Ejvindur Mohr og Ingolvur av Reyni repræsenterede.

I København har Zacharias Heinesen og Ingolvur av Reyni i efteråret deltaget i Den nordiske kunstudstilling, medens Frimod Joensen og Poul Horsdal havde udstilling i Galerie Gammel Strand i november-december måned. Samtidig havde Steffen Danielsen seperatudstilling i Galeri M.

Dansk-Færøsk Kulturfond

Dansk-Færøsk Kulturfond, der blev stiftet i 1951, har til formål at fremme den åndelige forbindelse mellem Færøerne og Danmark.

Fondets kapital er tilvejebragt ved tilbagebetalingerne af de rentefri lån som færinger, der under 2. verdenskrig var under uddannelse i Danmark, modtog.

Fondets bestyrelse består af en repræsentant for statsministeriet som formand, en repræsentant for undervisningsministeriet, rigsombudsmanden og 2 af landsstyret valgte repræsentanter.

I 1971 har fondet uddelt 150.000 kr. til forskellige kulturelle formål, herunder bogudgivelser, kunstudstillinger og koncerter.

OFFENTLIGE ANLÆGSARBEJDER OG SAMFÆRDSSEL

Veje

Området veje er særanliggende. I henhold til lagtingslov nr. 51 af 25. juli 1972 om landsveje henregnes til landsvejene, bygdevejene og veje fra bygd til kaj eller bro, der hovedsagelig har betydning for trafikken mellem øerne, idet kun een vej igennem en bygd og mellem nabobygder kan henføres under landsvejene.

Landet anlægger og vedligeholder landsvejene, og de hermed forbundne udgifter afholdes, i det omfang de ikke dækkes ved lån, af vejfonden.

Vejfondens midler fremskaffes ved indbetalinger af bilafgifterne, benzinafgifterne og visse indbetalinger fra kommunerne samt eventuelle særlige bevillinger.

Anlæg af visse hovedvejstrækninger finansieres ved lån fra Investeringsfonden for Færøerne på op til 85 % af anlægsværdien. Investeringsfonden havde pr. 31. marts 1972 bevilget lån på ialt 40,4 mill. kr. til vejformål.

De øvrige bygdeveje er et kommunalt anliggende.

Vejnettet er under stadig udbygning. Der har i 1972 været flere vejanlæg under udførelse, ligesom der er sket forbedringer på eksisterende veje.

Tabel 107. Vejenes længde, kapacitet og belægning

<u>Km</u>	<u>asfalt- belagte</u>	<u>grus- belagte</u>	<u>asfalt- belagte</u>	<u>grus- belagte</u>	<u>Ialt km</u>
Norðuroyar	9,6 ^{x)}	11,5	5,1	-	26,2
Eysturoy	24,8	58,6	29,1	13,6	126,1
Streymoy	18,8	43,9	34,3	8,6	105,6
Vágar	4,9	7,2	10,2	-	22,3
Sandoy	-	31,3	-	0,4	31,7
Suðuroy	34,2	26,3	7,8	-	68,3
Ialt i 1972	88,4	182,7	86,5	22,6	380,2
Ialt i 1971	72,8	196,4	81,8	26,4	377,4
Ialt i 1970	53,2	216,4	77,1	26,6	373,3

x) Heraf 3,9 km med betonkørebane.

Af tabellen fremgår det, at der i 1972 ialt er asfalteret 24,2 km landevej, heraf 9,6 km på Eysturoy, 4,3 km på Streymoy og 10,3 km på Suðuroy. Herudover er der på Eysturoy og Streymoy asfalteret 3,9 km tidligere asfalteret vej.

På Viðoy er ombygningen af de sidste 1.500 m af den gamle vej nu halvt fuldført. Arbejdet ved vej-, bro- og tunnelforbindelsen i Sundalagið mellem Streymoy og Eysturoy er fortsat, og fundamenterne til broen er nu færdige, pillerne rejst, og 3 af de ialt 9 fag monteret. Tilkørselsramperne er i årets løb påbegyndt. På Streymoy er vejstrækningen Kollafjørður-Vestmanna udbygget, således at en 0,8 km lang strækning øst for Leynavatn nu er færdiggjort, og reguleringen af en strækning på 1,1 km ved Høgareyn fuldført. En 3 km lang vejføring uden om bygden Kvívík er påbegyndt, idet ca. 1,7 km er grovplaneret. På strækningen Kollafjørður-Hósvík er en ny landevej mellem við Sjógv og Norður í Sund færdig bortset fra mindre reguleringsarbejder. Vejen mellem Gjógv og Langasandur er for en del grovplaneret. På strækningen Leynar-Skæling er vejforbindelsen etableret til bygden Skæling. Dog mangler endnu en del reguleringsarbejde. På Eysturoy er 6 km af den planlagte vejforbindelse Funningsbotnur-Elduvík farbar. Der genstår nu kun ca. 1 km. Af den 2,8 km lange vejstrækning fra færgelejet á Toftum til havneanlægget ved Akurgerðistanga mangler nu at fuldføre 1,1 km nærmest Runavík. På vejstrækningen Runavík-Glyvrargjógv er en udvidelse og regulering af vejen næsten tilendebragt. Vejen mellem Fuglafjørður og Gøtugjógv er nu færdig. Bilfærgelejet ved Toftir er etableret. På Vágur er arbejdet på vejen mellem Sandavágur og Oyrargjógv påbegyndt, idet ca. 1,4 km er grovplaneret. På Suðuroy påbegyndtes i 1972 en ombygning og udvidelse af vejen mellem Vágur og Porkeri. Grovplaneringen er tilendebragt.

De i kalenderåret 1972 udførte vejarbejder har incl. færgelejerne ved Vestmanna, Oyrargjógv, Toftir og Skopun kostet ialt 24,4 mill. kr., hvoraf ca. 9,5 mill. er arbejds løn svarende til, at henved 325 mand har indtjent hovedparten af deres årsindtægt ved disse arbejder.

Tabel 108. Udgifter til det færøske landevejnet

Mill. kr.	1965/66	1968/69	1969/70	1970/71	1971/72
Til nyanlæg og større forbedringer	7,7	13,2	14,2	14,8	19,1
Til stenbrud og asfaltværk	0,6	0,8	0,5	0,1	0,2
Til vedligeholdelse og mindre forbedringer	2,8	4,2	4,4	5,2	7,5
Ialt	11,1	18,2	19,1	20,1	26,8

Motorkøretøjer

Antallet af motorkøretøjer på Færøerne stiger stadig. Ved årets udgang var der ialt 9.098 motorkøretøjer, fordelt med 4.986 biler og motorcykler og 4.112 knallerter.

Tabel 109. Antallet af motorkøretøjer på Færøerne 1960-72

	<u>Biler og motorcykler</u>	<u>Knallerter</u>	<u>Ialt</u>
1/1 1960	.	.	994 ¹⁾
1/1 1965	1.694	593	2.287
1/1 1966	2.052	828	2.880
1/1 1967	2.560	1.151	3.711
1/1 1968	2.804	1.391	4.195
1/1 1969	3.001	1.856	4.857
1/1 1970	3.270	2.309	5.579
1/1 1971	3.639	2.805	6.444
1/1 1972	4.258	3.424	7.682
1/1 1973	4.986	4.112	9.098

1) Opdeling mell. "biler og motorcykl." og "knallerter" ikke mulig. Antallet af biler og motorcykler viser en stigning på ca.

17 % i forhold til begyndelsen af 1972. Som i tidligere år er den største stigning sket inden for gruppen "Personvogne" (jfr. nedenstående tabel). Stigningen har her været på ca. 26 %. Antallet af personvogne er i 1972 steget med 755. Da der i samme tidsrum er indregistreret 1078 nye biler, har afgangsen været på godt 300 biler.

Tabel 110. Fordeling af biler og motorcykler

	<u>Last- og varevogne</u>	<u>Busser</u>	<u>Hyre- vogne</u>	<u>Person- vogne</u>	<u>Motor- cykler</u>	<u>Ialt</u>
Tórshavn	328	4	104	1.423	87	1.946
Norðuroyar	71	0	49	421	34	575
Eysturoy	137	14	73	838	35	1.097
Streymoy	54	7	24	310	11	406
Vágar	48	7	31	212	24	322
Sandoy	27	8	12	51	38	136
Suðuroy nordre	45	10	40	150	29	274
Suðuroy søndre	33	12	20	159	6	230
Ialt pr. 1/1 1973	743	62	353	3.564	264	4.986
Ialt pr. 1/1 1972	682	57	409	2.809	301	4.258
Ialt pr. 1/1 1971	624	55	399	2.195	366	3.639

I året 1972 er der indregistreret ialt 1.078 nye motorvogne og udstedt 2.195 førerbeviser.

El-forsyning

Det fælleskommunale elektricitetsværk SEV er et rent kommunalt anliggende, og samtlige kommuner på Færøerne er nu tilsluttet værket.

Tabel III. Den samlede produktion og salget af el i regnskabsårene 1960/61, 1965/66 og 1968/69-1971/72

	<u>60/61</u>	<u>65/66</u>	<u>68/69</u>	<u>69/70</u>	<u>70/71</u>	<u>71/72</u>
El-prod. mill. kWh	24,00	50,13	62,25	66,68	71,41	77,28
(heraf v. vandkraft)	20,94	43,20	42,07	47,10	55,93	53,06
Salg af strøm mill. kWh	20,50	42,35	54,99	59,10	63,52	68,78
Driftsindt. mill. kr.	4,02	6,70	12,05	13,97	14,73	16,17
Driftsudg. " " 1)	4,00	7,90	12,72	13,23	13,64	15,34
Installeret effekt MW	10,20	24,10	27,70	27,70	27,70	27,70
Anlægsverdi mill. kr.	31,00	87,10	96,00	98,38	99,98	107,20
<u>Afskrivninger mill. kr.</u>	5,45	15,38	25,37	29,20	33,06	37,01

1) incl. renter.

El-selskabet havde pr. 1. april 1972 følgende fordelingsanlæg:

	<u>60 kV</u>	<u>20 kV</u>	<u>10 kV</u>	<u>6 kV</u>	<u>0,4 kV</u>
Ledninger og kabler <u>km</u>	43	300	163	13	441
Transformere <u>stk</u>	4	96	92	6	-

Strømforsyning sker til ialt 12.538 forbrugere svarende til et indbyggerantal på 38.600.

Havne- og landingspladser

Færøerne har 62 havne og 45 landingspladser, hvoraf 13 kan karakteriseres som ret gode.

Tabel II2. Aktiviteten i de 6 største havne i årene 1970-72

		<u>Anløb</u>		<u>Godsmængde i 1.000 t.</u>		<u>Samlede indtægter</u>	
		<u>Antal</u>	<u>NRT i 1.000 t.</u>	<u>udlosset</u>	<u>indladet</u>	<u>år</u>	<u>1.000 kr.</u>
Tórshavn ¹⁾	1970	5.877	853,6	82,5	16,2	1969/70	2.062
	1971	5.923	931,2	99,0	9,8	1970/71	2.125
	1972	6.195	934,0	105,0	9,8	1971/72	2.450
Klaksvík	1970	1.361	167,6	31,0	17,4	1970	505
	1971	1.479	180,9	32,3	19,2	1971	576
	1972	1.502	187,3	34,4	20,1	1972	641

Aktiviteten i de 6 største havne i årene 1970-72 (fortsat)

		Anløb		Godsmængde		Samlede indtægter	
		Antal	NRT i 1.000 t.	udlos- set	ind- ladet	år	1.000 kr.
Fuglafj.	1970	1.274	136,4	32,8	26,8	1969/70	321
	1971	1.479	178,0	39,8	24,1	1970/71	344
	1972	1.572	247,1	35,6	20,9	1971/72	331
Runavík	1970	1.204	131,4	51,6	30,1	1969/70	355
	1971	1.241	148,6	53,6	28,7	1970/71	393
	1972	1.359	159,5	56,9	25,9	1971/72	454
Tvøroyri	1970	758	127,5	22,2	3,9	1969/70	305
	1971	805	135,0	21,5	3,7	1970/71	297
	1972	966	139,2	24,3	4,5	1971/72	354
Vágur	1970	461	47,6	.	.	1969/70	130
	1971	1.405	89,2	6,5	1,8	1970/71	134
	1972	1.413	85,2	5,6	3,5	1971/72	177,4

1) Opgørelsen vedr. Tórshavn havn omfatter også ruteskibe.

Området havne er fællesanliggende. Kommuner anlægger og driver havnene. Staten og landskassen yder tilskud på henholdsvis 25 og 50 % af anlægsudgifterne til de havne, der er medtaget på de af lagtinget vedtagne havneplaner for henholdsvis Tórshavn havn og bygdehavnene. Havneplanerne udarbejdes for 10 år ad gangen. Den nuværende havneplan, der omfatter anlægsarbejder for 56 mill. kr., løber fra 1. april 1969/70 til 31. marts 1979. Landskassens tilskud udbetales med 10 % af det i henhold til planen bevilgede tilskud årligt, medens statens tilskud betales efterhånden, som dele af arbejderne gennemføres og godkendes teknisk. Den sidste fjerdedel af anlægsudgifterne finansieres ofte ved lån i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark.

Der har i 1972 været flere større havneanlæg i gang. Arbejdet med forlængelsen af østre mole i Tórshavn er fortsat og nærmer sig fuldførelsen. Forlængelsen af vestre mole er tilendebragt, og den 82 m lange pier ud fra inderste ende af vestre kaj er ligeledes færdig. I Klaksvík er anlæg af pier og færgeleje påbegyndt. Arbejdet med forlængelsen af hovedpieren i Runavík er så vidt, at forlængelsens underdel er fuldført, og sækkekasserne støbt. Ved havnebassinet i Leirvík er udsprængningsarbejdet næsten afsluttet

og kajsiderne næsten færdigstøbte. I Gøta er der påbegyndt en forlængelse af eksisterende pier og af molehoved. Den i 1970 påbegyndte udrustningspier i Skáli er sammen med en udvidelse af havnearealerne fuldført. I Eiði er forlængelsen af den eksisterende pier samt reguleringen og udvidelsen af havnepladsen afsluttet. I Haldórsvík er påbegyndt en udvidelse af havnepladsen samt en etablering af åben trækaj. Kollafjörðurs havneplads er blevet forsynet med betonbelægning, og arealet udvidet ved udskiftning af blødbund med stenfyld. Ombygningen af den åbne brokaj på østsiden af halvøen Heyganes i Vestmanna er fortsat og næsten fuldført. Bådebassinet Álurin i Skopun er taget i brug. Mindre kajanlæg mangler dog stadig betonbelægning. Iøvrigt er der sket en udvidelse af forhavnen ved en uddybning af yderste og midterste bassin samt etablering af anlæg til nye indsejlingsprierer. I Sandur er anlægget af nyt yder- og inderbassin påbegyndt.

Der er udført havnearbejder for 19,8 mill. kr. og arbejder med landingspladser for 3,3 mill. kr. eller ialt 23,1 mill. kr. i 1972. Heraf udgør arbejdslønnen ca. 9,8 mill. kr. svarende til, at 400 mand har haft størsteparten af deres årsindtægt ved dette arbejde.

Passagertrafik til og fra Færøerne Beflyvning

Området luftfart er fællesanliggende, staten afholder alle drifts- og anlægsomkostninger ved flyvepladsen på Vágar. Der har i 1972 ugentlig været fløjet 5-10 dobbeltture i sommerhalvåret, 4 dobbeltture i månederne januar til april og 6 dobbeltture i månederne november og december. Udviklingen i flyvetrafikken har været eksplosiv siden flyvepladsens åbning i juli 1973, jfr. tabel 113.

Tabel 113. Antallet af flyvepassagerer i årene 1963-72

<u>Antal passagerer</u>	<u>1963</u>	<u>1965</u>	<u>1969</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>
<u>Ankomst fra:</u>						
Danmark	.	.	6.669	6.164	7.563	11.054
Norge	.	.	830	900	1.039	862
Island	.	.	742	1.229	1.393	1.639
Skotland	.	.	439	522	423	411
Sverige	44
ialt ank.	523	1.460	8.680	8.815	10.418	14.010
<u>Afrejse til:</u>						
Danmark	.	658	6.951	6.607	8.017	10.889
Norge	.)		748	651	782	999
Island	.)	849	702	1.189	1.333	1.519
Skotland	.)		472	548	436	513
Sverige	44
ialt afr.	423	1.507	8.873	8.995	10.568	13.964
<u>Transit</u>	-	100	112	142	47	1
Passagerer ialt	946	3.067	17.665	17.952	21.033	27.975

Antallet af flyvepassagerer er i 1972 steget med ca. 36 % i forhold til 1971 og er 7-doblet siden 1965.

Besejling

Stigningen i antallet af flyvepassagerer er ikke modsvaret af en tilsvarende nedgang i antallet af skibspassagerer, idet flyvepassagerernes antal fra 1965 til 1972 er steget med ca. 24.000 og skibspassagerernes antal kun faldet med ca. 8.000 i samme tidsrum., jfr. tabel 114.

Tabel 114. Antal skibspassagerer mellem Færøerne og Danmark 1965-72

<u>År</u>	<u>Ankommende</u>	<u>Afrejst</u>	<u>Ialt</u>
1965	8.849	9.326	18.175
1966	8.494	8.719	17.213
1967	8.980	8.959	17.939
1968	8.144	8.345	16.489
1969	3.558	4.206	7.764
1970	5.877	6.222	12.099
1971	5.884	6.137	12.021
1972	5.649	5.348	10.997

Den særligt store nedgang i passagertallet i 1972 skyldes, at der i modsætning til tidligere år ikke har været vintersejlad, idet m/s "Kronprins Frederik", der som det eneste passagerskib besejlede ruten Esbjerg - Tórshavn, indstillede sejladsen omkring 1. oktober 1972 uden at blive erstattet af et andet passagerskib. I tiden omkring jul og nytår var passagerskibet "Disko" chartret fra Den kongelige grønlandske Handel til 4 dobbeltture København - Tórshavn. Kun 300 passagerer benyttede sig af denne mulighed.

De indenlandske telefonforbindelser

De indenlandske telefonforbindelser varetages af Telefonverk Føroya Løgtings, der, siden lagtinget i 1906 overtog Færøernes første og eneste telefonlinie mellem Vestmanna og Tórshavn, har været en institution under landsstyret. I 1953 påbegyndtes en automatisering i Tórshavn. I løbet af sidste halvdel af 1972 er landsautomatiseringen nået langt, således at der nu er automatcentraler i Klaksvík, Runavík, Hvalba, Kunoy, Tvøroyri, Vágur og Norðdepli, ligesom forbindelsen mellem Klaksvík og Tórshavn er blevet automatiseret, og der er nu selvvalg mellem Tórshavn, Klaksvík, Tvøroyri, Vágur og Norðdepli. Enkelte mindre centraler er blevet indlagt under de nu automatiske centraler. Landsautomatiseringen er til en vis grad blevet finansieret ved lån fra Investeringsfonden for Færøerne, der indtil 31. marts 1972 har bevilget lån på ialt 12,8 mill. kr.

Tabel 115. Antal centraler, abonnenter og samtaler i finansårene 1960/61, 1965/66 og 1969/70-1971/72

År	Centraler pr. 31/3 ¹⁾	Abonnenter pr. 31/3			Samtaler	
		aut.	man.	ialt	ialt loco	pr. abonn.
1960/61	57	2.289	1.140	3.429	6.163	1.857
1965/66	55	3.105	1.670	4.775	9.826	2.180
1969/70	53	4.327	2.292	6.619	11.247	1.732
1970/71	53	4.474	2.436	6.910	12.782	1.890
1971/72	53	4.531	2.570	7.101	13.409	1.914

1) heraf 5 automatiske i hele perioden.

Telefonværket har endvidere de indenlandske telegrammer. I modsætning til antal af samtaler er antallet af telegrammer dalende. Det lå i finansåret 1965-66 på 98.000, medens det i finansåret 1971/72 var godt 81.000.

Tabel 116. Telefonselskabets økonomi i 1960/61, 1965/66 og 1969/70-1971/72

<u>År</u>	<u>Driftsindt. i 1000 kr.</u>	<u>Driftsudg. i 1000 kr.</u>	<u>Anlægsudg. i 1000 kr.</u>	<u>Anlægs-værdi pr.31/3 1000 kr.</u>	<u>Perso-nale pr.31/3</u>	<u>Vente-liste pr. 31/3</u>
1960/61	2.327	2.192	1.098	6.704	125	...
1965/66	3.847	3.820	1.412	9.199	132	...
1969/70	6.922	6.501	3.280	13.405	146	340
1970/71	7.584	7.299	3.981	15.175	146	459
1971/72	8.377	8.457	9.361	22.792	149	750

Som det vil ses, er der et meget stort antal abonnenter på ventelisten, men det forventes, at ventetiden på oprettelse af telefon vil blive meget stærkt nedskåret i det kommende år.

Telekommunikationen med udlandet

I 1906 blev der af Det Store Nordiske Telegraf-Selskab etableret en søkabelforbindelse fra Shetlandsøerne til Tórshavn og videre til Island. Hermed fik Færøerne telegrafforbindelse med det europæiske fastland. I 1954 oprettede post- og telegrafvæsenet en radiotelefonforbindelse mellem Danmark og Færøerne, og i 1961 oprettede post- og telegrafvæsenet, det britiske Post Office og Det Store Nordiske Telegraf-Selskab i fællesskab et nyt, moderne søkabelanlæg mellem Skotland og Færøerne med videre forbindelse til Island. Disse anlæg blev taget i brug i 1962 og gav mulighed for samtidig overføring af telefon- og telegrafforbindelser samt oprettelse af telextjeneste.

I 1971 blev der nedlagt et nyt, moderne søkabel mellem Shetlandsøerne og Færøerne, der blev indviet i slutningen af 1971. Telefонтjenesten til udlandet sker nu i samarbejde mellem Det Store Nordiske Telegraf-Selskab, post- og telegrafvæsenet og det færøske telefonvæsen. Samtidig blev radiotelefonforbindelsen, der var oprettet i 1954, nedlagt.

Tabell 117. Telekommunikation med udlandet og skibsfarten

	Udlandet			Kysttjenesten	
	Antal telegrammer (x 1000)	Antal rigstelefon-samtaler (x 1000)	Antal telex abonnerter	Telegrammer	Samtaler
1963	85,5	59,0	11-15	19.384	20.523
1964	90,5	71,5	15-16	17.572	22.558
1965	96,5	87,0	16-20	16.262	23.365
1966	102,5	94,0	20-26	16.621	24.891
1967	98,5	104,5	26-33	14.715	24.841
1968	102,0	99,0	33-40	13.076	24.670
1969	97,0	99,5	40-42	12.171	26.641
1970	94,5	111,5	42-44	11.566	28.599
1971	92,5	118,5	44-57	9.449	28.420
1972	83,0	194,0	57-59	8.450	33.252

Telex-tjenesten sker over en fuldautomatisk central, hvorfor det ikke længere er muligt at opgive antallet af telexskrivninger. Det sidste år, hvor den manuelle telexcentral eksisterede (i 1968) havde de 40 abonnenter, der fandtes ved årets udgang, haft ialt 38.500 telexskrivninger. Der er nu 59 telexabonnenter, der i 1971 anvendte telex-kredsløbene i 236.000 minutter svarende til godt 75.000 opkald á 3 minutter.

Tórshavn Radio blev oprettet i begyndelsen af 1920^{rne} til betjening af kysttjenesten, d. v. s. udveksling af trafikken mellem land og skib i søen. Indtil begyndelsen af 1930^{rne} var der kun tale om korrespondance pr. telegrafi; men ved denne tid begyndte de første færøske fiskerskibe at anskaffe radiotelefonanlæg, og kyststationen blev derfor også udstyret med telefonianlæg. Der var dog stadig kun tale om udveksling af telegrammer mellem skibe og land. I løbet af 1953 blev kyststationens anlæg udbygget og moderniseret, og fra 1. januar 1954 var der mulighed for udveksling af telegrammer pr. telegrafi eller telefoni samt for etablering af telefonsamtaler mellem skibe og telefonabonnenter i land.

Med det moderne radiotelefonianlæg til anvendelse i skibe er der mulighed for, at selv de helt små fiskerskibe kan have radiotelefonianlæg ombord. Dette har medført, at de egentlige telegrammers antal er blevet halveret, medens antallet af telefonsamtalerne er steget meget stærkt.

Det færøske postvæsen

Det færøske postvæsen henhører under generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet. Postvæsenet foretager dog i vid udstrækning toldopkrævning for oppebørselskontoret i forbindelse med udleveringen af posten.

I finansåret 1971/72 blev der fra færøske posthuse uddelt 2,8 millioner breve og 1,9 millioner avisnumre. På knap 1 million postanvisninger blev der indbetalt et samlet beløb på godt 257 mill. kr. og på knap 300.000 postgirokort et samlet beløb på 102 mill. kr., medens der på knap 900.000 postanvisninger eller udbetalingskort blev udbetalt et samlet beløb på ca. 250 mill. kr., hvortil kom ca. 225.000 postindkasseringer og postopkrævninger. Der afsendtes 176.000 og ankom 290.000 pakker.

Det er ikke muligt at angive antallet af indkomne brevfor-sendelser til Færøerne, men det kan som målestok herfor angives, at de egentlige brevfor-sendelser, der skete pr. flyvemaskine i 1971/72, androg 104 tons og posten iøvrigt pr. skib 1.327 tons.

RETS- OG POLITIVÆSEN

Færøernes retsvæsen

Færøernes ret har hovedtingsted i Tórshavn, hvor retsmøde normalt afholdes hver 14. dag, og fast bitingsted i Tvøroyri, hvor retsmøde afholdes 6 gange om året. Herudover afholdes der retsmøder i Klaksvík og andre bygder i det omfang, der er behov herfor.

Nedenstående tabel angiver antallet og arten af sager i året 1972. Til sammenligning er medtaget tal for de to foregående år.

Tabel 118 Oversigt over Færøernes rets virksomhed 1970-72

	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>
<u>Borgerlige sager</u>			
Stævninger indleveret til berømmelse	1439	1213	1027
Afsagte domme ialt	833	777	625
heraf udeblivelses- og erkendelsesdomme	747	706	570
<u>Straffesager</u>			
Indleveret til berømmelse	330	428	388
Afsagte domme	168	218	212
<u>Fogedforretninger</u>			
Indleverede begæringer	913	1282	1127
heraf udpantningsbegæringer for radiolicens	32	423	400
<u>Auktioner</u>			
Auktionsbegæringer ialt	60	63	54
heraf faste ejendomme	38	38	32
skibe	3	7	4
Afholdte auktioner:			
over fast ejendom	5	2	3
over skibe	2	5	2
<u>Tinglæste dokumenter</u>	2536	2299	2415
heraf tinglæste skøder	583	392	570
<u>Tinglyste dokumenter</u>	3897	5676	6790
heraf tinglyste skøder	395	509	708
<u>Protesterede vekslere og anvisninger^{x)}</u>	405	214	304

x) omfatter kun Tórshavn og omegn.

	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>
<u>Skifteretten</u>			
Anmeldte boer ialt	325	340	284
Afsagte konkursdekreter	0	1	0
Offentligt behandlede boer	57	41	41
<u>Huslejenævnet i Tórshavn</u>			
Indkomne sager	100	123	70
<u>Overfredningsnævnet</u>			
Indkomne sager	7	16	22
<u>Færøernes politivæsen</u>			

Politiet på Færøerne beskæftigede pr. 1. januar 1973 ialt 79 personer, heraf 7 sysselmænd, 33 politifolk og 13 reservebetjente, der fordeler sig med 19 politifolk og 4 reservebetjente i Tórs-havn og 14 politifolk og 9 reservebetjente i syslerne. Endvidere er 4 personer ansat ved arrestvæsenet.

Politiet har i 1972 modtaget 738 anmeldelser af overtrædelser af straffeloven, og i samme tidsrum er 247 overtrædelser opklaret. De anmeldte og opklarede overtrædelser af straffeloven i 1970-72 fordeler sig som i tabel 119 angivet.

Tabel 119 Oversigt over overtrædelser af straffeloven 1970-72

	<u>Anmeldt:</u>			<u>Opklaret:</u>		
	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>	<u>1970</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>
Vold mod offentlig myndighed	1	2	1	1	2	1
Falsk forklaring o. lign.	1	0	1	1	0	1
Dokumentfalsk	0	0	0	0	0	0
Sædelighedsforbrydelser	14	6	8	12	5	5
Voldsforbrydelser	29	26	46	21	19	40
Manddrab og forsøg herpå	3	0	0	3	0	0
Frihedsberøvelse	0	0	1	0	0	1
Freds- og æreskrænkelse	9	12	3	7	9	1
Indbrudstyverier	112	99	117	57	43	51
Andre tyverier	43	75	130	21	28	63
Andre berigelsesforbrydelser	124 ^{a)}	17	10	123 ^{a)}	13	6
Brugstyveri	123	204	264	23	37	32
Hærværk	72	101	155	39	44	44
Øvrige	11	8 ^{b)}	2	7	6	2
Overtrædelser af straffeloven ialt	<u>542</u>	<u>550</u>	<u>738</u>	<u>315</u>	<u>206</u>	<u>247</u>

a) heraf en sag indeholdende 110 forhold,
b) heraf et uagtsomt manddrab.

Tabel 12o A. Oversigt over behandlingsmåden for straffesager og andre lovovertrædelser 197o-72

	<u>197o</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>
Antal tiltalte i <u>statsadvokatsager</u> ¹⁾	119	124	184
Heraf vedrørende <u>spirituskørsel eller anden forseelse med påstand om frakendelse af førerretten</u>	58	77	123
Antal tiltalte i <u>politisager</u>	111	33o ²⁾	176 ^{2,3)}
Antal <u>udenretligt vedtagne bødeforlæg</u>	811	9o8	557 ³⁾
<u>Idømte og vedtagne bødebeløb</u>	146.o75	139.87o	334.515 ⁴⁾

Tabel 12o B. Oversigt over politiets øvrige virksomhed 197o-72

	<u>197o</u>	<u>1971</u>	<u>1972</u>
Antal <u>indsatte til afsoning</u>	46	45	84
Antal <u>afsoningsdage</u>	1125	1o44	2o8o
Antal <u>detentionsanbragte</u>	5o2	45o	578
Antal <u>udrykninger</u>	1636	1591	174o
Antal <u>færdselsuheld uden personskade</u>	949	876	117o
Antal <u>færdselsuheld med personskade</u>	25	58	57
Antal <u>dræbte ved færdselsuheld</u>	1	7	4
Antal <u>dræbte ved andre ulykker</u>	14	11	7
Antal <u>brande</u>	18	28	17

1) Heraf en nævningesag.

2) Heri indgår i modsætning til 197o sager, hvori tiltale er rejst som følge af, at en den tiltalte forelagte bøde ikke er betalt i rette tid, og hvor bøden er betalt inden sagens foretagelse i retten.

3) Nedgangen i forhold til de tidligere år skyldes hovedsagelig ændringer i behandlingen af mindre betydelige sager.

4) Heraf 19o.o0o kr. hidrørende fra 6 trawler-sager.

V A L G

Lagtingsvalg

Antallet af kredsmandater er på forhånd i loven fastsat til 20, medens tillægsmandater tildeles i det omfang, partierne ikke ved fordelingen af kredsmandaterne er blevet fuldt forholdsmæssigt repræsenteret, når stemmerne opgøres under eet for hele landet. Antallet af tillægsmandater kan dog maksimalt blive 10, og antallet af tingmedlemmer kan således variere fra 20 til 30. Der afholdes valg hvert 4. år, og lagtinget kan bortset herfra kun opløses ved lagtingsbeslutning, men ikke af lagmanden eller landsstyret.

Tabel 121 Stemme- og mandatfordelingen ved lagtingsvalgene
(mandatfordeling i parentes)

<u>Parti</u>	<u>Nov.</u> <u>1958</u>	<u>Nov.</u> <u>1962</u>	<u>Nov.</u> <u>1966</u>	<u>Nov.</u> <u>1970</u>
Folkeflokk	2.470(5)	3.046(6)	3.808(6)	3.615(5)
Sambandspartiet	3.296(7)	3.077(6)	4.177(6)	3.921(6)
Socialdemokratiet	3.584(8)	4.153(8)	4.748(7)	4.904(7)
Gl. selvstyre	812(2)	889(2)	867(1)	1.010(1)
Tjóðveldispartiet	3.332(7)	3.201(6)	3.529(5)	3.962(6)
Fremskridtspartiet	404(1)	674(1)	490(1)	667(1)
	<u>Ialt 13.898(30)</u>	<u>15.040(29)</u>	<u>17.619(26)</u>	<u>18.079(26)</u>
Valgdeltagelse i %	71	74	80	80

Landsstyret

Det nuværende landsstyre, der har fem medlemmer, 2 fra socialdemokratiet, 2 fra sambandspartiet og 1 fra gl. selvstyre, bygger på et flertal, bestående af disse partiers 14 mandater.

Folketingsvalg

Ifølge grundlovens § 28 vælges 2 af folketingets medlemmer på Færøerne. Lov om folketingsvalg på Færøerne foreskriver, at valgdagen på Færøerne skal kundgøres senest på fem ugers dagen før afstemningen. Dette kan bevirke, at der bliver forskellige valgdage i Danmark og på Færøerne. Eksempelvis afholdtes det sidste folketingsvalg den 5. oktober på Færøerne og den 21. september i Danmark.

Tabel 122 Stemmetal og procentvis fordeling af stemmer ved folke-
tingsvalgene 1960-71

	<u>15/11-60</u>	<u>22/9-64</u>	<u>13/12-66</u>	<u>23/1-68</u>	<u>5/10-71</u>
Folkeflokken	2.158 19,9%	2.622 24,8%	3.549 33,6%	4.294 34,4%	2.680 20,4%
Sambandspartiet	2.391 22,1%	3.121 30,0%	3.156 29,9%	3.242 26,0%	2.855 21,8%
Socialdemokratiet	3.712 34,2%	4.133 39,2%	3.864 36,5%	4.051 32,5%	4.170 31,8%
Gl. selvstyre	-	-	-	-	648 4,9%
Fremskridspartiet	550 5,1%	631 6,0%	-	889 7,1%	362 2,7%
Udenfor partierne	2.033 ^{a)} 18,7%	-	-	-	2.410 ^{b)} 18,4%
Gyldige stemmer ialt	10.844	10.507	10.569	12.476	13.125
Valgdeltagelse	57,2%	50,2%	48,8%	56,6%	56,8%

a) Karsten Hoydal

b) Zacharias Wang

Ved valgene i 1964 og 1968 var der listeforbund mellem folkeflokken og fremskridspartiet, medens der i 1971 var listeforbund mellem folkeflokken, fremskridspartiet og Zacharias Wang.

Kommunale valg

Lagtinget vedtog i juni 1972 en lov om valg til samtlige færøske kommuner. Den nye lovs bestemmelser er første gang anvendt ved valget i Tórshavn kommune i december 1972 og vil første gang blive anvendt i de øvrige færøske kommuner i 1974. Samtidige valg i alle færøske kommuner vil i henhold til loven ske i 1976 og derefter hvert 4. år.

Ved en ligeledes i juni 1972 vedtagen lagtingslov om de færøske kommuner er man gået over til at benævne kommunalbestyrelserne byggeråd. De største kommuner (over 1500 indbyggere) har mulighed for at benytte benævnelsen byråd, hvilket hidtil har været forbeholdt Tórshavn. Alle kommuner over 1500 indbyggere, d.v.s. Klaksvík, Runavík, Tvøroyri og Vágur har nu besluttet at anvende denne benævnelse.

I loven blev det samtidig bestemt, at formand og næstformand skulle vælges for hele valgperioden i modsætning til den hidtidige lovgivning, hvorefter der var valg til formandsskabet hvert

år. Disse bestemmelser får virkning i alle kommuner fra 1. januar 1973.

Byrådsvalg i Tórshavn

Ved byrådsvalget i Tórshavn den 8. december 1972 blev mandattallet i henhold til den nye kommunale valglov udvidet fra 11 til 13.

Resultatet af valget blev, at socialdemokratiet opnåede 651 stemmer og 2 mandater, fremskridtspartiet 346 stemmer og 1 mandat, sambandspartiet 608 stemmer og 2 mandater, tjóðveldispartiet 723 stemmer og 2 mandater, folkeflokkun 710 stemmer og 2 mandater, gl. selvstyre 312 stemmer og 1 mandat, privatlisten (Petur í Gong) 911 stemmer og 3 mandater.

I forhold til byrådsvalget i 1968 vandt socialdemokratiet og gl. selvstyre hver et mandat, medens de øvrige partier og privatlisten fik et uændret antal mandater.

Valgdeltagelsen var 70% mod 67% ved byrådsvalget i 1968.

ISBN 87 503 1407 6

Sm 02-3